

WOJEWÓDZKI
URZĄD PRACY
W SZCZECINIE

Regionalny Plan Działań na rzecz Zatrudnienia na 2019 rok

województwo zachodniopomorskie

Spis treści

WPROWADZENIE	4
1. ANALIZA REGIONALNEGO RYNKU PRACY W LATACH 2017 – 2018	7
1.1 Sytuacja demograficzna	7
1.2 Bezrobocie w regionie na tle kraju	9
1.3 Zmiany poziomu bezrobocia	11
1.4 Struktura bezrobocia	14
1.5 Wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej	18
1.6 Rejestracje i wyłączenia z ewidencji osób bezrobotnych.....	19
1.7 Bezrobocie osób niepełnosprawnych.....	20
1.8 Zwolnienia grupowe	22
1.9 Długotrwale bezrobotni	24
1.10 Bezrobotni z prawem do zasiłku	25
1.11 Podsumowanie sytuacji na zachodniopomorskim rynku pracy	27
2. STRATEGICZNE OBSZARY DZIAŁANIA	30
2.1 Europejska Strategia Zatrudnienia	30
2.2 Wytyczne polityki państwa w dziedzinie rynku pracy	32
2.3 Polityka rynku pracy województwa zachodniopomorskiego	35
2.3.1 Strategiczny i taktyczny wymiar polityki	35
2.3.2 Regionalny wymiar polityki.....	36
2.4 Priorytetowe grupy bezrobotnych i osób wymagających wsparcia w regionie	38
2.5 Planowane działania na rzecz zatrudnienia	41
2.5.1 Aktywizacja osób pozostających bez zatrudnienia na regionalnym rynku pracy.....	44
2.5.2 Wsparcie systemu oświaty, w tym kształcenia ustawicznego, edukacji przedszkolnej oraz szkolnictwa zawodowego	64
2.5.3 Wsparcie rozwoju przedsiębiorczości	70
2.5.4 Realizacja poradnictwa zawodowego	73
2.5.5 Prowadzenie badań i analiz oraz diagnozowanie regionalnego rynku pracy	79
2.5.6 Integracja zawodowa osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym	85
2.5.7 Obsługa systemu zabezpieczeń społecznych w części dotyczącej rynku pracy	89
2.5.8 Instytucjonalne wsparcie prywatnego pośrednictwa pracy poprzez obsługę Krajowego Rejestru Agencji Zatrudnienia	93
2.5.9 Tworzenie polityki migracyjnej dla potrzeb rynku pracy – EURES	96

2.5.10 Świadczenie usług rozwojowych skierowanych do przedsiębiorców i pracowników przedsiębiorstw.....	100
2.5.11 Wsparcie rozwoju ekonomii społecznej.....	103
2.5.12 Wsparcie osób sprawujących opiekę nad dzieckiem w wieku do lat 3 w ich powrocie na rynek pracy.....	106
3. MONITOROWANIE WYKONANIA ZADAŃ I SPRAWOZDAWCZOŚĆ.....	109
ZAŁĄCZNIKI.....	112
Spis schematów.....	112
Spis tabel.....	112
Spis wykresów.....	113
Indeks używanych skrótów.....	114

Wprowadzenie

Regionalny Plan Działań na rzecz Zatrudnienia na 2019 rok określa przedsięwzięcia, jakie Samorząd Województwa Zachodniopomorskiego i instytucje działające na rzecz rynku pracy podejmują w celu rozwoju zasobów ludzkich w regionie. Plan jest tworzony i realizowany w ramach partnerstwa instytucji działających na rzecz rynku pracy w województwie zachodniopomorskim.

Opracowanie Regionalnego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia na 2019 rok wynika z realizacji zapisów Ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, która obliguje samorząd województwa, aby na podstawie Krajowego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia, uwzględniając strategię rozwoju województwa, w tym w zakresie polityki społecznej, przygotował corocznie regionalny plan działań na rzecz zatrudnienia, określający priorytetowe grupy bezrobotnych i osób wymagających wsparcia – po zasięgnięciu opinii powiatów wchodzących w skład województwa oraz Wojewódzkiej Rady Dialogu Społecznego, a także Wojewódzkiej Rady Rynku Pracy.

Działania ujęte w RPDZ/2019 mają na celu:

- wzrost zatrudnienia i podniesienie jego jakości,
- ograniczenie bezrobocia,
- poprawę jakości kapitału ludzkiego z uwzględnieniem potrzeb rynku pracy.

Punktem wyjścia do sporządzania corocznych regionalnych planów działań jest uchwalany przez Radę Ministrów *Krajowy Plan Działań na rzecz Zatrudnienia*, który stanowi podstawę realizacji zadań państwa w zakresie polityki rynku pracy oraz zawiera zasady wdrażania Europejskiej Strategii Zatrudnienia. Aktualnie Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej prowadzi prace zmierzające do przygotowania Krajowego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia na rok 2019. Zatem z uwagi na brak tego dokumentu, w procesie opracowywania RPDZ/2019 posiłkowano się opracowanym przez Ministerstwo Rodziny Pracy i Polityki Społecznej dokumentem pn. „Założenia programowo – organizacyjne do Krajowego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia na rok 2019”.

Zgodnie z „Założeniami programowo – organizacyjnymi do Krajowego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia na rok 2019”, prowadzona na szczeblu krajowym polityka rynku pracy, zwłaszcza w zakresie realizacji zadań zawartych w KPDZ, wynika z następujących dokumentów:

1. Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju.
2. Krajowego Programu Reform na rzecz realizacji Strategii „Europa 2020”.
3. Krajowego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia na 2018 rok.
4. Sprawozdania z realizacji KPDZ/2015-2017 w 2017 roku.
5. Krajowego Programu Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu 2020. Nowy wymiar aktywnej integracji.
6. Krajowego Programu Rozwoju Ekonomii Społecznej.
7. Zaleceń Rady UE dla Polski na 2017/2018 (Country Specific Recommendations – CSR).

„Zachodniopomorski Regionalny Plan Działań na rzecz Zatrudnienia na 2019 rok” powstał również w oparciu o „Strategię Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2020” – kluczowy dokument szczebla regionalnego dotyczący kształtowania polityki rozwoju regionalnego. „Strategia Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego” zawiera się w sześciu celach strategicznych. W odniesieniu do regionalnego rynku pracy na szczególną uwagę zasługuje:

- cel strategiczny nr 5 „Budowanie otwartej i konkurencyjnej społeczności”, zgodnie z którym strategia rozwoju województwa obejmuje m. in. działania zorientowane na wzmacnianie aktywności zawodowej i poziomu kompetencji mieszkańców, dostępności i jakości edukacji na każdym poziomie nauczania oraz zwiększenie uczestnictwa w niej mieszkańców regionu;
- cel strategiczny nr 6 „Wzrost tożsamości i spójności społecznej regionu”, zgodnie z którym strategia rozwoju województwa obejmuje m. in. działania ukierunkowane na przeciwdziałanie wszelkim przejawom wykluczeń i marginalizacji.

W procesie opracowywania *Regionalnego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia na 2019 rok* wzięto również pod uwagę projekt „Strategii Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2030”, zwłaszcza w części dotyczącej II celu strategicznego *Zwiększenie konkurencyjności i efektywności gospodarki Pomorza Zachodniego*, a w jego ramach celu kierunkowego 2.3 *Zwiększenie zaangażowania inwestycyjnego w regionie oraz poziomu przedsiębiorczości społeczności województwa*. Cel ten zorientowany jest na wzmocnienie strukturalnych podstaw nowoczesnego rynku pracy oraz wzmocnienie potencjału kapitału ludzkiego poprzez podnoszenie jakości edukacji oraz wzmocnienie kompetencji technologicznych mieszkańców regionu.

„Zachodniopomorski Regionalny Plan Działań na rzecz Zatrudnienia na 2019 rok” powstał we współpracy z wieloma podmiotami, do których zaliczyć należy przede wszystkim publiczne służby zatrudnienia szczebla powiatowego oraz realizatorów kluczowych projektów. W omawianym dokumencie wykorzystano również dane statystyczne dotyczące lokalnego i krajowego rynku pracy.

RPDZ na 2019 rok składa się z następujących rozdziałów:

Rozdział I – przedstawia sytuację na rynku pracy w regionie w latach 2017 – 2018, w tym sytuację demograficzną.

Rozdział II – przedstawia wytyczne polityki państwa w dziedzinie rynku pracy, wskazuje priorytetowe grupy bezrobotnych i osób wymagających wsparcia w województwie, opisuje politykę rynku pracy w regionie, z wyróżnieniem działań strategicznych i doraźnych, a także przedstawia planowane działania na rzecz zatrudnienia w województwie, wpisujące się w priorytety polityki zatrudnienia na szczeblu krajowym.

Rozdział III – zawiera informacje o monitoringu realizacji wykonywanych zadań zawartych w RPDZ/2019.

Integralną część dokumentu stanowią załączniki zawierające spis schematów, tabel, wykresów oraz indeks używanych skrótów.

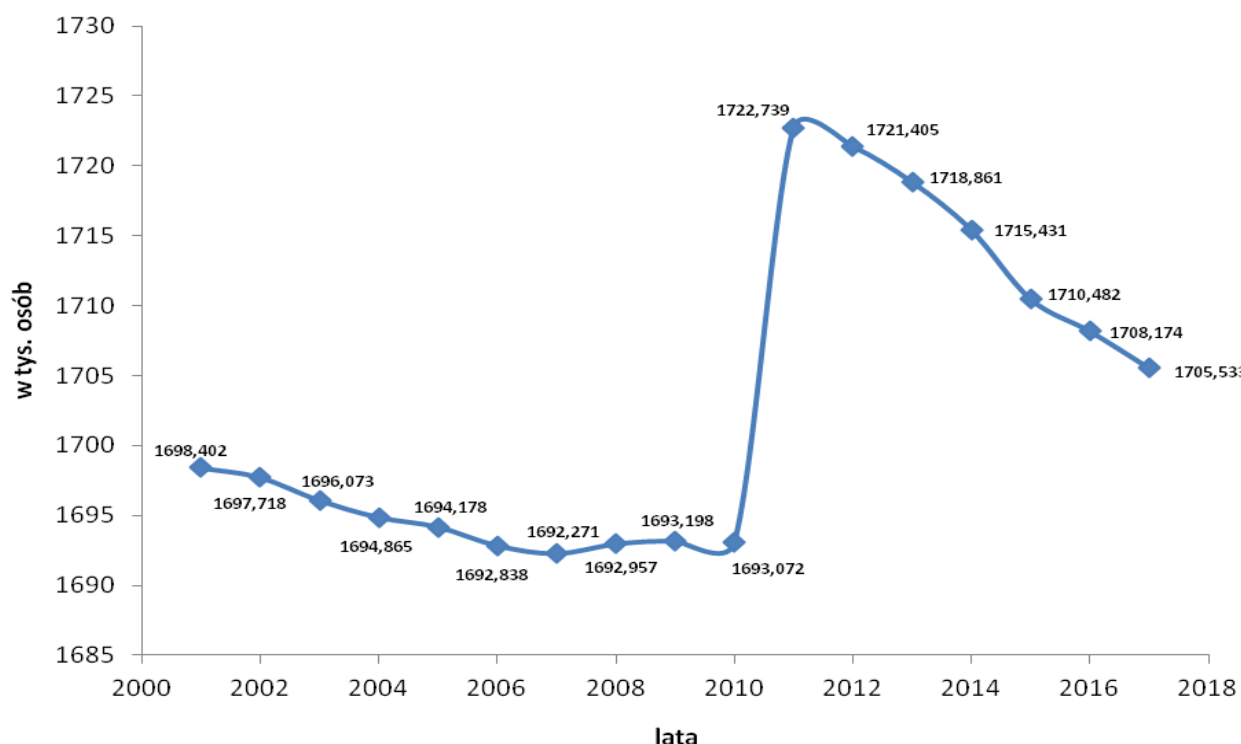
1. Analiza regionalnego rynku pracy w latach 2017 – 2018

1.1 Sytuacja demograficzna

Na koniec grudnia 2017 roku liczba ludności województwa zachodniopomorskiego wyniosła 1 705 533 osoby, natomiast liczba ludności Polski – 38 433 558 osób. Na tle innych województw region zajął 11. miejsce pod względem liczby ludności, a jego mieszkańcy stanowili 4,44% ogółu ludności kraju. Liczba kobiet w regionie wyniosła 876 331 osób i stanowiły one 51,4% ogółu mieszkańców. W województwie zdecydowaną większość stanowili mieszkańcy miast – 1 170 214 osób (68,6%).

Liczbę ludności w województwie zachodniopomorskim w latach 2001 – 2017 przedstawia wykres 1.

Wykres 1. Liczba ludności w województwie zachodniopomorskim w latach 2001 - 2017

Źródło: Opracowanie WUP na podstawie danych GUS

Jak wynika z powyższego wykresu, w okresie od końca 2001 roku do 2007 roku liczba ludności w województwie systematycznie malała. Następnie tendencja ta została odwrócona i w ciągu kolejnych dwóch lat nastąpił wzrost liczby ludności. Jednak w 2010 roku trend wzrostowy został zatrzymany i nastąpił niewielki spadek liczby ludności w porównaniu z rokiem 2009 (tj. o 126 osób). W 2011 roku, wskutek przeprowadzonego Narodowego Spisu Powszechnego, nastąpiło urealnienie liczby ludności kraju. W regionie,

wskutek dokonanego wspomnianego urealnienia, liczba ludności w 2011 roku okazała się znacząco wyższa w porównaniu z rokiem 2010 (tj. o 29 667 osób). Tendencja spadkowa ponownie rozpoczęła się od 2012 roku.

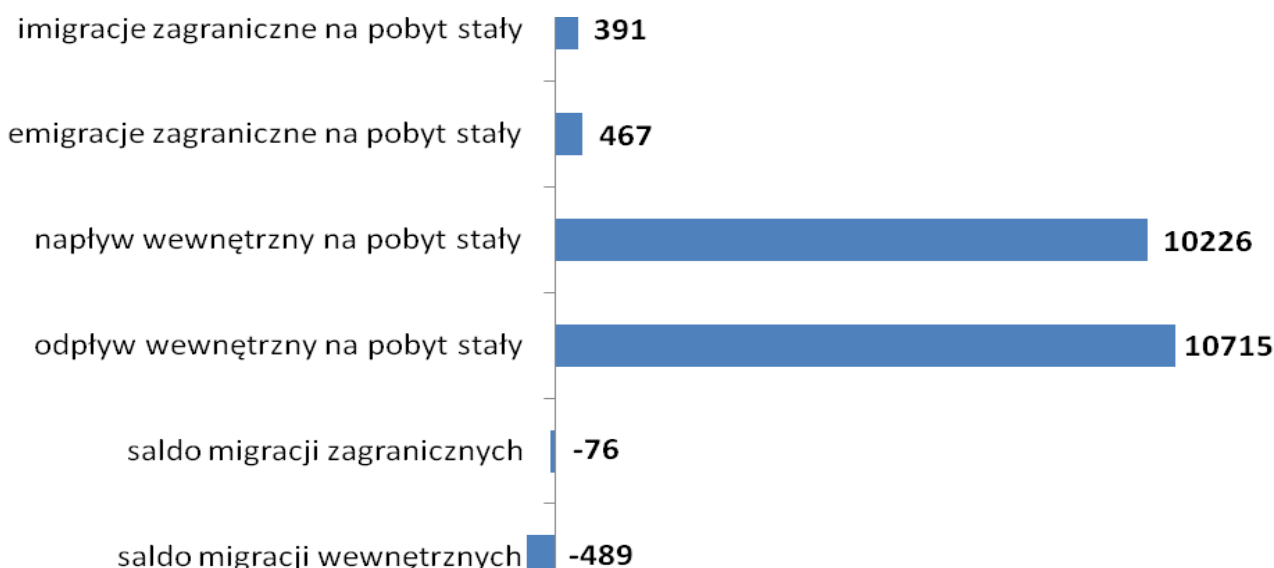
Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw (wg PKD 2007) w I półroczu 2018 roku wyniosło w regionie 187 515 osób i było wyższe niż w I półroczu 2017 roku o 7 824 osoby.

Współczynnik aktywności zawodowej, tj. procentowy udział aktywnych zawodowo w ogólnej liczbie ludności powyżej 15. roku życia, w III kwartale 2018 roku wyniósł w regionie 54,7%. W stosunku do III kwartału 2017 roku nastąpił wzrost liczby osób aktywnych zawodowo o 1,5%.

Wskaźnik zatrudnienia w III kwartale 2018 roku kształtował się na poziomie 52,3% i w odniesieniu do analogicznego okresu roku ubiegłego zwiększył się o 1,7%.

W I półroczu 2018 roku imigrowało z zagranicy do województwa zachodniopomorskiego 391 osób, natomiast 467 osób wyemigrowało za granicę na pobyt stały. Do województwa zachodniopomorskiego przybyło na pobyt stały 10 226 osób z innych części kraju, natomiast 10 715 osób wyemigrowało w inne rejony Polski. Saldo migracji w I półroczu 2018 roku dla województwa zachodniopomorskiego wyniosło odpowiednio: migracje zagraniczne: -76 osób; migracje wewnętrzne: -489 osób.

Wykres 2. Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych w woj. zachodniopomorskim w I półroczu 2018 roku

Źródło: Opracowanie WUP na podstawie danych z GUS

1.2 Bezrobocie w regionie na tle kraju

Na koniec 2018 roku stopa bezrobocia w województwie zachodniopomorskim wynosiła 7,4% wobec 5,8% w skali kraju. Natomiast na koniec 2017 roku stopa bezrobocia wynosiła: w regionie – 8,5%, w kraju – 6,6%. Powyższe dane wskazują zatem, że poziom bezrobocia w regionie był wyższy od poziomu bezrobocia w Polsce w dwóch omawianych latach.

W 2018 roku w porównaniu do roku poprzedniego stopa bezrobocia w regionie zmalała o 1,1 pkt. proc. (tj. o 6 597 osób).

W analizowanym okresie stopa bezrobocia zmalała we wszystkich województwach kraju, a największy jej spadek odnotowano w województwach: warmińsko – mazurskim (o 1,3 pkt. proc.), kujawsko – pomorskim i zachodniopomorskim (w obu o 1,1 pkt. proc.) oraz opolskim (o 1,0 pkt. proc.). Z kolei najmniejszy spadek stopy bezrobocia wystąpił w województwach: dolnośląskim, pomorskim i świętokrzyskim (we wszystkich trzech o 0,5 pkt. proc.).

Stopę bezrobocia w poszczególnych województwach w latach 2017 – 2018 przedstawia tabela 1.

Tabela 1. Stopa bezrobocia w kraju

WOJEWÓDZTWA	Stopa bezrobocia na koniec 2017 r. (%)	Stopa bezrobocia na koniec 2018 r. (%)	Zmiana (pkt proc.)
Dolnośląskie	5,7	5,2	-0,5
Kujawsko-pomorskie	9,9	8,8	-1,1
Lubelskie	8,8	8,0	-0,8
Lubuskie	6,5	5,8	-0,7
Łódzkie	6,7	6,1	-0,6
Małopolskie	5,3	4,7	-0,6
Mazowieckie	5,6	4,9	-0,7
Opolskie	7,3	6,3	-1,0
Podkarpackie	9,6	8,8	-0,8
Podlaskie	8,5	7,8	-0,7
Pomorskie	5,4	4,9	-0,5
Śląskie	5,1	4,3	-0,8
Świętokrzyskie	8,8	8,3	-0,5

Warmińsko-mazurskie	11,7	10,4	-1,3
Wielkopolskie	3,7	3,1	-0,6
Zachodniopomorskie	8,5	7,4	-1,1
Polska	6,6	5,8	-0,8

Źródło: Opracowanie WUP na podstawie danych GUS

Zmiany stopy bezrobocia w kraju, wykazane w tabeli 1, były wynikiem zmian liczby zarejestrowanych osób bezrobotnych oraz zmian liczby ludności aktywnej ekonomicznie. Dynamikę zmian liczby zarejestrowanych osób bezrobotnych w kraju w latach 2017 - 2018 prezentuje tabela nr 2.

Tabela 2. Dynamika zmian bezrobocia w kraju

Województwo	Liczba bezrobotnych na koniec 2017 r. (w tys.)	Liczba bezrobotnych na koniec 2018 r. (w tys.)	Zmiana (procentowy wzrost/spadek liczby osób bezrobotnych)
Dolnośląskie	68,8	62,8	-8,7
Kujawsko-Pomorskie	81,5	72,7	-10,8
Lubelskie	81,2	74,4	-8,4
Lubuskie	24,6	22,2	-9,8
Łódzkie	72,7	66,0	-9,2
Małopolskie	79,4	71,5	-9,9
Mazowieckie	154,1	136,5	-11,4
Opolskie	26,1	22,7	-13,0
Podkarpackie	91,0	82,9	-8,9
Podlaskie	40,0	36,8	-8,0
Pomorskie	49,7	46,1	-7,2
Śląskie	94,7	80,1	-15,4
Świętokrzyskie	46,6	44,1	-5,4
Warmińsko-Mazurskie	60,0	53,1	-11,5
Wielkopolskie	58,9	50,9	-13,6
Zachodniopomorskie	52,6	46,0	-12,5
Polska	1 081,7	968,9	-10,4

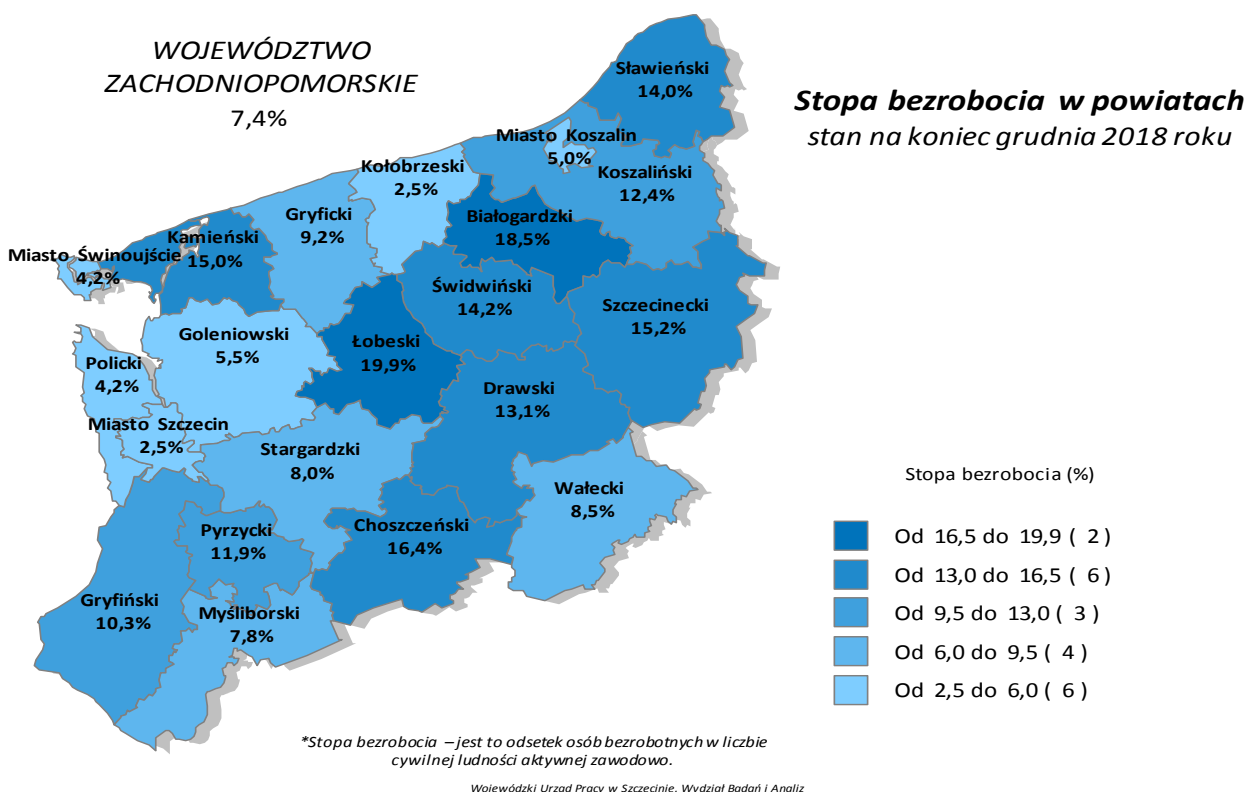
Źródło: Opracowanie WUP na podstawie danych MRPiPS

Dane zawarte w powyższej tabeli wskazują, iż w 2018 roku w stosunku do roku poprzedniego liczba osób bezrobotnych znacząco zmniejszyła się (tj. o 10,4% w skali kraju). Największy spadek odnotowano w województwach: śląskim (o 15,4%), wielkopolskim (o 13,6%) i opolskim (o 13,0%). Z kolei najmniejszy spadek liczby osób bezrobotnych wystąpił w województwach: świętokrzyskim (o 5,4%), pomorskim (o 7,2%) i podlaskim (o 8,0%).

1.3 Zmiany poziomu bezrobocia

W końcu grudnia 2018 r. stopa bezrobocia w województwie zachodniopomorskim wyniosła 7,4% i wynikała z poziomów bezrobocia w poszczególnych powiatach regionu. Stopę bezrobocia w powiatach woj. zachodniopomorskiego na koniec grudnia 2018 roku przedstawia wykres 3.

Wykres 3. Stopa bezrobocia w powiatach województwa zachodniopomorskiego – stan na koniec 2018 r.

Źródło: Opracowanie WUP na podstawie danych GUS

Jak wynika z powyższego wykresu, na koniec grudnia 2018 roku najwyższą stopę bezrobocia odnotowano w powiatach: łobeskim (19,9%), białogardzkim (18,5%) i choszczeńskim (16,4%). Natomiast najniższa stopa bezrobocia wystąpiła w powiecie

kołobrzeskim i w Szczecinie (w obu 2,5%), a także w powiecie polickim i w Świnoujściu (w obu 4,2%).

Zaprezentowane dane wskazują na duże dysproporcje pomiędzy poziomami bezrobocia w poszczególnych powiatach regionu. Korzystna sytuacja na rynku pracy występuje w głównych ośrodkach miejskich województwa (Szczecin, Koszalin). Również niskim poziomem bezrobocia charakteryzują się obszary powszechnie uznane za atrakcyjne miejsca wypoczynku – miasto Świnoujście oraz powiat kołobrzeski. Miejsca te charakteryzują się zjawiskiem tzw. sezonowości – w okresach letnich wiele osób znajduje zatrudnienie przy obsłudze ruchu turystycznego, natomiast w miesiącach jesienno – zimowych poziom bezrobocia wzrasta.

Stopę bezrobocia w powiatach województwa zachodniopomorskiego na koniec 2017 r. i 2018 r. przedstawia tabela 3.

Tabela 3. Stopa bezrobocia w powiatach woj. zachodniopomorskiego na koniec 2017 r. i 2018 r.

<i>Powiat</i>	<i>Stopa bezrobocia na koniec 2017 r. (%)</i>	<i>Stopa bezrobocia na koniec 2018 r. (%)</i>	<i>Zmiana (pkt proc.)</i>
<i>Białogardzki</i>	19,4	18,5	-0,9
<i>Choszczeński</i>	17,8	16,4	-1,4
<i>Drawski</i>	16,9	13,1	-3,8
<i>Goleniowski</i>	6,1	5,5	-0,6
<i>Gryficki</i>	11,6	9,2	-2,4
<i>Gryfiński</i>	11,7	10,3	-1,4
<i>Kamieński</i>	16,6	15,0	-1,6
<i>Kołobrzeski</i>	4,7	2,5	-2,2
<i>Miasto Koszalin</i>	5,4	5,0	-0,4
<i>Koszaliński</i>	13,6	12,4	-1,2
<i>Łobeski</i>	21,2	19,9	-1,3
<i>Myśliborski</i>	8,9	7,8	-1,1
<i>Policki</i>	5,0	4,2	-0,8
<i>Pyrzycki</i>	13,0	11,9	-1,1
<i>Sławieński</i>	15,5	14,0	-1,5
<i>Stargardzki</i>	8,9	8,0	-0,9
<i>Szczecinecki</i>	16,5	15,2	-1,3
<i>Świdwiński</i>	16,0	14,2	-1,8

<i>Miasto Świnoujście</i>	5,0	4,2	-0,8
<i>Wałecki</i>	9,7	8,5	-1,2
<i>Miasto Szczecin</i>	3,1	2,5	-0,6
WOJ. ZACHODNIOPOMORSKIE	8,5	7,4	-1,1

Źródło: Opracowanie WUP na podstawie danych GUS

Jak wskazują zaprezentowane dane, na koniec 2018 roku stopa bezrobocia w woj. zachodniopomorskim wyniosła 7,4% i była niższa o 1,1 pkt. proc. w porównaniu z rokiem wcześniejszym. W analizowanym okresie spadek stopy bezrobocia odnotowano we wszystkich powiatach regionu. Największy spadek stopy bezrobocia wystąpił w powiatach: drawskim (o 3,8 pkt. proc.), gryfickim (o 2,4 pkt. proc.) i kołobrzeskim (o 2,2 pkt. proc.). Z kolei najmniejszy spadek stopy bezrobocia odnotowano w Koszalinie (o 0,4 pkt. proc.), powiecie goleniowskim i w Szczecinie (w obu o 0,6 pkt. proc.).

Analogicznie zmiany wystąpiły w liczbie zarejestrowanych osób bezrobotnych w powiatach województwa zachodniopomorskiego. W 2018 roku w odniesieniu do roku poprzedniego największy spadek liczby osób bezrobotnych odnotowano w powiatach: kołobrzeskim (o 46,4%), drawskim (o 24,7%) i gryfickim (o 21,8%). Natomiast najmniejszy spadek liczby osób bezrobotnych wystąpił w powiecie białogardzkim (o 4,4%), Koszalinie i w powiecie łobeskim (w obu o 6,3%).

Liczbę zarejestrowanych osób bezrobotnych w powiatach województwa zachodniopomorskiego w latach 2017 – 2018 przedstawia tabela 4.

Tabela 4. Liczba bezrobotnych w powiatach województwa zachodniopomorskiego

<i>POWIAT</i>	<i>Liczba bezrobotnych (stan na 31 grudnia 2017)</i>	<i>Liczba bezrobotnych (stan na 31 grudnia 2018)</i>	<i>Zmiana (procentowy wzrost / spadek liczby osób bezrobotnych)</i>
<i>Białogardzki</i>	2 886	2 760	-4,4
<i>Choszczeński</i>	2 455	2 253	-8,2
<i>Drawski</i>	3 319	2 499	-24,7
<i>Goleniowski</i>	1 951	1 803	-7,6
<i>Gryficki</i>	2 137	1 672	-21,8
<i>Gryfiński</i>	2 724	2 397	-12,0
<i>Kamieński</i>	2 573	2 316	-10,0
<i>Kołobrzeski</i>	1 342	719	-46,4

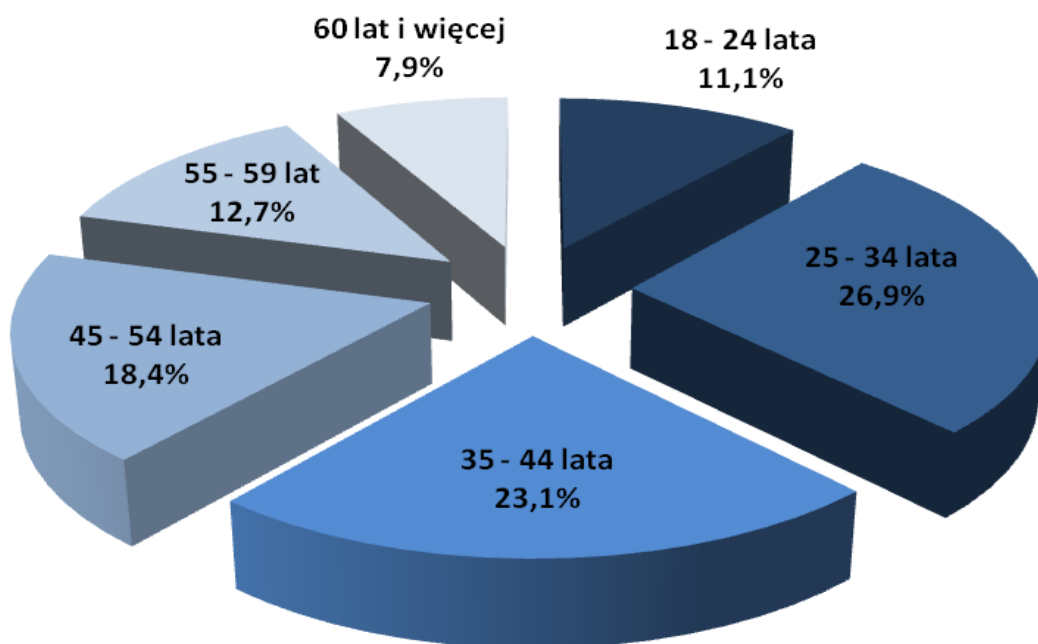
<i>Miasto Koszalin</i>	2 682	2 514	-6,3
<i>Koszaliński</i>	2 709	2 476	-8,6
<i>Łobeski</i>	2 297	2 153	-6,3
<i>Myśliborski</i>	1 890	1 654	-12,5
<i>Policki</i>	1 622	1 387	-14,5
<i>Pyrzycki</i>	1 548	1 410	-8,9
<i>Sławieński</i>	2 820	2 540	-9,9
<i>Stargardzki</i>	3 267	2 950	-9,7
<i>Szczecinecki</i>	4 198	3 861	-8,0
<i>Świdwiński</i>	2 346	2 063	-12,1
<i>Miasto Świnoujście</i>	714	614	-14,0
<i>Wałecki</i>	1 580	1 385	-12,3
<i>Miasto Szczecin</i>	5 539	4 576	-17,4
<i>Zachodniopomorskie</i>	52 599	46 002	-12,5

Źródło: Opracowanie WUP na podstawie sprawozdania MRPiPS – 01

1.4 Struktura bezrobocia

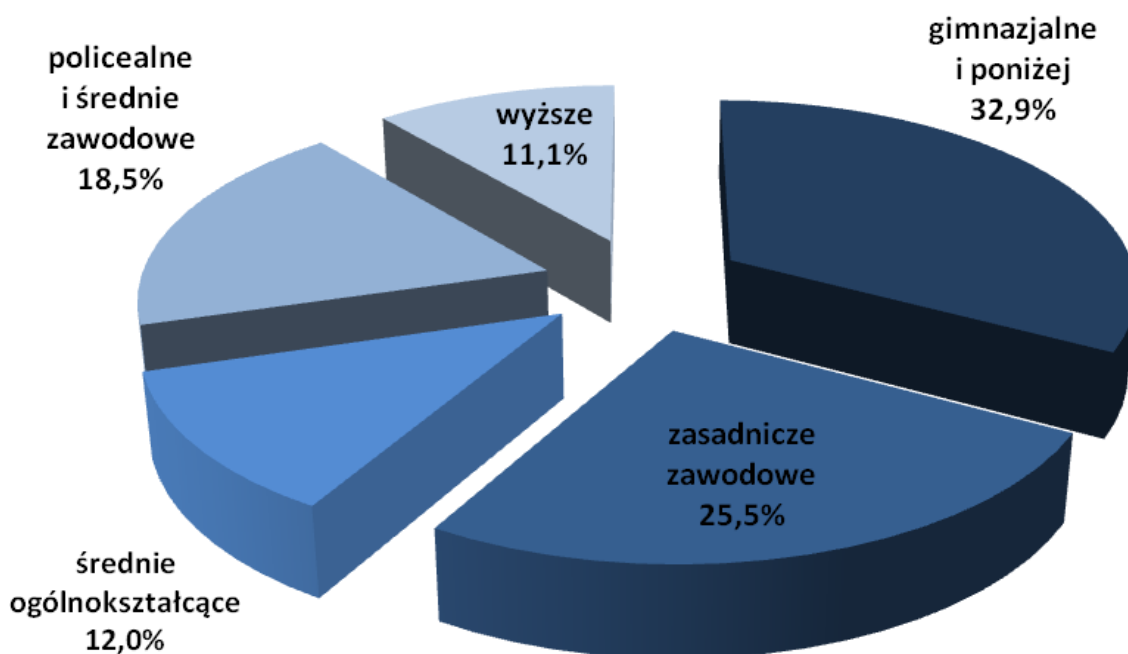
Poszerzony obraz zjawiska bezrobocia w województwie zachodniopomorskim uzyskać można poprzez analizę struktury zarejestrowanych osób bezrobotnych w 2018 roku według 4 głównych cech: wieku, wykształcenia, czasu pozostawania bez pracy oraz stażu pracy. Strukturę bezrobotnych według wyżej wymienionych kryteriów prezentują poniższe wykresy.

Wykres 4. Struktura bezrobotnych wg wieku w woj. zachodniopomorskim w 2018 r.

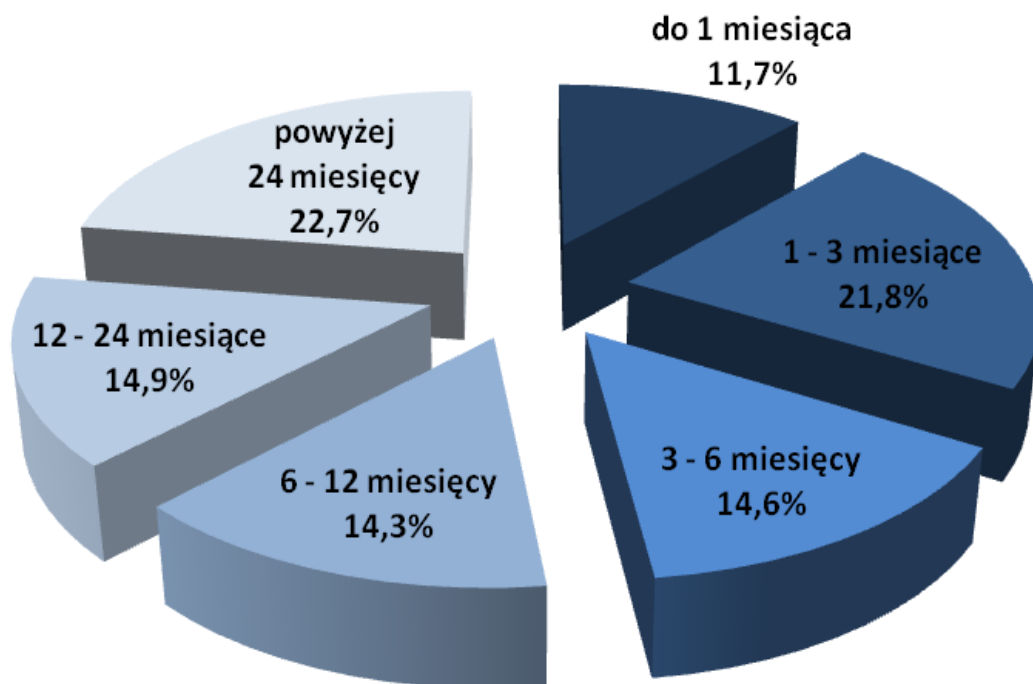
Źródło: Opracowanie WUP na podstawie załącznika nr 1 do sprawozdania MRPiPS – 01

Wykres 5. Struktura bezrobotnych wg wykształcenia w woj. zachodniopomorskim w 2018 r.

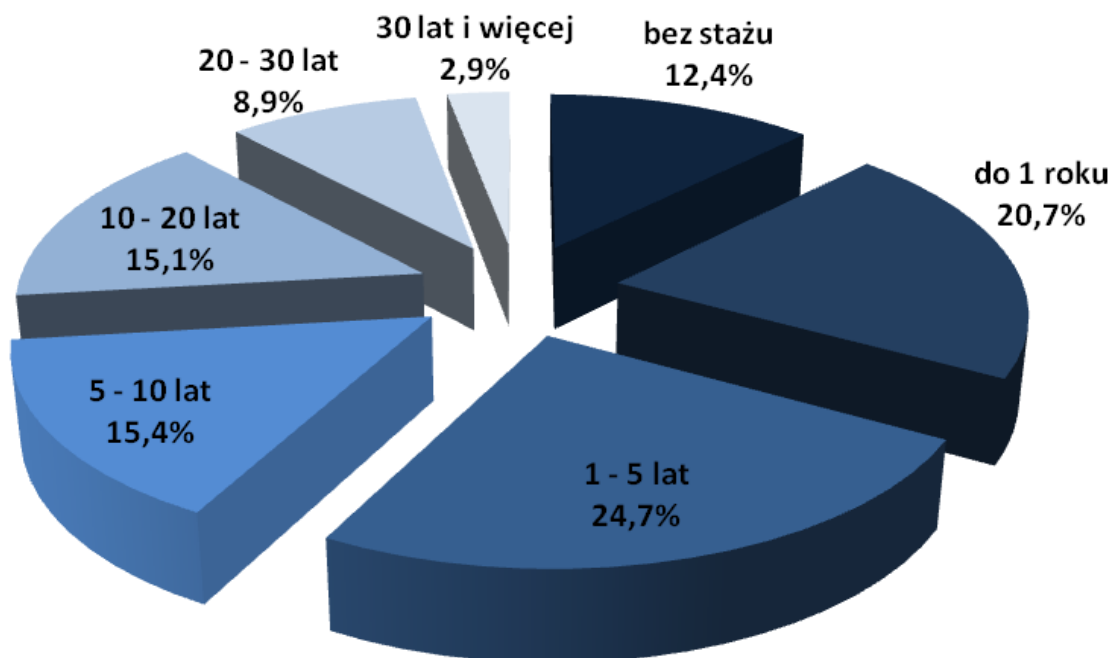
Źródło: Opracowanie WUP na podstawie załącznika nr 1 do sprawozdania MRPiPS – 01

Wykres 6. Struktura bezrobotnych wg czasu pozostawania bez pracy w woj. zachodniopomorskim w 2018 r.

Źródło: Opracowanie WUP na podstawie załącznika nr 1 do sprawozdania MRPiPS – 01

Wykres 7. Struktura bezrobotnych wg stażu pracy w woj. zachodniopomorskim w 2018 r.

Źródło: Opracowanie WUP na podstawie załącznika nr 1 do sprawozdania MRPiPS – 01

W strukturze bezrobotnych wg wieku najliczniejszą grupę osób pozostających bez zatrudnienia stanowiły osoby młode w wieku 25 – 34 lata (26,9% ogółu) oraz osoby w przedziale wiekowym 35 – 44 lata (23,1%). W dalszej kolejności bezrobotnymi były grupy osób w przedziałach wiekowych: 45 – 54 lata (18,4%), 55 – 59 lat (12,7%) oraz 18 – 24 lata (11,1%). Najmniej liczną grupę stanowiły osoby w wieku 60 lat i więcej, których udział w ogóle zarejestrowanych bezrobotnych wyniósł 7,9%.

W 2018 roku wśród bezrobotnych dominowały osoby posiadające wykształcenie co najwyżej gimnazjalne (32,9%) oraz zasadnicze zawodowe (25,5%). Kolejnymi grupami w tej kategorii bezrobotnych były osoby posiadające wykształcenie policealne i średnie zawodowe (18,5%) oraz osoby z wykształceniem średnim ogólnokształcącym (12,0%). Najmniej liczną grupę stanowiły osoby posiadające wykształcenie wyższe (11,1%). W strukturze bezrobotnych wg wykształcenia łatwo dostrzec powtarzającą się tendencję, że im wyższy poziom wykształcenia posiada dana grupa, tym jej udział w ogóle bezrobotnych jest niższy.

W analizowanym roku najliczniejszą grupę bezrobotnych stanowiły osoby pozostające bez zatrudnienia powyżej 24 miesięcy (22,7%), a także osoby pozostające bez pracy od 1 do 3 miesięcy (21,8%). W dalszej kolejności znalazły się osoby pozostające bez zatrudnienia przez okres: od 12 do 24 miesięcy (14,9%), od 3 do 6 miesięcy (14,6%) oraz od 6 do 12 miesięcy (14,3%). Najmniej liczną grupę stanowiły osoby pozostające bez pracy do 1 miesiąca (11,7%).

W kategorii bezrobotnych wg stażu pracy najliczniejszymi grupami bezrobotnych były osoby legitymujące się stażem pracy od 1 do 5 lat (24,7%), do 1 roku (20,7%) oraz osoby ze stażem pracy od 5 do 10 lat (15,4%). W dalszej kolejności znalazły się osoby: ze stażem pracy od 10 do 20 lat (15,1%), nie posiadające stażu pracy (12,4%) oraz ze stażem od 20 do 30 lat (8,9%). Najmniej liczną grupę stanowiły osoby posiadające co najmniej 30 letni staż pracy, których udział wyniósł tylko 2,9%.

1.5 Wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej

W 2018 roku w woj. zachodniopomorskim liczba wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej, pozostających w dyspozycji Powiatowych Urzędów Pracy, wynosiła 79 511 i była niższa o 2,9% niż w roku 2017. Spadek liczby wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej odnotowano w 15 powiatach regionu, w pozostałych powiatach wystąpił wzrost liczby wolnych miejsc pracy.

Liczbę wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej w województwie zachodniopomorskim w latach 2017 – 2018 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 5. Wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej w woj. zachodniopomorskim w latach 2017 - 2018

<i>Powiat</i>	<i>Liczba wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej w 2017 r.</i>	<i>Liczba wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej w 2018 r.</i>	<i>Zmiana w porównaniu do 2017 roku (%)</i>
<i>Białogardzki</i>	2 462	3 019	22,6
<i>Choszczeński</i>	2 138	1 824	-14,7
<i>Drawski</i>	2 469	2 110	-14,5
<i>Goleniowski</i>	6 534	8 384	28,3
<i>Gryficki</i>	3 437	2 605	-24,2
<i>Gryfiński</i>	2 589	3 035	17,2
<i>Kamieński</i>	1 747	1 520	-13,0
<i>Kołobrzeski</i>	4 399	3 967	-9,8
<i>Miasto Koszalin</i>	6 812	5 799	-14,9
<i>Koszaliński</i>	2 073	1 922	-7,3
<i>Łobeski</i>	1 369	1 084	-20,8
<i>Myśliborski</i>	4 040	3 068	-24,1
<i>Policki</i>	2 732	4 324	58,3
<i>Pyrzycki</i>	1 896	1 804	-4,9
<i>Sławieński</i>	2 831	2 167	-23,5
<i>Stargardzki</i>	5 193	5 600	7,8
<i>Szczecinecki</i>	3 306	2 397	-27,5
<i>Świdwiński</i>	2 350	1 953	-16,9
<i>Miasto Świnoujście</i>	2 021	1 780	-11,9
<i>Wałecki</i>	2 346	1 717	-26,8
<i>Miasto Szczecin</i>	19 106	19 432	1,7
<i>Zachodniopomorskie</i>	81 850	79 511	-2,9

Źródło: Opracowanie WUP na podstawie sprawozdania MRPIPS – 01

Jak wskazują zaprezentowane dane, największy spadek liczby wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej w 2018 roku w porównaniu do roku poprzedniego

odnotowano w powiatach: szczecineckim (o 27,5%), wałeckim (o 26,8%) i gryfickim (o 24,2%).

Wzrost liczby wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej wystąpił w 6 powiatach, a największy w powiecie polickim (o 58,3%), powiecie goleniowskim (o 28,3%) oraz w powiecie białogardzkim (o 22,6%).

1.6 Rejestracje i wyłączenia z ewidencji osób bezrobotnych

Powiatowe Urzędy Pracy województwa zachodniopomorskiego zarejestrowały w 2018 roku jako bezrobotnych łącznie 88 264 osoby, natomiast w 2017 roku – 105 651 osób. Zatem w 2018 roku w odniesieniu do roku poprzedniego zarejestrowano o 16,5% osób bezrobotnych mniej (tj. o 17 387 osób).

W 2018 roku z ewidencji osób bezrobotnych wyłączono 94 861 osób, w tym z przyczyn podjęcia pracy 47 671 osób. Natomiast w 2017 roku wyrejestrowanych zostało 119 018 osób, z czego 58 087 osób z przyczyn znalezienia zatrudnienia. Zatem w 2018 roku wyrejestrowano z ewidencji bezrobotnych o 24 157 osób mniej niż w roku poprzednim.

Rejestracje i wyłączenia z ewidencji bezrobotnych w województwie zachodniopomorskim w latach 2017 – 2018 prezentuje tabela 6.

Tabela 6. Rejestracje i wyłączenia z ewidencji bezrobotnych w woj. zachodniopomorskim w latach 2017 - 2018

POWIAT	REJESTRACJE		WYREJESTROWANIA			
	2017	2018	2017		2018	
			Ogółem	W tym podjęcia pracy	Ogółem	W tym podjęcia pracy
Białogardzki	4 254	3 883	4 851	2 715	4 009	2 374
Choszczeński	4 416	3 948	4 885	2 424	4 150	2 123
Drawski	4 882	3 963	5 064	2 757	4 783	2 529
Goleniowski	5 021	4 029	5 601	3 023	4 177	2 242
Gryficki	5 434	4 327	6 350	3 311	4 792	2 510
Gryfiński	3 992	3 269	4 708	2 304	3 596	1 928
Kamieński	3 464	3 045	3 901	2 029	3 302	1 926
Kołobrzeski	4 069	3 321	4 939	2 346	3 944	1 694
Miasto Koszalin	5 686	4 900	6 398	3 211	5 068	2 620
Koszaliński	4 899	4 242	5 511	2 736	4 475	2 359
Łobeski	3 547	3 226	3 826	1 932	3 370	1 699
Myśliborski	3 553	3 066	4 056	1 827	3 302	1 435
Policki	3 141	2 573	3 632	1 769	2 808	1 404
Pyrzycki	3 111	2 457	3 574	1 871	2 595	1 365

<i>Sławieński</i>	4 791	4 153	5 248	2 861	4 433	2 580
<i>Stargardzki</i>	5 830	4 912	6 601	2 928	5 229	2 476
<i>Szczecinecki</i>	6 613	5 816	7 598	4 349	6 153	3 572
<i>Świdwiński</i>	4 674	3 794	4 909	2 665	4 077	2 205
<i>Miasto Świnoujście</i>	1 731	1 423	1 800	960	1 523	790
<i>Wałecki</i>	3 626	3 035	4 088	1 961	3 230	1 567
<i>Miasto Szczecin</i>	18 917	14 882	21 478	8 108	15 845	6 273
<i>Zachodniopomorskie</i>	105 651	88 264	119 018	58 087	94 861	47 671

Źródło: Opracowanie WUP na podstawie sprawozdania MRPiPS – 01

Jak wskazują zaprezentowane powyżej dane, we wszystkich powiatach województwa wystąpił spadek liczby rejestracji osób bezrobotnych w 2018 roku w odniesieniu do roku 2017. Największy spadek liczby dokonanych rejestracji wystąpił w Szczecinie (o 21,3%), powiecie pyrzyckim (o 21,0%) i powiecie gryfickim (o 20,4%). Najmniejszy spadek liczby dokonanych rejestracji odnotowano w powiatach: białogardzkim (o 8,7%), łobeskim (o 9,0%) i choszczeńskim (o 10,6%). Łącznie w województwie zachodniopomorskim w analizowanym okresie zarejestrowano o 16,5% osób bezrobotnych mniej.

W analizowanym okresie we wszystkich powiatach województwa nastąpił spadek liczby dokonanych wyrejestrowań, a największy odnotowano w powiecie pyrzyckim (o 27,4%), Szczecinie (o 26,2%) i w powiecie goleniowskim (o 25,4%). Najmniejszy spadek liczby dokonanych wyrejestrowań wystąpił w powiatach: drawskim (o 5,5%), łobeskim (o 11,9%) i choszczeńskim (o 15,0%). Łącznie w województwie liczba dokonanych wyrejestrowań spadła w analizowanym okresie o 20,3%.

1.7 Bezrobocie osób niepełnosprawnych

Na koniec 2018 roku w rejestrach urzędów pracy w województwie zachodniopomorskim znajdowało się 2 505 osób niepełnosprawnych, stanowiących 5,4% wszystkich bezrobotnych (na koniec 2017 roku bezrobotni niepełnosprawni stanowili również 5,4% ogółu bezrobotnych). W porównaniu z końcem 2017 roku liczba bezrobotnych niepełnosprawnych zmniejszyła się o 11,3%.

Liczbę osób niepełnosprawnych bezrobotnych w województwie zachodniopomorskim na koniec 2017 r. i 2018 r. przedstawia tabela 7.

Tabela 7. Liczba osób niepełnosprawnych bezrobotnych w województwie zachodniopomorskim na koniec 2017 r. i 2018 r.

POWIAT	Liczba niepełnosprawnych bezrobotnych na koniec 2017 r.	Liczba niepełnosprawnych bezrobotnych na koniec 2018 r.	Zmiana (%)
Białogardzki	159	128	-19,5
Choszczeński	79	72	-8,9
Drawski	122	108	-11,5
Goleniowski	91	73	-19,8
Gryficki	97	82	-15,5
Gryfiński	159	130	-18,2
Kamieński	76	68	-10,5
Kołobrzeski	98	54	-44,9
Miasto Koszalin	226	226	0,0
Koszaliński	139	147	5,8
Łobeski	45	30	-33,3
Myśliborski	149	148	-0,7
Policki	67	58	-13,4
Pyrzycki	49	55	12,2
Sławieński	168	146	-13,1
Stargardzki	199	164	-17,6
Szczecinecki	312	257	-17,6
Świdwiński	90	86	-4,4
Miasto Świnoujście	14	13	-7,1
Wałecki	79	80	1,3
Miasto Szczecin	407	380	-6,6
Zachodniopomorskie	2 825	2 505	-11,3

Źródło: Opracowanie WUP na podstawie sprawozdania MRPiPS – 01

Jak wskazują zaprezentowane powyżej dane, najwięcej bezrobotnych osób niepełnosprawnych na koniec 2018 roku zamieszkiwało Szczecin (380 osób), powiat szczecinecki (257 osób) oraz Koszalin (226 osób). Najmniej bezrobotnych osób niepełnosprawnych figurowało w rejestrach urzędów pracy na koniec 2018 roku w Świnoujściu (13 osób), powiecie łobeskim (30 osób) oraz w powiecie kołobrzeskim (54 osoby).

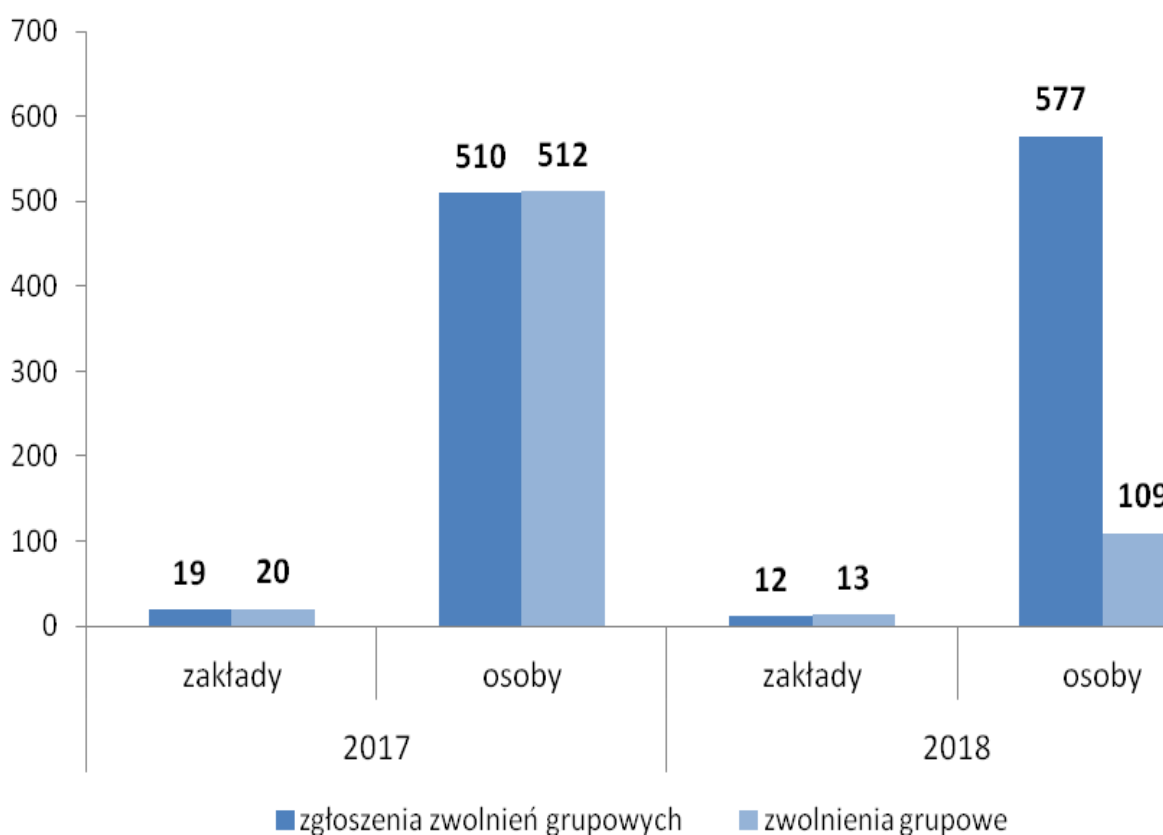
1.8 Zwolnienia grupowe

Z informacji przekazanych przez Powiatowe Urzędy Pracy w województwie zachodniopomorskim wynika, że w 2018 roku zamiar dokonania zwolnień grupowych deklarowało 12 pracodawców, zgłaszających plany zwolnienia 577 osób. W 2017 roku 19 pracodawców zamierzało zwolnić 510 osób. W 2018 roku w odniesieniu do roku 2017 nastąpił zatem spadek liczby pracodawców planujących dokonać zwolnień grupowych (o 7 pracodawców) oraz wzrost liczby osób zgłoszonych do zwolnień (o 67 osób).

W 2018 roku 13 pracodawców zdecydowało się na dokonanie zwolnień grupowych i zwolniło 109 pracowników, natomiast rok wcześniej w 20 zakładach pracy zwolniono 512 osób. W 2018 roku w odniesieniu do roku 2017 o 403 osoby zmniejszyła się zatem liczba zwolnionych w wyniku zwolnień grupowych.

Zgłoszenia zwolnień grupowych i dokonane zwolnienia grupowe w województwie zachodniopomorskim w 2017 r. i 2018 r. przedstawia poniższy wykres.

Wykres 8. Zgłoszenia zwolnień grupowych i dokonane zwolnienia grupowe w województwie zachodniopomorskim w 2017 r. i 2018 r.

Źródło: Opracowanie WUP na podstawie sprawozdania MRPiPS-01

Szczegółowe dane dotyczące liczby planowanych osób do zwolnienia oraz zwolnionych w ramach tzw. zwolnień grupowych w poszczególnych powiatach województwa w 2017 i 2018 roku przedstawia poniższa tabela.

Tabela 8. Liczba planowanych osób do zwolnienia oraz zwolnionych w ramach zwolnień grupowych w powiatach woj. zachodniopomorskiego w 2017 r. i 2018 r.

POWIAT	2017				2018			
	Planowane zwolnienia grupowe		Dokonane zwolnienia grupowe		Planowane zwolnienia grupowe		Dokonane zwolnienia grupowe	
	zakłady	osoby	zakłady	osoby	zakłady	osoby	zakłady	osoby
Białogardzki	0	0	0	0	1	185	1	49
Choszczeński	0	0	0	0	0	0	0	0
Drawski	0	0	0	0	0	0	0	0
Goleniowski	2	74	2	74	0	0	0	0
Gryficki	0	0	0	0	0	0	0	0
Gryfiński	1	1	0	0	0	0	0	0
Kamieński	0	0	0	0	0	0	0	0
M. Koszalin	5	24	7	24	6	63	9	39
Koszaliński	0	0	0	0	0	0	0	0
Kołobrzeski	0	0	0	0	0	0	0	0
Łobeski	0	0	0	0	0	0	0	0
Myśliborski	1	105	1	105	1	146	0	0
Policki	0	0	0	0	0	0	0	0
Pyrzycki	0	0	0	0	0	0	0	0
Sławieński	0	0	0	0	0	0	0	0
Stargardzki	0	0	1	7	0	0	0	0
Szczecinecki	2	205	2	205	0	0	0	0
Świdwiński	0	0	0	0	0	0	0	0
M. Świnoujście	0	0	0	0	1	21	3	21
Wałecki	1	53	1	53	0	0	0	0
M. Szczecin	7	48	6	44	3	162	0	0
Województwo	19	510	20	512	12	577	13	109

Źródło: Opracowanie WUP

Jak wskazują zaprezentowane w powyższej tabeli dane, w 2018 roku najwięcej osób zgłoszono do zwolnień w: powiecie białogardzkim (185 osób), Szczecinie (162 osoby) oraz w powiecie myśliborskim (146 osób). Najwięcej osób zwolniono w wyniku przeprowadzonych zwolnień grupowych w: powiecie białogardzkim (49 osób), Koszalinie (39 osób) oraz w Świnoujściu (21 osób).

W 2017 roku najwięcej osób zgłoszono do zwolnień grupowych w powiatach: szczecineckim (205 osób), myśliborskim (105 osób) i goleniowskim (74 osoby). Analogicznie najwięcej osób zwolniono w powiatach: szczecineckim (205 osób), myśliborskim (105 osób) i goleniowskim (74 osoby).

W 2018 roku, w odniesieniu do roku poprzedniego, więcej osób zgłoszono do zwolnień, natomiast zdecydowanie mniej zwolniono.

1.9 Długotrwale bezrobotni

Na koniec 2018 roku w województwie zachodniopomorskim zarejestrowanych było 23 750 osób długotrwale bezrobotnych, które stanowiły 51,6% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych. W grudniu 2017 roku w rejestrach urzędów pracy figurowały 28 774 osoby długotrwale bezrobotne (54,7% ogółu). W porównaniu z końcem 2017 roku liczba osób długotrwale bezrobotnych zmniejszyła się o 5 024 osoby, tj. o 17,5%.

Liczbę osób długotrwale bezrobotnych w województwie zachodniopomorskim na koniec 2017 r. i 2018 r. przedstawia poniższa tabela.

Tabela 9. Liczba osób długotrwale bezrobotnych w województwie zachodniopomorskim na koniec 2017 r. i 2018 r.

<i>POWIAT</i>	<i>Liczba osób długotrwale bezrobotnych na koniec 2017 r.</i>	<i>Liczba osób długotrwale bezrobotnych na koniec 2018 r.</i>	<i>Zmiana (%)</i>
<i>Białogardzki</i>	1 785	1 553	-13,0
<i>Choszczeński</i>	1 468	1 300	-11,4
<i>Drawski</i>	1 967	1 376	-30,0
<i>Goleniowski</i>	932	824	-11,6
<i>Gryficki</i>	938	675	-28,0
<i>Gryfiński</i>	1 733	1 482	-14,5
<i>Kamieński</i>	1 453	1 309	-9,9
<i>Kołobrzeski</i>	541	218	-59,7
<i>Miasto Koszalin</i>	1 481	1 314	-11,3

<i>Koszaliński</i>	1 538	1 304	-15,2
<i>Łobeski</i>	1 426	1 284	-10,0
<i>Myśliborski</i>	1 046	869	-16,9
<i>Policki</i>	875	702	-19,8
<i>Pyrzycki</i>	963	779	-19,1
<i>Sławieński</i>	1 477	1 318	-10,8
<i>Stargardzki</i>	1 661	1 505	-9,4
<i>Szczecinecki</i>	2 534	2 093	-17,4
<i>Świdwiński</i>	1 244	1 061	-14,7
<i>Miasto Świnoujście</i>	274	280	2,2
<i>Wałecki</i>	842	716	-15,0
<i>Miasto Szczecin</i>	2 596	1 788	-31,1
Zachodniopomorskie	28 774	23 750	-17,5

Źródło: Opracowanie WUP na podstawie sprawozdania MRPIPS – 01

Jak wskazują zaprezentowane powyżej dane, liczba osób długotrwale bezrobotnych zmalała w 2018 roku w odniesieniu do roku poprzedniego prawie we wszystkich powiatach województwa, a najbardziej w powiecie kołobrzeskim (o 59,7%), Szczecinie (o 31,1%) oraz w powiecie drawskim (o 30,0%). Wzrost liczby osób długotrwale bezrobotnych odnotowano jedynie w Świnoujściu (o 2,2%).

1.10 Bezrobotni z prawem do zasiłku

Na koniec 2018 roku w województwie zachodniopomorskim 7 820 osób pobierało zasiłek dla bezrobotnych i stanowiły one 17,0% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych. W grudniu 2017 roku zasiłek pobierały 8 644 osoby (16,4% ogółu bezrobotnych). Zatem w porównaniu z końcem 2017 roku liczba osób bezrobotnych pobierających zasiłek zmniejszyła się o 824 osoby.

Liczbę osób bezrobotnych pobierających zasiłek w województwie zachodniopomorskim na koniec 2017 r. i 2018 r. przedstawia tabela 10.

Tabela 10. Liczba osób bezrobotnych pobierających zasiłek w województwie zachodniopomorskim na koniec 2017 r. i 2018 r.

POWIAT	Liczba osób bezrobotnych pobierających zasiłek na koniec 2017 r.	Liczba osób bezrobotnych pobierających zasiłek na koniec 2018 r.	Zmiana (%)
Białogardzki	474	537	13,3
Choszczeński	361	319	-11,6
Drawski	619	529	-14,5
Goleniowski	252	255	1,2
Gryficki	543	382	-29,7
Gryfiński	326	362	11,0
Kamieński	490	397	-19,0
Kołobrzeski	267	182	-31,8
Miasto Koszalin	393	387	-1,5
Koszaliński	568	518	-8,8
Łobeski	284	307	8,1
Myśliborski	205	172	-16,1
Policki	180	137	-23,9
Pyrzycki	224	242	8,0
Sławieński	579	511	-11,7
Stargardzki	461	397	-13,9
Szczecinecki	807	794	-1,6
Świdwiński	513	489	-4,7
Miasto Świnoujście	93	76	-18,3
Wałecki	176	166	-5,7
Miasto Szczecin	829	661	-20,3
Zachodniopomorskie	8 644	7 820	-9,5

Źródło: Opracowanie WUP na podstawie sprawozdania MRPiPS – 01

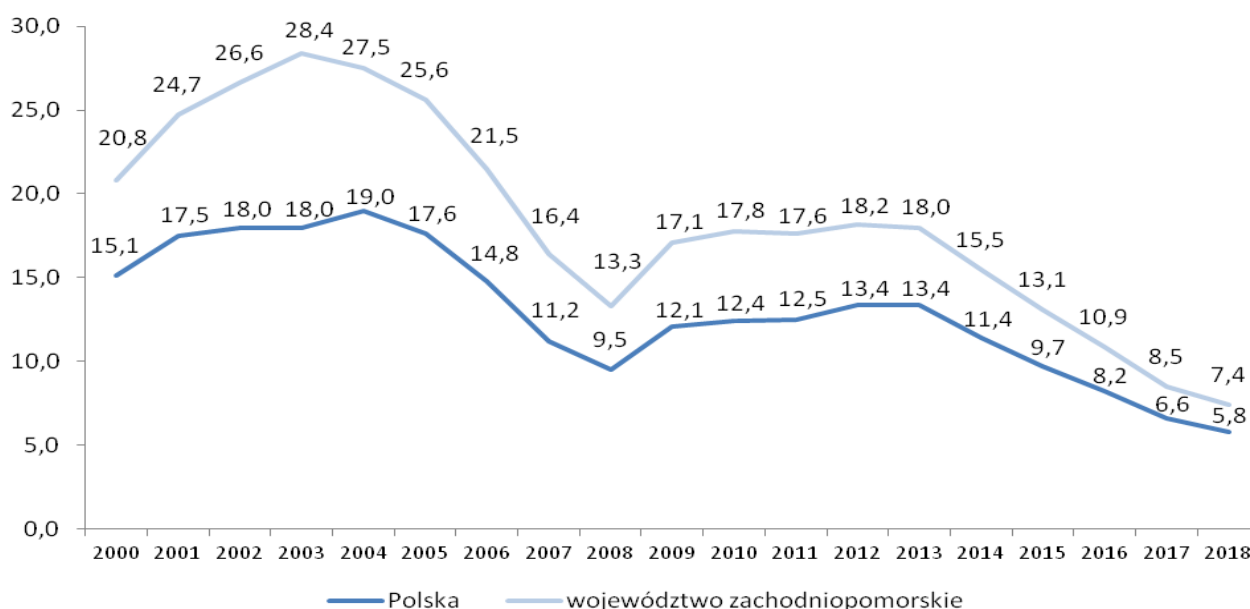
Jak wskazują zaprezentowane powyżej dane, w analizowanym okresie w większości powiatów liczba osób bezrobotnych pobierających zasiłek zmalała. Największy spadek liczby osób pobierających zasiłek wystąpił w powiatach: kołobrzeskim (o 31,8%), gryfickim (o 29,7%) oraz polickim (o 23,9%). Natomiast największy wzrost liczby osób bezrobotnych pobierających zasiłek odnotowano w powiatach: białogardzkim (o 13,3%), gryfińskim (o 11,0%) i łobeskim (o 8,1%).

1.11 Podsumowanie sytuacji na zachodniopomorskim rynku pracy

Rynek pracy w województwie zachodniopomorskim posiada szereg cech charakterystycznych, które można potraktować jako istotne przy planowaniu strategii samorządu województwa zachodniopomorskiego w obszarze polityki rynku pracy. W polityce samorządu województwa, jako wyróżnione części rynku pracy traktuje się: osoby oddalone od rynku pracy lub zagrożone oddaleniem, pracodawców oraz otoczenie mające wpływ na poziom kapitału ludzkiego (zwłaszcza w zakresie edukacji zawodowej). W celu określenia zbioru wytycznych strategicznych i związanego z nimi repertuaru działań, ważnym jest ustalenie sytuacji wyjściowej dla polityki rynku pracy.

W ostatnich latach sytuacja na rynku pracy poprawiała się, co wynikało ze stale zmniejszającej się stopy bezrobocia oraz liczby osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowych Urzędach Pracy województwa zachodniopomorskiego. Dane dotyczące bezrobocia rejestrowanego wskazują, że liczba bezrobotnych i stopa bezrobocia są obecnie na rekordowo niskim poziomie, tym samym sytuacja na rynku pracy województwa zachodniopomorskiego jest najkorzystniejsza od momentu jego powstania w 1999 roku.

Wykres 9. Stopa bezrobocia (%) w Polsce i w woj. zachodniopomorskim w latach 2000 – 2018

Źródło: Opracowanie WUP na podstawie danych GUS

Na koniec 2018 roku w Powiatowych Urzędach Pracy na obszarze województwa zachodniopomorskiego zarejestrowane były 46 002 osoby bezrobotne, tj. o 6 597 osób (12,5%) mniej niż rok wcześniej. Zgodnie z danymi GUS, stopa bezrobocia

rejestrowanego w województwie zachodniopomorskim wyniosła 7,4% wobec 8,5% rok wcześniej. W Polsce bezrobocie wyniosło 5,8%, a na poziomie wojewódzkim wahało się od 3,1% w Wielkopolsce do 10,4% w województwie warmińsko – mazurskim. Mimo poprawy sytuacji na rynku pracy stopa bezrobocia w województwie zachodniopomorskim w dalszym ciągu plasuje się wysoko w zestawieniu województw. Warto jednak zaznaczyć, że w ostatnich latach systematycznie maleje różnica pomiędzy stopą bezrobocia w Polsce a w województwie zachodniopomorskim, od 5,4 pkt. proc. w 2010 roku do 1,6 pkt. proc. w 2018 roku.

Cechą charakterystyczną zachodniopomorskiego rynku pracy jest jego sezonowość, wiążąca się ze wzrostem bezrobocia w chłodniejszych porach roku i jego spadkiem w okresach wiosenno – letnich. Z uwagi na geograficzne położenie regionu, sektor turystyczny odgrywa tutaj znaczącą rolę, jak również działalność związana między innymi z rolnictwem, budownictwem.

Bezrobocie w województwie zachodniopomorskim jest także w dużym stopniu zróżnicowane terytorialnie. Spośród powiatów w regionie najwyższą stopę bezrobocia na koniec 2018 roku odnotowano w powiecie łobeskim – 19,9%, zaś najniższą w Szczecinie oraz w powiecie kołobrzeskim – w obu 2,5%. Warto nadmienić, że we wszystkich powiatach regionu w 2018 roku odnotowano spadek stopy bezrobocia w odniesieniu do 2017 roku. Korzystna sytuacja w regionie występuje w głównych ośrodkach miejskich województwa (Szczecin, Koszalin), a także w powiatach znajdujących się w sąsiedztwie Szczecina, tj. policki, goleniowski i stargardzki. Niskie bezrobocie obserwowane jest także w powiecie kołobrzeskim oraz w Świnoujściu, na których to obszarach znaczący wpływ na rynek pracy odgrywa turystyka. Relatywnie lepsza sytuacja na rynku pracy notowana jest również w powiatach graniczących z województwem lubuskim i wielkopolskim tj. powiat myśliborski i wałecki.

W strukturze bezrobotnych z Pomorza Zachodniego według płci większość stanowią kobiety (59,0% ogółu zarejestrowanych na koniec 2018 roku). W stosunku do danych sprzed roku liczba bezrobotnych kobiet zmniejszyła się o 11,3%. Większą dynamikę spadku bezrobocia notowano wśród mężczyzn, których liczba w rejestrach w skali roku zmniejszyła się o 14,3%. Pomimo spadku liczby bezrobotnych kobiet w ostatnich latach zauważalny jest wzrost ich udziału w ogóle bezrobotnych. W 2018 roku

w odniesieniu do roku poprzedniego odsetek bezrobotnych kobiet zwiększył się o 0,9 pkt. proc.

Ponad połowę wszystkich bezrobotnych w regionie stanowią osoby długotrwale bezrobotne, których udział na koniec 2018 roku wyniósł 51,6% (w 2017 r. – 54,7%). Długotrwale bezrobocie nierzadko wiąże się z trudniejszym wejściem lub powrotem na rynek pracy. Liczną grupę bezrobotnych w województwie zachodniopomorskim tworzą także osoby powyżej 50. roku życia (30,0% ogółu zarejestrowanych na koniec 2018 roku) i osoby młode do 30. roku życia (24,1% ogółu zarejestrowanych na koniec 2018 roku).

Niezwykle istotna dla zachodniopomorskiego rynku pracy jest aktualnie panująca sytuacja demograficzna. Liczba ludności w województwie maleje z roku na rok. W latach 2010 – 2017 w województwie zachodniopomorskim odsetek osób w wieku produkcyjnym zmniejszył się o 4,3 pkt. proc. (z 65,8% w 2010 r. do 61,5% w 2017 r.). Zmniejszył się również udział ludności w wieku przedprodukcyjnym (z 18,5% w 2010 r. do 17,3% w 2017 r.), natomiast wzrósł odsetek osób w wieku poprodukcyjnym (z 15,7% w 2010 r. do 21,2% w 2017 r.). Obserwowana negatywna tendencja wynika między innymi z naturalnych procesów demograficznych i pogłębiającego się zjawiska starzenia się społeczeństwa, któremu od kilku lat podlega populacja mieszkańców województwa zachodniopomorskiego. Niepokojące są także dane dotyczące wieku mobilnego ludności. W konsekwencji, zmniejsza się liczba osób zdolnych do zmiany stanowiska, miejsca pracy oraz ewentualnego przekwalifikowania się. Obserwowane zmiany w strukturze demograficznej ludności i brak „rąk do pracy” wymuszają skuteczniejszą aktywizację ludności w starszym wieku oraz mobilizację osób klasyfikowanych jako bierne zawodowo do funkcjonowania na rynku pracy. Niekorzystne tendencje widoczne są również w prognozach demograficznych do roku 2035. Obniżeniu ulegnie odsetek ludności w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym, wzrośnie natomiast udział osób w wieku poprodukcyjnym. Takie kształtowanie się struktury ludności będzie miało duże znaczenie dla zachodniopomorskiej gospodarki, w tym dla regionalnego rynku pracy.

2. Strategiczne obszary działania

2.1 Europejska Strategia Zatrudnienia

Europejska Strategia Zatrudnienia to zbiór naczelných zasad i priorytetów ukierunkowujących działania Unii Europejskiej na określone założenia w zakresie polityki zatrudnienia. Jej celem jest koordynacja narodowych polityk zatrudnienia państw członkowskich UE, a także wyznaczanie kierunków rozwoju w zakresie zapobiegania i przeciwdziałania bezrobociu, wsparcia osób bezrobotnych, rozwijania potencjału kadrowego oraz integracji społecznej rynku pracy. Strategia opiera się przede wszystkim na budowaniu dialogu pomiędzy Komisją Europejską a państwami członkowskimi, partnerami społecznymi oraz innymi instytucjami europejskimi. Zasadniczą rolę w koordynacji celów i priorytetów na szczeblu UE odgrywa Komitet ds. Zatrudnienia, w którego skład wchodzi przedstawiciele państw członkowskich UE i Komisji Europejskiej.

Europejska Strategia Zatrudnienia powstała w 1997 roku, kiedy to państwa członkowskie UE zobowiązały się do ustanowienia szeregu wspólnych celów w zakresie polityki zatrudnienia. Obecnie jest częścią strategii na rzecz wzrostu gospodarczego „Europa 2020”, a jej wdrażanie odbywa się w ramach europejskiego semestru – corocznego procesu ścisłej koordynacji polityki państw członkowskich przy współudziale instytucji europejskich.

Komitet ds. Zatrudnienia stanowi organ doradczy Unii Europejskiej utworzony w styczniu 2000 r. przez Radę Unii Europejskiej. Do najważniejszych zadań Komitetu należą:

- promocja wysokiego standardu pracy przy tworzeniu i wcielaniu w życie polityki dotyczącej zatrudnienia w krajach UE,
- wystawianie opinii na żądanie Rady Unii Europejskiej, Komisji Europejskiej,
- koordynacja polityki makroekonomicznej z reformami,
- zapewnienie wymiany informacji między państwami członkowskimi w zakresie polityki zatrudnienia.

Wdrażanie Europejskiej Strategii Zatrudnienia – z pomocą Komitetu ds. Zatrudnienia – obejmuje następujące cztery etapy europejskiego semestru:

1. Wytyczne dotyczące zatrudnienia – wspólne priorytety i cele polityki zatrudnienia są proponowane przez Komisję, zatwierdzone przez rządy krajowe, a następnie przyjmowane przez Radę UE.
2. Wspólne sprawozdanie o zatrudnieniu – opiera się na:
  - a) ocenie stanu zatrudnienia w Europie,
  - b) podsumowaniu postępów we wdrażaniu wytycznych dotyczących zatrudnienia,
  - c) ocenie tablicy wyników zawierającej wskaźniki zatrudnienia i wskaźniki społeczne.Sprawozdanie jest publikowane przez Komisję, a następnie przyjmowane przez Radę UE.
3. Krajowe Programy Reform – przedkładane są przez rządy krajowe i analizowane przez Komisję pod kątem zgodności ze strategią „Europa 2020”.
4. W oparciu o ocenę przedstawioną w Krajowych Programach Reform Komisja publikuje szereg sprawozdań krajowych, w których analizowana jest polityka gospodarcza państw członkowskich, a następnie wydaje zalecenia dla poszczególnych krajów.

Zgodnie ze strategią „Europa 2020”, Europejska Strategia Zatrudnienia ma na celu stworzenie większej liczby miejsc pracy w całej UE. Strategia zatrudnienia wspiera działania, które pozwolą do roku 2020 osiągnąć następujące cele główne:

- podwyższenie wskaźnika zatrudnienia w grupie wiekowej 20 – 64 do 75 procent,
- obniżenie odsetka osób zbyt wczesnie kończących naukę (tj. na poziomie co najwyżej gimnazjalnym) poniżej 10 proc. i podwyższenie odsetka osób w wieku 30 – 34 lat mających wykształcenie wyższe do co najmniej 40 procent,
- zmniejszenie o co najmniej 20 mln liczby osób żyjących w ubóstwie i dotkniętych wykluczeniem społecznym lub mogących się znaleźć w takiej sytuacji.

Podstawowe znaczenie dla realizacji w/w celów mają działania wymienione w następujących inicjatywach flagowych określonych przez Komisję Europejską:

1. „Erasmus+” – program Komisji Europejskiej na rzecz edukacji, szkoleń, młodzieży i sportu na lata 2014 – 2020. Powstał on w wyniku połączenia następujących europejskich inicjatyw realizowanych przez Komisję Europejską w latach 2007 – 2013: programu „Uczenie się przez całe życie”, programu „Młodzież

w Działaniu”, Erasmus Mundus, Tempus, Alfa, Edulink, oraz programów współpracy z krajami uprzemysłowionymi w dziedzinie szkolnictwa wyższego. Całkowity budżet programu wynosi 14,7 mld euro. Rolę Narodowej Agencji programu Erasmus+ w Polsce pełni Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji.

2. „Europejski program walki z ubóstwem” – projekt na rzecz zapewnienia spójności społecznej i terytorialnej, tak aby korzyści płynące ze wzrostu gospodarczego i zatrudnienia były szeroko dostępne, a osoby ubogie i wykluczone społecznie mogły żyć godnie i aktywnie uczestniczyć w życiu społeczeństwa.
3. „Program na rzecz nowych umiejętności i zatrudnienia” – program powstał jako część wieloletniej strategii UE „Europa 2020” na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju. Program zawiera szereg konkretnych działań, które pomogą:
  - przyspieszyć reformy służące zwiększeniu elastyczności i bezpieczeństwa zatrudnienia na rynku pracy (tzw. model flexicurity),
  - dostosować kwalifikacje pracowników do potrzeb rynku pracy obecnie i w przyszłości,
  - poprawić jakość miejsc pracy i warunki pracy,
  - stworzyć lepsze otoczenie dla tworzenia miejsc pracy.

2.2 Wytyczne polityki państwa w dziedzinie rynku pracy

Zgodnie z art. 3 ust. 1 Ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, zadania państwa w zakresie promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia oraz aktywizacji zawodowej są realizowane na podstawie uchwalanego przez Radę Ministrów Krajowego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia, zawierającego zasady realizacji Europejskiej Strategii Zatrudnienia, oraz w oparciu o inicjatywy samorządu gminy, powiatu, województwa i partnerów społecznych.

Projekt Krajowego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia przygotowuje minister właściwy do spraw pracy przy współdziałaniu w szczególności: ministra właściwego do spraw gospodarki, ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania, ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki, ministra właściwego do spraw rozwoju wsi oraz ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego.

Krajowy Plan Działań określa w szczególności:

- cele i kierunki działań zgodne z priorytetami polityki państwa w dziedzinie rynku pracy,
- przewidywaną wysokość środków finansowych, w tym Funduszu Pracy oraz budżetu państwa, na dofinansowanie działań wynikających z Krajowego Planu Działań,
- wskaźniki efektywności Krajowego Planu Działań.

Należy nadmienić, iż priorytety i kierunki działań państwa w obszarze rynku pracy zostały określone również w wielu innych dokumentach rządowych. Dokumentami tymi są:

1. Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju.
2. Krajowy Program Reform na rzecz realizacji Strategii „Europa 2020”.
3. Krajowy Plan Działań na rzecz Zatrudnienia na 2018 rok.
4. Sprawozdanie z realizacji KPDZ/2015-2017 w 2017 roku.
5. Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu 2020. Nowy wymiar aktywnej integracji.
6. Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej.

Aktualnie Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej prowadzi prace zmierzające do przygotowania Krajowego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia na 2019 rok. Dokument ten będzie określał główne priorytety polityki państwa w dziedzinie zatrudnienia i rynku pracy, a także cele i działania realizowane w ramach poszczególnych priorytetów.

Zgodnie z „*Załoženiami programowo – organizacyjnymi do Krajowego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia na 2019 rok*”, celem głównym KPDZ/2019 będzie **zwiększenie wskaźnika zatrudnienia ogółem, skrajnych grup wiekowych, długotrwale bezrobotnych, kobiet i osób z niepełnosprawnościami, przy jednoczesnym zagwarantowaniu wysokiego bezpieczeństwa zatrudnienia.**

W ramach powstającego KPDZ/2019 wyznaczono **cele szczegółowe:**

1. Dostosowanie działań urzędów pracy do zmieniającego się rynku pracy.
2. Zwiększenie adaptacyjności bezrobotnych, pracujących i osób z grupy NEET na rynku pracy.

3. Zwiększenie aktywności zawodowej osób związanych z rolnictwem w kierunku pozarolniczego rynku pracy.
4. Rozwój kształcenia zawodowego i uczenia się przez całe życie.
5. Zwiększenie bezpieczeństwa miejsc pracy.¹

Zgodnie z „Załoženiami programowo – organizacyjnymi do KPDZ/2019”, pomimo zdecydowanej poprawy sytuacji w kraju wynikającej z obniżającego się poziomu bezrobocia, przed polskim rynkiem pracy stoją wyzwania związane m. in. z: sytuacją osób w młodym wieku, zachodzącymi zmianami demograficznymi, niewykorzystanymi zasobami pozostającymi poza rynkiem pracy, niedopasowaniem kwalifikacji do potrzeb rynku pracy, segmentacją rynku pracy, koniecznością podniesienia stanu bezpieczeństwa i higieny pracy, wpływem gospodarki cyfrowej na rynek pracy oraz migracjami.

Dla osiągnięcia przyjętych celów oraz wychodząc naprzeciw zidentyfikowanym wyzwaniom KPDZ/2019 będzie zawierał następujące działania kierunkowe:

1. Ograniczenie negatywnych skutków zjawisk związanych z demografią i zmianami technologicznymi.
2. Doskonalenie funkcjonowania instytucji rynku pracy.
3. Rynek pracy dobrej jakości.
4. Zwiększanie szans na rynku pracy poprzez dostosowanie kwalifikacji do potrzeb rynku pracy.
5. Wspieranie grup w trudnej sytuacji na rynku pracy.

W obrębie powyższych działań kierunkowych znajdują się zadania, których realizacja przyczyni się do osiągnięcia celów KPDZ/2019.

W powstającym *Krajowym Planie Działań na rzecz Zatrudnienia na 2019 rok* wyszczególnione będą dwa główne priorytety skupiające działania kierunkowe. Priorytetami tymi są:

1. Sprawny i bezpieczny rynek pracy.
2. Aktywizacja zawodowa niewykorzystanych dotąd zasobów pracy, w tym grup najbardziej narażonych na wykluczenie społeczne i bezrobocie długoterminowe.

---

¹ Założenia programowo – organizacyjne do Krajowego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia na rok 2019, MRPiPS, Departament Rynku Pracy, Warszawa 2018 r.

Zgodnie z „Załoženiami programowo – organizacyjnymi do Krajowego Planu Działañ na rzecz Zatrudnienia na 2019 rok”, monitorowanie realizacji działań KPDZ/2019 oraz ocena postępu w osiągnięciu celów KPDZ prowadzona będzie w oparciu o informacje sprawozdawcze przekazywane przez podmioty realizujące zadania wpisane do KPDZ oraz zestaw wskaźników (głównych i pomocniczych) odnoszących się do sytuacji na polskim rynku pracy i stopnia realizacji celów Strategii „Europa 2020”.

2.3 Polityka rynku pracy województwa zachodniopomorskiego

2.3.1 Strategiczny i taktyczny wymiar polityki

Polityka samorządu województwa zachodniopomorskiego w zakresie rynku pracy powinna opierać się na wiedzy o regionie, ze szczególnym uwzględnieniem: gospodarki, rynku pracy, struktury demograficznej oraz problemów społecznych. Niezbędne jest tutaj uwzględnienie wartości podstawowych zmiennych charakteryzujących zachodniopomorski rynek pracy, istnienia i natężenia występujących w jego ramach zjawisk i procesów, a także powiązań między poszczególnymi obszarami przedmiotowymi poszczególnych polityk.

W polityce samorządu województwa zachodniopomorskiego w zakresie rynku pracy można wyróżnić dwie podstawowe kategorie działań:

- działania *in spe* – działania kluczowe związane z realizacją dalekosiężnych celów strategicznych, połączonych z dążeniem do postulowanej, pożądanej wizji rynku pracy (np. wzmocnienie inteligentnych specjalizacji gospodarczych mających stanowić o specyfice województwa oraz jego rynku pracy, reindustrializacja polegająca na odtworzeniu wcześniej występujących w województwie gałęzi przemysłu, inwestycje oświatowe pozwalające na kształcenie w zawodach na które prognozowany jest popyt w dłuższej perspektywie, wdrażanie rozwiązań przyczyniających się do zdobywania wiedzy o rynku pracy);
- działania związane z rozwiązywaniem aktualnych problemów (wymiar doraźny) – działania te wpisują się przede wszystkim w ustawowe zadania i związane z nimi dostępne samorządowi województwa instrumenty mające na celu przeciwdziałanie bezrobociu i łagodzenie jego skutków (np. udzielanie wsparcia osobom bezrobotnym i poszukującym pracy w zakresie pośrednictwa, wzmocnianie

bezpieczeństwa socjalnego osób bezrobotnych, formułowanie oferty szkoleniowej dla osób reprezentujących wyróżnione kategorie wiekowe).²

Działania wpisane w politykę rynku pracy powinny przyczynić się do:

1. rozwoju kapitału ludzkiego w regionie,
2. zniwelowania niekorzystnych różnic wewnątrzregionalnych w obrębie rynku pracy,
3. zbudowania gospodarki zapewniającej wysoki poziom popytu na pracę, ze szczególnym uwzględnieniem regionalnych i inteligentnych specjalizacji,
4. stworzenia systemu pozyskiwania i rozpowszechniania wiedzy o rynku pracy, zapewniającego szybkie prognozowanie i reagowanie na zmiany zachodzące w gospodarce,
5. zwiększenia powiązania systemu edukacji z potrzebami rynku pracy.

Dla skutecznego rozwiązywania problemów zachodniopomorskiego rynku pracy przyjmuje się podejście terytorialno – funkcjonalne. Podejście takie uwzględnia nie tylko przestrzenne umiejscowienie poszczególnych obszarów rynku pracy, ale także sieci powiązań między nimi, a co istotne, może wymagać wykraczania poza podziały administracyjne (np. podział województwa na powiaty), a w konsekwencji podejmowanie przez instytucje samorządowe współpracy wykraczającej poza typowe, oparte na podziałach administracyjnych obszary aktywności. Uzasadnieniem takiego podejścia jest m. in. występowanie wewnątrzregionalnych specjalizacji (np. sektor turystyczny w pasie nadmorskim), a także skupisk przedsiębiorstw charakteryzujących się wysokim poziomem oddziaływania na rynek pracy (np. strefy przemysłowe). Oddziaływanie to znacznie wykracza poza związany z lokalizacją przedsiębiorstw obszar administracyjny (m. in. wpływając na ruch wędrownikowy).

2.3.2 Regionalny wymiar polityki

Zadaniem samorządów jest tworzenie warunków rozwoju gospodarczego, w tym kreowanie rynku pracy. Rozpatrywać to należy w kontekście wzajemnych oddziaływań podobszarów gospodarki. Stan rynku pracy jest z jednej strony konsekwencją stanu gospodarki, która kształtuje jego zasoby, natomiast z drugiej strony sam rynek pracy przez swoje zasoby wywiera wpływ na jej oblicze. Zmiany w strukturze gospodarczej

---

² Polityka rynku pracy województwa zachodniopomorskiego, Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie, Szczecin 2016 r.

województwa zachodniopomorskiego pociągały za sobą w przeszłości zmiany w popycie, a w dłuższej perspektywie w podaży określonych zawodów, kwalifikacji i umiejętności, co z kolei doprowadziło w przypadku wielu z nich do osłabienia ich pozycji i deficytów na rynku pracy. Samorząd województwa powinien podejmować działania, które pozwolą rozpoznawać zmiany na rynku pracy, a także stymulować je lub w przypadku zagrożenia zmianami niepożądanymi – przeciwdziałać ich występowaniu lub osłabiać związane z nimi konsekwencje. Szczególną rolę odgrywają tutaj inwestycje w kapitał ludzki (w tym edukacja zawodowa, będąca jedną z fundamentalnych części środowiska rynku pracy). Jeżeli instytucje szkolnictwa zawodowego dysponują wiedzą dotyczącą zmian na regionalnym rynku pracy, a także instrumentami działania pozwalającymi na odpowiednie na nie reagowanie, to zwiększa się szansa na realizację celów rozwojowych związanych z rynkiem pracy. Pożądanym stanem rynku pracy jest dopasowanie strony popytowej i podażowej w wymiarze zarówno jakościowym, jak i ilościowym.

W wymiarze regionalnym, powyższy optymalny stan rynku pracy zostanie osiągnięty poprzez:

1. Tworzenie warunków do rozwoju kapitału ludzkiego w regionie, poprzez:
  - rozwój i efektywne wykorzystanie zasobów ludzkich,
  - inicjowanie i wspieranie doradztwa zawodowego oraz kształcenia ustawicznego na każdym etapie rozwoju zawodowego opartego na wiedzy o rynku pracy.
2. Niwelowanie różnic wewnątrzregionalnych w obrębie rynku pracy poprzez:
  - zwiększenie mobilności zawodowej,
  - wsparcie inicjatyw edukacyjnych w zakresie szkolnictwa zawodowego w kontekście potrzeb strategicznych specjalizacji, z uwzględnieniem ich terytorialnego zróżnicowania.
3. Budowanie gospodarki zapewniającej wysoki poziom popytu na pracę, ze szczególnym uwzględnieniem regionalnych i inteligentnych specjalizacji poprzez:
  - wsparcie w rozwoju oraz pozyskiwaniu inwestorów generujących relatywny wzrost zamożności mieszkańców regionu,
  - wspieranie samorządów lokalnych w zakresie pomocy organizacyjnej oraz infrastrukturalnej dla osób młodych planujących lub rozpoczynających działalność gospodarczą.

4. Stworzenie systemu pozyskiwania i rozpowszechniania wiedzy o rynku pracy, zapewniającego szybkie prognozowanie i reagowanie na zachodzące zmiany w gospodarce, poprzez:
- pozyskiwanie wiedzy dotyczącej uwarunkowań wyborów edukacyjnych i zawodowych uczniów szkół gimnazjalnych, ponadgimnazjalnych oraz studentów szkół wyższych,
  - rozwój sieci monitoringu potrzeb zatrudnieniowych zachodniopomorskich pracodawców z uwzględnieniem aspektu branżowego oraz terytorialnego.

2.4 Priorytetowe grupy bezrobotnych i osób wymagających wsparcia w regionie

Zmiany gospodarcze i polityczne, jakie dokonały się w Polsce w latach 1989 – 1990 doprowadziły do tego, że Polska dołączyła do grupy krajów o gospodarce rynkowej. Trwające przemiany ustroju gospodarczego wywołały wiele procesów społecznych mających różnorodny wpływ na polski rynek pracy. Jednym ze zjawisk o negatywnych skutkach stało się bezrobocie, które jest definiowane w różnorodny sposób. Powszechnie bezrobocie określa się jako zjawisko, które polega na tym, że pewna liczba osób zdolnych do pracy oraz gotowych do jej podjęcia nie znajduje zatrudnienia. Jest to wynik braku równowagi pomiędzy podażą pracy a popytem na nią.

Ze względu na złożoność zjawiska bezrobocia wyróżnić można wiele przyczyn jego występowania. Do najczęstszych należą:

- niedostosowanie struktury podaży pracy do popytu zgłaszanego przez pracodawców,
- procesy restrukturyzacyjne w gospodarce, eliminowanie niektórych działalności,
- ograniczenie produkcji spowodowane spadkiem popytu na określone towary lub usługi,
- niedostosowany system kształcenia do wymagań rynku,
- nadmierne obciążenia fiskalne,
- niewystarczająca mobilność pracowników i osób poszukujących pracy,
- zmiana siedziby przedsiębiorstwa (przeniesienie produkcji do innego miasta),
- zmiany technologiczne (np. automatyzacja procesów produkcji),
- niewystarczający przepływ informacji o wolnych stanowiskach pracy.

Bezrobocie jest niewątpliwie uznawane za niekorzystne zjawisko w gospodarce, jednak jego następstwa są znacznie groźniejsze w sferze społecznej. Problem bezrobocia dotyczy dużej grupy osób, wywołuje społeczny niepokój i jest źródłem napięć społecznych. Szczególnie niepożądane w kwestii społecznej jest zjawisko długotrwałego bezrobocia, którego występowanie związane jest ze znacznym obniżeniem poziomu życia nie tylko samego bezrobotnego, ale i całej jego rodziny. Bardzo często obszary długotrwałego bezrobocia pokrywają się w danym społeczeństwie z obszarami ubóstwa, co może powodować m. in. rozprzestrzenianie się patologii społecznych czy rozpad rodzin. Zjawisko bezrobocia wpływa również niekorzystnie na kondycję psychiczną osób pozostających bez zatrudnienia.

Pomimo znacznej poprawy sytuacji na zachodniopomorskim rynku pracy wskutek utrzymującej się od kilku lat tendencji spadkowej dotyczącej stopy bezrobocia, w dalszym ciągu w rejestrach urzędów pracy figurują grupy bezrobotnych wymagających szczególnej interwencji. Definiując priorytetowe grupy osób bezrobotnych i innych wymagających wsparcia w województwie zachodniopomorskim wzięto pod uwagę przede wszystkim istniejące bariery znacznie utrudniające określonym grupom osób znalezienie zatrudnienia. Grupami tymi są:

1. Osoby do 30. roku życia

Bezrobocie wśród osób młodych – do 30. roku życia stanowi jeden z poważniejszych problemów identyfikowanych na rynku pracy. Bariere bezpośrednio przekładającą się na szansę podejmowania zatrudnienia w tej grupie osób stanowi brak doświadczenia zawodowego. Zatrudniając osobę młodą pracodawca liczy na jej zapał, entuzjazm, szybkość i efektywność w wykonywaniu zadań, ponadto spodziewa się, że osoba otwarta na nowe doświadczenia i nową wiedzę wniesie świeże spojrzenie na działania firmy. Z drugiej jednak strony istnieje obawa, że będzie trzeba ją wszystkiego nauczyć i ponieść dodatkowe koszty. Ponadto umiejętności zdobyte w trakcie nauki nie pokrywają się często z wyzwaniem lokalnego rynku pracy. Pracodawcy więc, z uzasadnionych ekonomicznie powodów, preferują zatrudnienie doświadczonego pracownika. Skuteczna walka z bezrobociem wśród młodzieży możliwa będzie poprzez kompleksowe wsparcie tej grupy osób prowadzące do zatrudnienia bądź samozatrudnienia.

2. Długotrwale bezrobotni

Grupa ta wyróżnia się szczególnie niską aktywnością na rynku pracy. O ile w przypadku wielu pozostałych grup osób bezrobotnych można łatwo wskazać główne powody ich

trudności zawodowych, o tyle długotrwale bezrobotni dają najszerszy przekrój problemów, z jakimi borykają się defaworyzowani. Bardzo trudno zatem jest wskazać konkretne działania, które mogłyby przyczynić się do poprawy sytuacji tej grupy na rynku pracy. W przypadku długotrwale bezrobotnych niezwykle ważna jest diagnoza podstawowej przyczyny trudności, co wymaga indywidualnego podejścia. Z punktu widzenia pracodawców, osoby z tej grupy charakteryzuje obniżona motywacja i brak chęci do pracy. Ponadto istnieje spore prawdopodobieństwo, że osoby te nie posiadają wystarczających bądź aktualnych kompetencji i kwalifikacji zawodowych.

3. Osoby powyżej 50. roku życia

Część polskich pracodawców nadal ma opory związane z zatrudnianiem pracowników 50+ i starszych. Ta sytuacja wynika po części z funkcjonujących stereotypów dotyczących seniorów – na przykład takich, że: pracują oni zbyt wolno, nie są konkurencyjni wobec młodszych pokoleń (jeśli chodzi o korzystanie z nowych technologii), są za mało kreatywni, częściej przebywają na zwolnieniach lekarskich, nie są zainteresowani uaktualnianiem posiadanych kompetencji i kwalifikacji. Ponadto, obowiązujące przepisy prawa pracy gwarantujące pracownikom przedemerytalny okres ochronny również wpływają na ostrożność pracodawców przy zatrudnianiu osób z tej grupy.

4. Niepełnosprawni

Znalezienie odpowiedniego zatrudnienia dla osób z niepełnosprawnością stanowi ciągle poważny problem. Znajduje to odzwierciedlenie w niskich wskaźnikach zatrudnienia w tej grupie osób. W ogólnej ocenie rynku pracy osób niepełnosprawnych przeważają opinie negatywne. Czynniki, które determinują taką sytuację są zróżnicowane. Najczęściej wskazuje się na strach i niechęć pracodawców przed zatrudnianiem osób niepełnosprawnych, a także bariery architektoniczne i kłopoty związane z przystosowaniem miejsca pracy. Ponadto wymienia się niewystarczającą liczbę oferowanych miejsc pracy zwłaszcza na otwartym rynku oraz bariery prawne, a także brak zainteresowania sprawami osób niepełnosprawnych zarówno na szczeblu regionalnym, jak i krajowym.

5. Osoby korzystające z pomocy społecznej i instytucji zajmujących się aktywizacją społeczno – gospodarczą

Osoby korzystające z ww. instytucji kojarzą się często pracodawcom jako uzależnione od pomocy państwa, z obniżoną motywacją oraz chęcią do wykonywania pracy, słabo wykształcone oraz roszczeniowe. Taki pogląd skutecznie odstrasza potencjalnych

pracodawców przed zatrudnianiem osób z tej grupy. Zatem brak wystarczającej liczby miejsc pracy dla tych osób połączona z niewielką ich aktywnością i niskimi kwalifikacjami przedkłada się na niebezpieczne zjawisko wieloletniego uzależnienia od gwarantowanej przez państwo pomocy. Dla takich osób system pomocy państwa powinien oferować przede wszystkim działania z obszaru aktywnej integracji.

Adresatami działań regionalnej polityki rynku pracy będą także przedsiębiorcy tworzący nowe miejsca pracy oraz pracodawcy i pracownicy przedsiębiorstw, które wdrażają procesy adaptacyjne i modernizacyjne.

Wsparciem w województwie zachodniopomorskim powinny zostać objęte również instytucje i organizacje wpływające na politykę zatrudnienia i rozwój zasobów ludzkich oraz działające na rzecz grup i osób uznanych za priorytetowe. W szczególności są to: publiczne służby zatrudnienia, Ochotnicze Hufce Pracy, agencje zatrudnienia, instytucje szkoleniowe, instytucje dialogu społecznego, instytucje partnerstwa lokalnego, instytucje pomocy społecznej, grupy inicjatyw lokalnych.

2.5 Planowane działania na rzecz zatrudnienia

Zaprezentowane w niniejszym podrozdziale planowane działania na rzecz zatrudnienia wynikają przede wszystkim ze zgłoszonych do „Regionalnego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia na 2019 rok” zadań w przedmiotowym zakresie. Zadania do RPDZ/2019 zgłaszały publiczne służby zatrudnienia szczebla powiatowego, partnerzy społeczni oraz realizatorzy kluczowych projektów. Ponadto, przy definiowaniu obszarów działań na rzecz poprawy zatrudnienia na lokalnym rynku pracy, wzięto pod uwagę diagnozę sytuacji na regionalnym rynku pracy oraz dotychczasowe rezultaty działań podejmowanych w latach ubiegłych. Określone w Planie kierunki działań wpisują się w priorytety i zasadnicze zadania wynikające z dokumentów o zasięgu krajowym i regionalnym dotyczących prowadzonej polityki rynku pracy.

Należy jednak podkreślić, iż pomoc osobom wymagającym szczególnego wsparcia będzie także realizowana w wielu innych, nie ujętych w omawianym dokumencie obszarach. W związku z powyższym zbiór zgłaszanych zadań do Planu Działań nie odzwierciedla w pełni wszystkich aktywności pomocowych podejmowanych na zachodniopomorskim rynku pracy. Wiele grup osób wymagających wsparcia

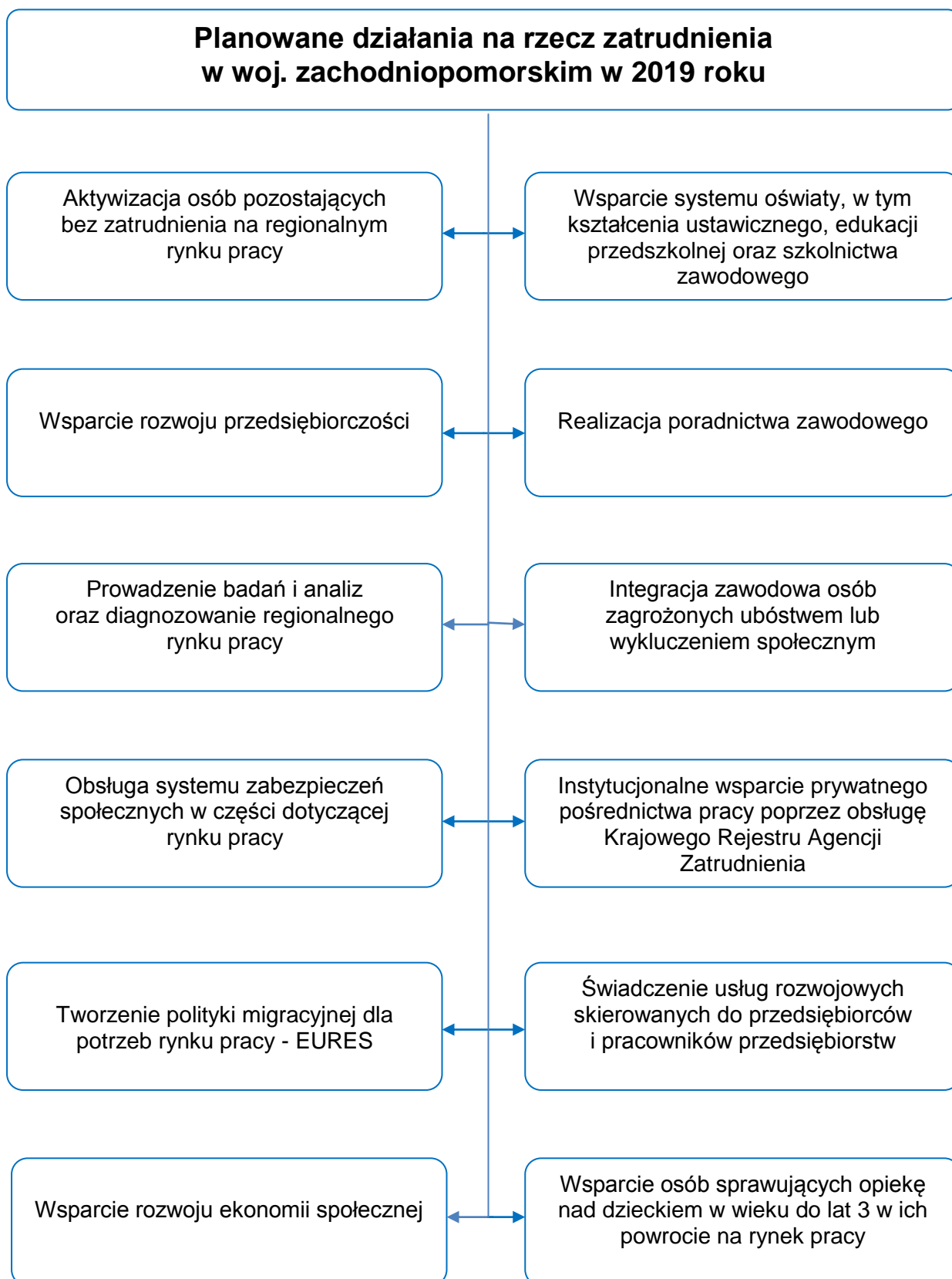
w obszarze zatrudnienia, kształcenia ustawicznego, aktywności zawodowej, pomocy w skorzystaniu ze środków z Europejskiego Funduszu Społecznego oraz przedsiębiorczości będzie korzystać bowiem nie tylko z działań ujętych w omawianym Planie.

Podstawowe cele RPDZ na 2019 rok to:

- dążenie do wzrostu zatrudnienia i podniesienie jego jakości,
- ograniczenie skutków bezrobocia,
- rozwój jakości kapitału ludzkiego z uwzględnieniem potrzeb rynku pracy.

Dalsza część niniejszego rozdziału zawiera dokładny opis planowanych działań na rzecz poprawy zatrudnienia w regionie. Działania te prezentuje poniższy schemat.

Schemat 1. Planowane działania na rzecz zatrudnienia w woj. zachodniopomorskim w 2019 roku

Źródło: Opracowanie WUP

2.5.1 Aktywizacja osób pozostających bez zatrudnienia na regionalnym rynku pracy

Cel: Podjęcie pracy lub rozpoczęcie prowadzenia własnej działalności gospodarczej przez osoby bezrobotne; nabycie przez osoby pozostające bez zatrudnienia: doświadczenia zawodowego, określonych umiejętności i kwalifikacji zawodowych, umiejętności poszukiwania pracy; wsparcie pracodawców zamierzających zatrudnić osoby bezrobotne; wsparcie pracodawców i ich pracowników w procesie ciągłego podnoszenia własnych kwalifikacji i umiejętności zawodowych.

Planowane działania

W 2019 roku osoby bezrobotne będą miały możliwość skorzystania z wyszczególnionych w *Ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy* instrumentów i usług rynku pracy, do których należy zaliczyć przede wszystkim:

- szkolenia / bony szkoleniowe,
- staże / bony stażowe,
- przygotowanie zawodowe w miejscu pracy,
- prace interwencyjne,
- prace społecznie użyteczne,
- roboty publiczne,
- dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej,
- dofinansowanie wyposażenia stanowiska pracy,
- refundacje kosztów zatrudnienia osoby bezrobotnej,
- porady indywidualne i grupowe w ramach doradztwa zawodowego,
- pośrednictwo pracy,
- bony zatrudnieniowe,
- bony na zasiedlenie,
- dodatki aktywizacyjne,
- stypendia w okresie kontynuowania nauki,
- finansowanie kosztów studiów podyplomowych,
- refundacje kosztów opieki nad dzieckiem.

Warto nadmienić, iż niektóre z usług i instrumentów rynku pracy będą udostępnione także osobom zarejestrowanym w PUP jako poszukującym pracy, zgodnie z ustawą o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. Ponadto, wiele z wyżej wymienionych

form pomocowych stanowi także wsparcie dla pracodawców planujących zatrudnić bądź przyjąć na staż osoby bezrobotne.

W 2019 roku w omawianym obszarze będą realizowane lub kontynuowane również projekty, programy, przedsięwzięcia, skierowane do osób bezrobotnych, obejmujące zazwyczaj kilka form wsparcia. Doświadczenia wyniesione z lat ubiegłych wskazują, iż zintegrowane działania projektowe charakteryzują się zazwyczaj wyższą skutecznością w osiąganiu planowanych celów.

Powiatowe Urzędy Pracy z terenu województwa zachodniopomorskiego będą realizowały / kontynuowały w 2019 roku przede wszystkim następujące projekty:

1. Projekty w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014 – 2020, oś priorytetowa I – Osoby młode na rynku pracy, działanie 1.1 – wsparcie osób młodych pozostających bez pracy na regionalnym rynku pracy – projekty pozakonkursowe, poddziałanie 1.1.1 – wsparcie udzielane z Europejskiego Funduszu Społecznego. Planowana liczba osób bezrobotnych (łącznie z długotrwale bezrobotnymi) objętych wsparciem w ww. projektach (wynikających z naboru w III kwartale 2018 roku) wynosi 3 188 osób. Planowana liczba osób długotrwale bezrobotnych objętych wsparciem wynosi 1 222 osoby.
2. Projekty w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego 2014 – 2020, oś priorytetowa VI – Rynek pracy, działanie 6.5 – kompleksowe wsparcie dla osób bezrobotnych, nieaktywnych zawodowo i poszukujących pracy znajdujących się szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy obejmujące pomoc w aktywnym poszukiwaniu pracy oraz działania na rzecz podnoszenia kwalifikacji zawodowych, projekty pozakonkursowe. Zakładana liczba osób bezrobotnych (łącznie z długotrwale bezrobotnymi) objętych wsparciem w ww. projektach (wynikających z zaplanowanego naboru w 2019 roku) wynosi 2 900 osób. Planowana liczba osób długotrwale bezrobotnych objętych wsparciem wynosi 1 550 osób.
3. Programy finansowane z rezerwy Funduszu Pracy Ministra Rodziny Pracy i Polityki Społecznej.

Zgłoszone do RPDZ/2019 projekty, realizowane przez Powiatowe Urzędy Pracy województwa zachodniopomorskiego to:

1. PUP Białogard:

- Projekt pozakonkursowy pn. „Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w powiecie białogardzkim (IV)”, realizowany w ramach PO WER, oś priorytetowa I, działanie 1.1, poddziałanie 1.1.1. Celem projektu jest zwiększenie możliwości zatrudnienia osób młodych pozostających bez pracy w powiecie białogardzkim. Zgłoszony okres realizacji projektu: 01.01.2019 r. – 31.12.2019 r. Zgodnie z założeniami, w projekcie weźmie udział 145 osób w wieku 18 – 29 lat, zarejestrowanych w PUP w Białogardzie jako osoby bezrobotne, spośród których co najmniej 60% stanowić będą osoby, które nie uczestniczą w kształceniu i szkoleniu (tzw. osoby z kategorii NEET). Ponadto, co najmniej 20% uczestników projektu stanowić będą osoby znajdujące się w szczególnej sytuacji na rynku pracy (tj. osoby z niepełnosprawnościami, osoby długotrwale bezrobotne, osoby o niskich kwalifikacjach). W projekcie wykorzystane będą następujące formy wsparcia: pośrednictwo pracy, poradnictwo zawodowe, staże, bony na zasiedlenie, dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej, refundacje kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy, szkolenia.

- Projekt pozakonkursowy pn. „Aktywizacja osób pozostających bez pracy w wieku 30 lat i więcej znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy w powiecie białogardzkim (V)”, realizowany w ramach RPO WZ, oś priorytetowa VI, działanie 6.5. Celem projektu jest zwiększenie możliwości zatrudnienia osób bezrobotnych w powiecie białogardzkim. Zgłoszony okres realizacji projektu: 01.01.2019 r. – 31.12.2019 r. Zgodnie z założeniami, w projekcie weźmie udział 150 osób bezrobotnych w wieku 30 lat i więcej, zarejestrowanych w PUP w Białogardzie, znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy (tj. osoby w wieku 50 lat i więcej, kobiety, osoby z niepełnosprawnościami, osoby długotrwale bezrobotne, osoby o niskich kwalifikacjach). W projekcie wykorzystane będą następujące formy wsparcia: poradnictwo zawodowe, pośrednictwo pracy, staże, dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej, refundacje kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy, szkolenia.

- Programy finansowane ze środków Funduszu Pracy, obejmujące działania na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji

zawodowej. Realizacja programów uzależniona będzie od ogłoszenia naboru i przewidzianych w nim środków.

2. PUP Choszczno:

- Projekt pozakonkursowy pn. „Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w powiecie choszczeńskim (IV)”, realizowany w ramach PO WER, oś priorytetowa I, działanie 1.1, poddziałanie 1.1.1. Celem głównym projektu jest zwiększenie możliwości zatrudnienia osób młodych poniżej 30. roku życia pozostających bez pracy w powiecie choszczeńskim. Termin realizacji projektu: 01.01.2019 r. – 31.12.2019 r. Zgodnie z założeniami, w projekcie weźmie udział 145 osób w wieku 18 – 29 lat pozostających bez pracy, zarejestrowanych w PUP w Choszcznie jako osoby bezrobotne, spośród których co najmniej 60% stanowić będą osoby, które nie uczestniczą w kształceniu i szkoleniu (tzw. młodzież NEET). W omawianym projekcie wykorzystane będą następujące formy wsparcia: staże, dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej, refundacje kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy, szkolenia zawodowe.

- Projekt pozakonkursowy pn. „Aktywizacja osób pozostających bez pracy w wieku 30 lat i więcej znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy w powiecie choszczeńskim (V)”, realizowany w ramach RPO WZ, oś priorytetowa VI, działanie 6.5. Celem projektu jest zwiększenie możliwości zatrudnienia osób bezrobotnych w wieku 30 lat i więcej w powiecie choszczeńskim. Termin realizacji projektu: 01.01.2019 r. – 31.12.2019 r. Zgodnie z założeniami, w projekcie weźmie udział 185 osób w wieku 30 lat i więcej, zarejestrowanych w PUP w Choszcznie jako osoby bezrobotne znajdujące się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy (tj. osoby w wieku 50 lat i więcej, kobiety, osoby z niepełnosprawnościami, osoby długotrwale bezrobotne, osoby nisko wykwalifikowane). W projekcie wykorzystane będą następujące formy wsparcia: staże, dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej, refundacje kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy, szkolenia zawodowe.

3. PUP Drawsko Pomorskie:

- Projekt pozakonkursowy pn. „Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w powiecie drawskim (IV)”, realizowany w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, oś priorytetowa I, działanie 1.1, poddziałanie 1.1.1. Celem projektu jest zwiększenie możliwości zatrudnienia osób młodych w powiecie drawskim. Zgodnie z założeniami, w 2019 roku w projekcie weźmie udział 150 osób

w wieku 18 – 29 lat, zarejestrowanych w PUP w Drawsku Pomorskim jako osoby bezrobotne (dla których został ustalony I lub II profil pomocy), które nie uczestniczą w kształceniu i szkoleniu (tzw. młodzież NEET). Udzielenie wsparcia w ramach projektu każdorazowo poprzedzone będzie identyfikacją potrzeb uczestników projektu poprzez opracowanie lub aktualizację dla każdego uczestnika projektu Indywidualnego Planu Działania. W 2019 roku w omawianym projekcie wykorzystane zostaną następujące formy wsparcia: staże, prace interwencyjne, dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej, bony na zasiedlenie, szkolenia, refundacje kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy. Termin realizacji projektu: 01.01.2019 r. – 31.12.2019 r.

- Projekt pozakonkursowy pn. „Aktywizacja osób pozostających bez pracy w wieku 30 lat i więcej znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy w powiecie drawskim (V)”, realizowany w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego, oś priorytetowa VI, działanie 6.5. Celem projektu jest zwiększenie możliwości zatrudnienia wśród osób bezrobotnych w wieku 30 lat i więcej w powiecie drawskim. Zgodnie z założeniami, w projekcie weźmie udział 200 osób bezrobotnych w wieku 30 lat i więcej, znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy. W 2019 roku w omawianym projekcie wykorzystane zostaną następujące formy wsparcia: staże, prace interwencyjne, dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej, szkolenia, refundacje kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy. Termin realizacji projektu: 01.01.2019 r. – 31.12.2019 r.

4. PUP Goleniów:

- Projekt pozakonkursowy realizowany w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, oś priorytetowa I, działanie 1.1, poddziałanie 1.1.1. Celem projektu jest zwiększenie możliwości zatrudnienia osób młodych pozostających bez pracy w powiecie goleniowskim. Zgłoszony okres realizacji projektu: 01.01.2019 r. – 31.12.2019 r. Zgodnie z założeniami, w projekcie wezmą udział 123 osoby w wieku 18 – 29 lat, zarejestrowane w PUP w Goleniowie jako osoby bezrobotne. W projekcie wykorzystane będą następujące formy wsparcia: staże, dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej, prace interwencyjne, bony szkoleniowe, bony zasiedleniowe.

- Projekt pozakonkursowy realizowany w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego, oś priorytetowa VI, działanie

6.5. Celem projektu jest zwiększenie możliwości zatrudnienia osób bezrobotnych w powiecie goleniowskim. Zgłoszony okres realizacji projektu: 01.01.2019 r. – 31.12.2019 r. Uczestnikami projektu będą osoby bezrobotne w wieku 30 lat i więcej, zarejestrowane w PUP w Goleniowie, znajdujące się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy (tj. osoby w wieku 50 lat i więcej, kobiety, osoby długotrwale bezrobotne, osoby o niskich kwalifikacjach, osoby z niepełnosprawnościami).

5. PUP Gryfice:

- Projekt pozakonkursowy pn. „Aktywizacja osób pozostających bez pracy w wieku 30 lat i więcej znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy w powiecie gryfickim”, realizowany w ramach RPO WZ, oś priorytetowa VI, działanie 6.5. Celem projektu jest zwiększenie możliwości zatrudnienia osób bezrobotnych w powiecie gryfickim. Zgłoszony okres realizacji projektu: 01.01.2019 r. – 31.12.2019 r. Uczestnikami projektu będą osoby w wieku 30 lat i więcej, zarejestrowane w PUP w Gryficach jako osoby bezrobotne znajdujące się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy (tj. osoby w wieku 50 lat i więcej, kobiety, osoby z niepełnosprawnościami, osoby długotrwale bezrobotne, osoby o niskich kwalifikacjach).

- Projekt pozakonkursowy pn. „Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w powiecie gryfickim”, realizowany w ramach PO WER, oś priorytetowa I, działanie 1.1, poddziałanie 1.1.1. Celem projektu jest zwiększenie możliwości zatrudnienia osób młodych pozostających bez pracy w powiecie gryfickim. Zgłoszony okres realizacji projektu: 01.01.2019 r. – 31.12.2019 r. Uczestnikami projektu będą osoby w wieku 18 – 29 lat, zarejestrowane w PUP w Gryficach jako osoby bezrobotne, które nie uczestniczą w kształceniu i szkoleniu (tzw. osoby z kategorii NEET).

6. PUP Gryfino:

- Projekt pozakonkursowy pn. „Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w powiecie gryfińskim (IV)”, realizowany w ramach PO WER, oś priorytetowa I, działanie 1.1, poddziałanie 1.1.1. Celem projektu jest zwiększenie możliwości zatrudnienia osób młodych pozostających bez pracy w powiecie gryfińskim. Zgłoszony okres realizacji projektu: 01.01.2019 r. – 31.12.2019 r. Zgodnie z założeniami, w projekcie wezmą udział 154 osoby w wieku 18 – 29 lat, zarejestrowane w PUP w Gryfinie jako osoby bezrobotne (dla których został ustalony I lub II profil pomocy), które nie uczestniczą w kształceniu i szkoleniu (tzw. młodzież NEET). W projekcie wykorzystane będą następujące formy

wsparcia: staże, szkolenia, bony szkoleniowe, dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej, refundacje kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy.

- Projekt pozakonkursowy pn. „Aktywizacja osób pozostających bez pracy w wieku 30 lat i więcej znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy w powiecie gryfińskim (V)”, realizowany w ramach RPO WZ, oś priorytetowa VI, działanie 6.5. Celem projektu jest zwiększenie możliwości zatrudnienia osób bezrobotnych w powiecie gryfińskim. Zgłoszony okres realizacji projektu: 01.01.2019 r. – 31.12.2019 r. Zgodnie z założeniami, w projekcie weźmie udział 217 osób w wieku 30 lat i więcej, zarejestrowanych w PUP w Gryfinie jako osoby bezrobotne znajdujące się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy (tj. osoby w wieku 50 lat i więcej, kobiety, osoby z niepełnosprawnościami, osoby długotrwale bezrobotne, osoby nisko wykwalifikowane), dla których ustalono I lub II profil pomocy. W projekcie wykorzystane będą następujące formy wsparcia: staże, szkolenia, dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej, prace interwencyjne, refundacje kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy.

7. PUP Kamień Pomorski:

- Projekt pozakonkursowy pn. „Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w powiecie kamieńskim”, realizowany w ramach PO WER, oś priorytetowa I, działanie 1.1, poddziałanie 1.1.1. Celem projektu jest zwiększenie możliwości zatrudnienia osób młodych w powiecie kamieńskim. Zgłoszony okres realizacji projektu: 01.01.2019 r. – 31.12.2019 r. Zgodnie z założeniami, w 2019 roku w projekcie wezmą udział 133 osoby w wieku 18 – 29 lat, zarejestrowane w PUP w Kamieniu Pomorskim jako osoby bezrobotne (dla których został ustalony I lub II profil pomocy), które nie uczestniczą w kształceniu i szkoleniu (tzw. młodzież NEET). Udzielenie wsparcia w ramach projektu każdorazowo poprzedzone będzie identyfikacją potrzeb uczestników projektu poprzez opracowanie lub aktualizację dla każdego uczestnika projektu Indywidualnego Planu Działania. W projekcie wykorzystane będą następujące formy wsparcia: staże, prace interwencyjne, dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej, bony na zasiedlenie, bony szkoleniowe, refundacje kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy.

- Projekt pozakonkursowy pn. „Aktywizacja osób pozostających bez pracy w wieku 30 lat i więcej znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy w powiecie kamieńskim”, realizowany w ramach RPO WZ, oś priorytetowa VI, działanie 6.5. Celem projektu jest zwiększenie możliwości zatrudnienia wśród osób

bezrobotnych znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy w powiecie kamieńskim. Zgłoszony okres realizacji projektu: 01.01.2019 r. – 31.12.2019 r. Zgodnie z założeniami, w projekcie weźmie udział 150 osób w wieku 30 lat i więcej, zarejestrowanych w PUP w Kamieniu Pomorskim jako osoby bezrobotne znajdujące się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy (tj. osoby w wieku 50 lat i więcej, kobiety, osoby niepełnosprawne, osoby długotrwale bezrobotne oraz nisko wykwalifikowane), dla których określono I lub II profil pomocy. W projekcie wykorzystane będą następujące formy wsparcia: staże, prace interwencyjne, dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej, szkolenia, refundacje kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy.

8. PUP Kołobrzeg:

- Projekt pozakonkursowy pn. „Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w powiecie kołobrzeskim (IV)”, realizowany w ramach PO WER, oś priorytetowa I, działanie 1.1, poddziałanie 1.1.1. Celem projektu jest zwiększenie możliwości zatrudnienia osób młodych w powiecie kołobrzeskim. Zgłoszony okres realizacji projektu: 01.01.2019 r. – 31.12.2019 r. Zgodnie z założeniami, w projekcie wezmą udział 92 osoby w wieku 18 – 29 lat, zarejestrowane w PUP w Kołobrzegu jako osoby bezrobotne (dla których został ustalony I lub II profil pomocy), które nie uczestniczą w kształceniu i szkoleniu. W projekcie wykorzystane będą następujące formy wsparcia: staże, dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej, refundacje kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy, prace interwencyjne, bony na zasiedlenie, szkolenia zawodowe.

- Projekt pozakonkursowy pn. „Aktywizacja osób pozostających bez pracy w wieku 30 lat i więcej znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy w powiecie kołobrzeskim (V)”, realizowany w ramach RPO WZ, oś priorytetowa VI, działanie 6.5. Celem projektu jest zwiększenie możliwości zatrudnienia osób bezrobotnych w powiecie kołobrzeskim. Zgłoszony okres realizacji projektu: 01.01.2019 r. – 31.12.2019 r. Uczestnikami projektu będą osoby w wieku 30 lat i więcej, zarejestrowane w PUP w Kołobrzegu jako osoby bezrobotne znajdujące się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy. W projekcie wykorzystane będą następujące formy wsparcia: staże, szkolenia, refundacje kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy, dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej, prace interwencyjne.

9. PUP Łobez:

- Projekt pozakonkursowy pn. „Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w powiecie łobeskim (IV)”, realizowany w ramach PO WER, oś priorytetowa I, działanie 1.1, poddziałanie 1.1.1. Głównym celem projektu jest zwiększenie możliwości zatrudnienia osób młodych poprzez takie instrumenty rynku pracy jak: staże, szkolenia, refundacje kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy, dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej. Zgłoszony okres realizacji projektu: 01.01.2019 r. – 31.12.2019 r. Zgodnie z założeniami, w projekcie wezmą udział 132 osoby bezrobotne zarejestrowane w PUP w Łobzie, w wieku 18 – 29 lat, nie uczące się (w trybie stacjonarnym), należące do I lub II profilu pomocy.

- Projekt pozakonkursowy pn. „Aktywizacja osób pozostających bez pracy w wieku 30 lat i więcej znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy w powiecie łobeskim (V)”, realizowany w ramach RPO WZ, oś priorytetowa VI, działanie 6.5. Celem głównym projektu jest zwiększenie możliwości zatrudnienia osób w wieku 30 lat i więcej poprzez takie instrumenty rynku pracy jak: staże, szkolenia, refundacje kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy, dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej. Zgłoszony okres realizacji projektu: 01.01.2019 r. – 31.12.2019 r. Zgodnie z założeniami, w projekcie weźmie udział 148 osób bezrobotnych zarejestrowanych w PUP w Łobzie, w wieku 30 lat i więcej, znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy (tj. osoby długotrwale bezrobotne, osoby po 50. roku życia, osoby o niskich kwalifikacjach, osoby niepełnosprawne).

10. PUP Myślibórz:

- Projekt pozakonkursowy pn. „Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w powiecie myśliborskim (IV)”, realizowany w ramach PO WER, oś priorytetowa I, działanie 1.1, poddziałanie 1.1.1. Celem głównym projektu jest zwiększenie możliwości zatrudnienia osób młodych pozostających bez pracy w powiecie myśliborskim. Zgłoszony okres realizacji projektu: 01.01.2019 r. – 31.12.2019 r. Zgodnie z założeniami, w projekcie weźmie udział 148 osób w wieku 18 – 29 lat, zarejestrowanych w PUP w Myśliborzu jako osoby bezrobotne, spośród których co najmniej 60% stanowić będą osoby, które nie uczestniczą w kształceniu i szkoleniu (tzw. młodzież NEET). W omawianym projekcie wykorzystane zostaną następujące formy wsparcia: bony szkoleniowe, staże, dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej, bony na zasiedlenie.

- Projekt pozakonkursowy pn. „Aktywizacja osób pozostających bez pracy w wieku 30 lat i więcej znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy w powiecie myśliborskim (V)”, realizowany w ramach RPO WZ, oś priorytetowa VI, działanie 6.5. Celem projektu jest zwiększenie możliwości zatrudnienia osób pozostających bez pracy w powiecie myśliborskim. Zgłoszony okres realizacji projektu: 01.01.2019 r. – 31.12.2019 r. W projekcie wezmą udział osoby bezrobotne zarejestrowane w PUP w Myśliborzu, w wieku 30 lat i więcej, znajdujące się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy. W projekcie wykorzystane zostaną następujące formy wsparcia: staże, dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej, szkolenia.

11. PUP Koszalin:

- Projekt pozakonkursowy pn. „Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w powiecie koszalińskim i powiecie miasto Koszalin (IV)”, realizowany w ramach PO WER, oś priorytetowa I, działanie 1.1, poddziałanie 1.1.1. Celem projektu jest zwiększenie możliwości zatrudnienia osób młodych pozostających bez pracy w powiecie koszalińskim i powiecie miasto Koszalin. Zgłoszony okres realizacji projektu: 01.01.2019 r. – 31.12.2019 r. Zgodnie z założeniami, w projekcie wezmą udział 203 osoby w wieku 18 – 29 lat, zarejestrowane w PUP w Koszalinie jako bezrobotne, spośród których co najmniej 60% stanowić będą osoby, które nie uczestniczą w kształceniu i szkoleniu (tzw. młodzież NEET). W projekcie wykorzystane zostaną następujące formy wsparcia: staże, prace interwencyjne, bony na zasiedlenie, szkolenia, dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej, refundacje kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy.

- Projekt pozakonkursowy pn. „Aktywizacja osób pozostających bez pracy w wieku 30 lat i więcej znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy w powiecie koszalińskim i powiecie miasto Koszalin (V)”, realizowany w ramach RPO WZ, oś priorytetowa VI, działanie 6.5. Celem projektu jest zwiększenie możliwości zatrudnienia osób bezrobotnych w powiecie koszalińskim i powiecie miasto Koszalin. Zgłoszony okres realizacji projektu: 01.01.2019 r. – 31.12.2019 r. Zgodnie z założeniami, w projekcie weźmie udział 278 osób w wieku 30 lat i więcej, zarejestrowanych w PUP w Koszalinie jako osoby bezrobotne znajdujące się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy (tj. osoby po 50. roku życia, osoby z niepełnosprawnościami, kobiety, osoby długotrwale bezrobotne, osoby o niskich kwalifikacjach). W projekcie wykorzystane zostaną następujące formy wsparcia:

staże, prace interwencyjne, szkolenia, dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej, refundacje kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy.

12. PUP Police:

- Projekt pozakonkursowy pn. „Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w powiecie polickim (IV)”, realizowany w ramach PO WER, oś priorytetowa I, działanie 1.1, poddziałanie 1.1.1. Głównym celem projektu jest zwiększenie możliwości zatrudnienia osób młodych poniżej 30. roku życia pozostających bez pracy w powiecie polickim. Zgodnie z założeniami, w projekcie weźmie udział 100 osób w wieku 18 – 29 lat, zarejestrowanych w PUP w Policach jako osoby bezrobotne, spośród których co najmniej 60% będą stanowiły osoby nie uczestniczące w kształceniu i szkoleniu (tzw. młodzież NEET). Ponadto, co najmniej 20% uczestników projektu będą stanowiły osoby znajdujące się w trudnej sytuacji na rynku pracy (tj. osoby z niepełnosprawnościami, osoby długotrwale bezrobotne, osoby o niskich kwalifikacjach). W ramach projektu, dla każdego z uczestników przedstawienie konkretnej oferty aktywizacji zawodowej poprzedzi analiza umiejętności i predyspozycji zawodowych danego uczestnika. Na tej podstawie PUP realizować będzie odpowiednio dobrane usługi i instrumenty rynku pracy, o których mowa w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. W 2019 r. w omawianym projekcie wykorzystane zostaną następujące formy wsparcia: organizacja staży zawodowych, finansowanie szkoleń zawodowych oraz bonów szkoleniowych i egzaminów, refundacje kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy, dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej. Termin realizacji projektu: 01.01.2019 r. – 31.12.2019 r.

- Projekt pozakonkursowy pn. „Aktywizacja osób pozostających bez pracy w wieku 30 lat i więcej znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy w powiecie polickim (V)”, realizowany w ramach RPO WZ, oś priorytetowa VI, działanie 6.5. Celem projektu jest zwiększenie możliwości zatrudnienia osób w wieku 30 lat i więcej pozostających bez pracy w powiecie polickim. Zgodnie z założeniami, w projekcie weźmie udział 100 osób w wieku co najmniej 30 lat, zarejestrowanych w PUP w Policach jako osoby bezrobotne znajdujące się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy (tj. osoby w wieku 50 lat i więcej, kobiety, osoby z niepełnosprawnościami, osoby długotrwale bezrobotne oraz nisko wykwalifikowane). W ramach projektu do wszystkich jego uczestników zostaną skierowane instrumenty i usługi rynku pracy służące indywidualizacji wsparcia oraz

pomocy w zakresie określenia ścieżki zawodowej. W omawianym projekcie wykorzystane zostaną następujące formy wsparcia: organizacja staży zawodowych, finansowanie szkoleń zawodowych i egzaminów, refundacje kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy, dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej. Termin realizacji projektu: 01.01.2019 r. – 31.12.2019 r.

13. PUP Pырzyce:

- Projekt pozakonkursowy pn. „Aktywizacja osób pozostających bez pracy w wieku 30 lat i więcej znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy w powiecie pyrzyckim (V)”, realizowany w ramach RPO WZ, oś priorytetowa VI, działanie 6.5. Celem projektu jest zwiększenie możliwości zatrudnienia osób pozostających bez pracy w powiecie pyrzyckim. Zgłoszony okres realizacji projektu: 01.01.2019 r. – 31.12.2019 r. Zgodnie z założeniami, w projekcie wezmą udział 133 osoby w wieku 30 lat i więcej, zarejestrowane w PUP w Pырzycach jako bezrobotne znajdujące się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy, dla których określono I lub II profil pomocy. W projekcie wykorzystane zostaną następujące formy wsparcia: staże, dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej, pośrednictwo pracy, poradnictwo zawodowe, szkolenia, prace interwencyjne, refundacje kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy.

- Projekt pozakonkursowy pn. „Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w powiecie pyrzyckim (IV)”, realizowany w ramach PO WER, oś priorytetowa I, działanie 1.1, poddziałanie 1.1.1. Głównym celem projektu jest zwiększenie możliwości zatrudnienia osób młodych pozostających bez pracy w powiecie pyrzyckim. Zgłoszony okres realizacji projektu: 01.01.2019 r. – 31.12.2019 r. Zgodnie z założeniami, w projekcie weźmie udział 105 osób w wieku 18 – 29 lat, zarejestrowanych w PUP w Pырzycach jako osoby bezrobotne znajdujące się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy (dla których został ustalony I lub II profil pomocy). W projekcie wykorzystane zostaną następujące formy wsparcia: staże, dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej, pośrednictwo pracy, poradnictwo zawodowe, refundacje kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy, szkolenia, bony na zasiedlenie.

14. PUP Sławno:

- Projekt pozakonkursowy pn. „Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w powiecie sławieńskim (IV)”, realizowany w ramach PO WER, oś priorytetowa I, działanie 1.1, poddziałanie 1.1.1. Celem projektu jest zwiększenie możliwości

zatrudnienia osób młodych pozostających bez pracy w powiecie sławieńskim. Zgłoszony okres realizacji projektu: 01.01.2019 r. – 31.12.2019 r. Zgodnie z założeniami, w projekcie weźmie udział 145 osób w wieku 18 – 29 lat, zarejestrowanych w PUP w Sławnie jako osoby bezrobotne, dla których został ustalony I lub II profil pomocy. W projekcie wykorzystane zostaną następujące formy wsparcia: staże, dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej, refundacje kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy, szkolenia zawodowe, bony na zasiedlenie, zwroty kosztów przejazdu do miejsca zatrudnienia.

- Projekt pozakonkursowy pn. „Aktywizacja osób pozostających bez pracy w wieku 30 lat i więcej znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy w powiecie sławieńskim (V)”, realizowany w ramach RPO WZ, oś priorytetowa VI, działanie 6.5. Celem projektu jest zwiększenie możliwości zatrudnienia osób bezrobotnych w powiecie sławieńskim. Zgłoszony okres realizacji projektu: 01.01.2019 r. – 31.12.2019 r. Zgodnie z założeniami, w projekcie weźmie udział 175 osób w wieku 30 lat i więcej, zarejestrowanych w PUP w Sławnie jako osoby bezrobotne znajdujące się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy (tj. osoby w wieku 50 lat i więcej, kobiety, osoby z niepełnosprawnościami, osoby długotrwale bezrobotne, osoby nisko wykwalifikowane), dla których ustalono I lub II profil pomocy. Ponadto, nie więcej niż 20% uczestników projektu będą stanowić bezrobotni mężczyźni w wieku 30 – 49 lat. W projekcie wykorzystane zostaną następujące formy wsparcia: staże, dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej, refundacje kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy, szkolenia zawodowe, zwroty kosztów przejazdu do miejsca zatrudnienia.

15. PUP Stargard:

- Projekt pozakonkursowy pn. „Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w powiecie stargardzkim (IV)”, realizowany w ramach PO WER, oś priorytetowa I, działanie 1.1, poddziałanie 1.1.1. Projekt skierowany jest do 194 osób bezrobotnych zarejestrowanych w PUP w Stargardzie, w wieku 18 – 29 lat, spośród których co najmniej 60% stanowić będą osoby, które nie uczestniczą w kształceniu i szkoleniu (tzw. młodzież NEET). Projekt skierowany jest w szczególności do osób bezrobotnych znajdujących się w trudnej sytuacji na rynku pracy (tj. osoby z niepełnosprawnościami, długotrwale bezrobotne, osoby o niskich kwalifikacjach). Głównym celem projektu jest zwiększenie możliwości zatrudnienia osób młodych do 29. roku życia pozostających bez pracy w powiecie stargardzkim. W ramach

projektu realizowane będą następujące zadania: Indywidualne Plany Działania, usługi pośrednictwa pracy i poradnictwa zawodowego, staże u pracodawcy, bezzwrotne dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej, refundacje kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy, szkolenia zawodowe. Termin realizacji projektu: 01.01.2019 – 31.12.2019.

- Projekt pozakonkursowy pn. „Aktywizacja osób pozostających bez pracy w wieku 30 lat i więcej znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy w powiecie stargardzkim (V)”, realizowany w ramach RPO WZ, oś priorytetowa VI, działanie 6.5. Głównym celem projektu jest zwiększenie możliwości zatrudnienia osób bezrobotnych w powiecie stargardzkim. Projekt skierowany jest do 190 osób w wieku 30 lat i więcej, zarejestrowanych w PUP w Stargardzie jako osoby bezrobotne, znajdujące się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy (tj. osoby długotrwale bezrobotne, osoby w wieku 50 lat i więcej, kobiety, osoby niepełnosprawne, osoby o niskich kwalifikacjach). W ramach projektu zaplanowano następujące formy wsparcia: Indywidualne Plany Działania, usługi pośrednictwa pracy i poradnictwa zawodowego, staże u pracodawcy, dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej, refundacje kosztów wyposażenia stanowisk pracy, szkolenia. Termin realizacji projektu: 2019 rok.

16. PUP Szczecin:

- Projekt pozakonkursowy pn. „Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w powiecie Miasto Szczecin (IV)”, realizowany w ramach PO WER, oś priorytetowa I, działanie 1.1, poddziałanie 1.1.1. Celem projektu jest zwiększenie możliwości zatrudnienia osób młodych pozostających bez pracy w powiecie Miasto Szczecin. Zgłoszony okres realizacji projektu: 01.01.2019 r. – 31.12.2019 r. Zgodnie z założeniami, w projekcie weźmie udział 200 osób w wieku 18 – 29 lat, zarejestrowanych w PUP w Szczecinie jako osoby bezrobotne, spośród których co najmniej 20% stanowić będą osoby znajdujące się w trudnej sytuacji na rynku pracy (tj. osoby z niepełnosprawnościami, osoby długotrwale bezrobotne, osoby o niskich kwalifikacjach). W projekcie wykorzystane zostaną następujące formy wsparcia: pośrednictwo pracy, poradnictwo zawodowe, szkolenia, dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej, staże.

- Projekt pozakonkursowy pn. „Aktywizacja osób pozostających bez pracy w wieku 30 lat i więcej znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy w powiecie miasto Szczecin (V)”, realizowany w ramach RPO WZ, oś priorytetowa

VI, działanie 6.5. Celem projektu jest zwiększenie możliwości zatrudnienia osób bezrobotnych w powiecie miasto Szczecin. Zgłoszony okres realizacji projektu: 01.01.2019 r. – 31.12.2019 r. Uczestnikami projektu będą osoby w wieku 30 lat i więcej, zarejestrowane w PUP w Szczecinie jako osoby bezrobotne znajdujące się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy. W projekcie wykorzystane zostaną następujące formy wsparcia: pośrednictwo pracy, poradnictwo zawodowe, dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej, szkolenia, staże.

17. PUP Szczecinek:

- Projekt pozakonkursowy pn. „Aktywizacja osób pozostających bez pracy w wieku 30 lat i więcej znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy w powiecie szczecineckim (V)”, realizowany w ramach RPO WZ, oś priorytetowa VI, działanie 6.5. Celem projektu jest zwiększenie możliwości zatrudnienia osób bezrobotnych w powiecie szczecineckim. Zgłoszony okres realizacji projektu: 01.01.2019 r. – 31.12.2019 r. Zgodnie z założeniami, w projekcie weźmie udział 308 osób w wieku 30 lat i więcej, zarejestrowanych w PUP w Szczecinku jako osoby bezrobotne. W projekcie wykorzystane zostaną następujące formy wsparcia: szkolenia zawodowe, staże, dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej, refundacje kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy.

- Projekt pozakonkursowy pn. „Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w powiecie szczecineckim (IV)”, realizowany w ramach PO WER, oś priorytetowa I, działanie 1.1, poddziałanie 1.1.1. Celem projektu jest zwiększenie możliwości zatrudnienia osób młodych pozostających bez pracy w powiecie szczecineckim. Zgłoszony okres realizacji projektu: 01.01.2019 r. – 31.12.2019 r. W projekcie weźmie udział 240 osób bezrobotnych w wieku 18 – 29 lat, zarejestrowanych w PUP w Szczecinku. W projekcie wykorzystane zostaną następujące formy wsparcia: staże, szkolenia, bony na zasiedlenie, prace interwencyjne, dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej, refundacje kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy.

18. PUP Świdwin:

- Projekt pozakonkursowy pn. „Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w powiecie świdwińskim (IV)”, realizowany w ramach PO WER, oś priorytetowa I, działanie 1.1, poddziałanie 1.1.1. Celem projektu jest zwiększenie możliwości zatrudnienia osób młodych pozostających bez pracy w powiecie świdwińskim. Zgłoszony okres realizacji projektu: 01.01.2019 r. – 31.12.2019 r. Zgodnie

z założeniami, w projekcie weźmie udział 149 osób w wieku 18 – 29 lat, zarejestrowanych w PUP w Świdwinie jako osoby bezrobotne (pierwszeństwo do udziału w projekcie będą miały osoby z kategorii NEET, osoby z niepełnosprawnościami, osoby długotrwale bezrobotne oraz osoby o niskich kwalifikacjach). Kosztowe formy wsparcia zaplanowane do realizacji w ramach projektu w 2019 roku to: staże, bony na zasiedlenie, szkolenia, dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej.

- Projekt pozakonkursowy pn. „Aktywizacja osób pozostających bez pracy w wieku 30 lat i więcej znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy w powiecie świdwińskim (V)”, realizowany w ramach RPO WZ, oś priorytetowa VI, działanie 6.5. Celem projektu jest zwiększenie możliwości zatrudnienia osób bezrobotnych w powiecie świdwińskim. Zgłoszony okres realizacji projektu: 01.01.2019 r. – 31.12.2019 r. Zgodnie z założeniami, w projekcie weźmie udział 158 osób w wieku 30 lat i więcej, zarejestrowanych w PUP w Świdwinie jako osoby bezrobotne znajdujące się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy (tj. osoby w wieku 50 lat i więcej, kobiety, osoby z niepełnosprawnościami, osoby długotrwale bezrobotne, osoby nisko wykwalifikowane). Kosztowe formy wsparcia zaplanowane do realizacji w ramach projektu w 2019 roku to: prace interwencyjne, staże, refundacje kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy, szkolenia, dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej.

- Programy na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej, finansowane ze środków rezerwy Funduszu Pracy. Realizacja tych programów będzie uzależniona od ogłoszonych przez Ministra naborów wniosków oraz przewidzianych w nich środków.

19. PUP Świnoujście:

- Projekt pozakonkursowy pn. „Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w powiecie Miasto Świnoujście (IV)”, realizowany w ramach PO WER, oś priorytetowa I, działanie 1.1, poddziałanie 1.1.1. Głównym celem projektu jest zwiększenie możliwości zatrudnienia osób młodych pozostających bez pracy w powiecie Miasto Świnoujście. Zgłoszony okres realizacji projektu: 01.01.2019 r. – 31.12.2019 r. W projekcie weźmie udział 30 osób bezrobotnych w wieku 18 – 29 lat, zarejestrowanych w PUP w Świnoujściu. W projekcie wykorzystane zostaną następujące formy wsparcia: dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej,

refundacje kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy, staże, prace interwencyjne, szkolenia, bony na zasiedlenie.

- Projekt pozakonkursowy pn. „Aktywizacja osób pozostających bez pracy w wieku 30 lat i więcej znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy w powiecie Miasto Świnoujście (V)”, realizowany w ramach RPO WZ, oś priorytetowa VI, działanie 6.5. Głównym celem projektu jest zwiększenie możliwości zatrudnienia osób bezrobotnych w powiecie Miasto Świnoujście. Zgłoszony okres realizacji projektu: 01.01.2019 r. – 31.12.2019 r. W projekcie wezmą udział osoby bezrobotne w wieku 30 lat i więcej, zarejestrowane w PUP w Świnoujściu, znajdujące się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy (tj. osoby w wieku 50 lat i więcej, kobiety, osoby z niepełnosprawnościami, osoby długotrwale bezrobotne, osoby z niskimi kwalifikacjami). W projekcie wykorzystane zostaną następujące formy wsparcia: refundacje kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy, staże, szkolenia, prace interwencyjne.

- Program pn. „Program specjalny Stref Kobiet”, finansowany ze środków Funduszu Pracy. Głównym celem programu będzie zwiększenie możliwości zatrudnienia kobiet zarejestrowanych w PUP w Świnoujściu. Zgłoszony okres realizacji programu: 01.01.2019 r. – 31.12.2019 r. Dzięki specjalnie skonstruowanemu systemowi połączenia usług oraz instrumentów rynku pracy ze specyficznymi elementami wspierającymi zatrudnienie, każda z uczestniczek programu uzyska zindywidualizowaną pomoc w zakresie podjęcia zatrudnienia. Uczestnikami programu specjalnego będą kobiety zarejestrowane w PUP w Świnoujściu, zakwalifikowane do III profilu pomocy oraz znajdujące się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy, które wykazują zainteresowanie własnym rozwojem i zgłaszają możliwość rozpoczęcia aktywizacji zawodowej. Zgodnie z założeniami, w programie weźmie udział 10 kobiet. W programie wykorzystane zostaną następujące formy wsparcia: poradnictwo zawodowe, szkolenia, prace interwencyjne, roboty publiczne.

20. PUP Wałcz:

- Projekt pozakonkursowy pn. „Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w powiecie wałeckim (IV)”, realizowany w ramach PO WER, oś priorytetowa I, działanie 1.1, poddziałanie 1.1.1. Celem projektu jest zwiększenie możliwości zatrudnienia osób młodych pozostających bez pracy w powiecie wałeckim. Zgłoszony okres realizacji projektu: 01.01.2019 r. – 31.12.2019 r. Zgodnie

z założeniami, w projekcie weźmie udział 155 osób w wieku 18 – 29 lat, zarejestrowanych w PUP w Wałczu jako bezrobotne, spośród których co najmniej 60% będą stanowiły osoby, które nie uczestniczą w kształceniu i szkoleniu (tzw. młodzież NEET). W projekcie wykorzystane zostaną następujące formy wsparcia: poradnictwo zawodowe, pośrednictwo pracy, staże, dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej, bony na zasiedlenie, refundacje kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy, szkolenia zawodowe.

- Projekt pozakonkursowy pn. „Aktywizacja osób pozostających bez pracy w wieku 30 lat i więcej znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy w powiecie wałeckim (V)”, realizowany w ramach RPO WZ, oś priorytetowa VI, działanie 6.5. Głównym celem projektu jest zwiększenie możliwości zatrudnienia osób bezrobotnych w powiecie wałeckim. Zgłoszony okres realizacji projektu: 01.01.2019 r. – 31.12.2019 r. Zgodnie z założeniami, w projekcie weźmie udział 150 osób w wieku 30 lat i więcej, zarejestrowanych w PUP w Wałczu jako osoby bezrobotne znajdujące się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy (tj. osoby w wieku 50 lat i więcej, kobiety, osoby z niepełnosprawnościami, osoby długotrwale bezrobotne oraz nisko wykwalifikowane). W projekcie wykorzystane zostaną następujące formy wsparcia: poradnictwo zawodowe, pośrednictwo pracy, staże, szkolenia zawodowe, dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej, refundacje kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy.

Ważnym instrumentem wspierającym pracodawców i ich pracowników w procesie ciągłego podnoszenia własnych kwalifikacji i kompetencji zawodowych jest *Krajowy Fundusz Szkoleniowy*. Stanowi on wydzieloną część Funduszu Pracy, przeznaczoną na dofinansowanie kształcenia ustawicznego pracowników i pracodawców, podejmowanego z inicjatywy lub za zgodą pracodawcy. Celem utworzenia *Krajowego Funduszu Szkoleniowego* jest zapobieganie utracie zatrudnienia przez osoby pracujące z powodu kompetencji nieadekwatnych do wymagań dynamicznie zmieniającej się gospodarki. Zwiększenie inwestycji w potencjał kadrowy powinno poprawić zarówno pozycję firm, jak i samych pracowników na konkurencyjnym rynku pracy.

Pracodawca starający się o dofinansowanie kosztów kształcenia ustawicznego musi wnieść wkład własny w wysokości 20% kosztów, zaś 80% kosztów kształcenia ustawicznego pochodzi ze środków Funduszu. W przypadku mikroprzedsiębiorstwa, tj. pracodawcy zatrudniającego do 10 osób, ze środków KFS można sfinansować 100%

kosztów kształcenia ustawicznego. Jednak całość dofinansowana środkami KFS nie może przekroczyć wysokości 300% przeciętnego wynagrodzenia w danym roku na jednego uczestnika.

Środki KFS otrzymane z powiatowego urzędu pracy pracodawca może przeznaczyć na:

1. określenie potrzeb firmy w zakresie kształcenia ustawicznego, które ma być dofinansowane,
2. kursy i studia podyplomowe realizowane z inicjatywy pracodawcy lub za jego zgodą,
3. egzaminy umożliwiające uzyskanie dokumentów potwierdzających nabycie umiejętności, kwalifikacji lub uprawnień zawodowych,
4. badania lekarskie i psychologiczne wymagane do podjęcia kształcenia lub pracy zawodowej po ukończonym kształceniu,
5. ubezpieczenia od następstw nieszczęśliwych wypadków w związku z podjętym kształceniem.

Warto w tym miejscu zaznaczyć, iż podziałem środków Funduszu Pracy na poszczególne powiaty województwa zachodniopomorskiego, jak również podziałem środków Krajowego Funduszu Szkoleniowego, zajmuje się Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie. Ponadto, WUP w Szczecinie koordynuje na terenie województwa realizację przez Powiatowe Urzędy Pracy programów aktywizacji zawodowej oraz innych fakultatywnych zadań finansowanych z rezerwy Funduszu Pracy pozostającej w dyspozycji ministra właściwego do spraw pracy. Wyspecjalizowane komórki WUP również badają cyklicznie zachodniopomorski rynek pracy, a ze sporządzonych przez nie analiz i opracowań korzystają Powiatowe Urzędy Pracy z terenu woj. zachodniopomorskiego.

Narzędzia realizacji

Działania w omawianym obszarze będą realizowane poprzez wykonanie zapisów Ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, a także w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego 2014 – 2020 oraz Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014 – 2020.

Uczestnicy

Osoby bezrobotne i poszukujące pracy zarejestrowane w PUP, pracodawcy zamierzający zatrudnić osoby bezrobotne, pracownicy i pracodawcy korzystający ze środków KFS.

Przewidywane efekty

W wyniku prowadzonych działań aktywizacyjnych zarejestrowane osoby bezrobotne będą miały możliwość:

- uzyskać zatrudnienie,
- rozpocząć prowadzenie własnej działalności gospodarczej,
- nabyć wiedzę nt. zakładania i prowadzenia działalności gospodarczej,
- nabyć doświadczenie zawodowe,
- nabyć określone umiejętności i kwalifikacje zawodowe,
- nabyć wiedzę dot. metod i sposobów poszukiwania pracy.

Dzięki wsparciu KFS pracodawcy i ich pracownicy nabędą określone umiejętności i kwalifikacje zawodowe.

Wskaźniki produktu

1. liczba osób bezrobotnych, które rozpoczęły szkolenia (wielkość planowana – 1 935),
2. liczba osób bezrobotnych, które rozpoczęły staż (wielkość planowana – 4 152),
3. liczba osób bezrobotnych, które rozpoczęły prace interwencyjne (wielkość planowana – 1 617),
4. liczba osób bezrobotnych, które rozpoczęły roboty publiczne (wielkość planowana – 1 336),
5. liczba osób bezrobotnych, które rozpoczęły prace społecznie użyteczne (wielkość planowana – 1 884),
6. liczba osób bezrobotnych, które otrzymały dotację na rozpoczęcie działalności gospodarczej (wielkość planowana – 1 268),
7. liczba osób bezrobotnych, które rozpoczęły pracę dzięki dofinansowaniu wyposażenia miejsca pracy (wielkość planowana – 695).

Wskaźniki rezultatu (brak wielkości planowanych do osiągnięcia w 2019 roku)

1. liczba osób bezrobotnych, które w wyniku następujących działań aktywizacyjnych podjęły zatrudnienie:
  - a) szkolenia / bony szkoleniowe,
  - b) staże / bony stażowe,
  - c) prace interwencyjne,
  - d) roboty publiczne,
  - e) prace społecznie użyteczne,
  - f) dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej,
  - g) dofinansowanie wyposażenia miejsca pracy.

Realizatorzy zadania

PUP, WUP

Źródło finansowania

FP, RPO WZ, PO WER

2.5.2 Wsparcie systemu oświaty, w tym kształcenia ustawicznego, edukacji przedszkolnej oraz szkolnictwa zawodowego

Cel: Zwiększenie liczby miejsc w placówkach wychowania przedszkolnego dla dzieci w wieku przedszkolnym; rozszerzenie oferty placówek przedszkolnych o zajęcia zwiększające szanse edukacyjne dzieci; doskonalenie kompetencji kluczowych uczniów w zakresie technologii informacyjno – komunikacyjnych, języków obcych, nauk matematyczno – przyrodniczych, kreatywności, innowacyjności i pracy zespołowej, prowadzące do wzmocnienia ich zdolności do przyszłego zatrudnienia; wzrost efektywności kształcenia zawodowego i jego dostosowanie do wymogów regionalnego rynku pracy; wzrost kompetencji osób dorosłych, w szczególności osób o niskich kwalifikacjach i osób starszych w zakresie doskonalenia umiejętności wykorzystywania technologii informacyjno – komunikacyjnych i porozumiewania się w językach obcych.

Planowane działania

W 2019 roku w ramach Działań 8.1, 8.4, 8.6, 8.7, 8.8, 8.10 RPO WZ nastąpi otwarcie naborów wniosków i rozpoczęcie realizacji projektów wynikających z tych

naborów. Jednak większość zadań w obszarze wsparcia systemu oświaty w 2019 roku będzie polegała na kontynuowaniu realizacji projektów wynikających z naborów przeprowadzonych w latach 2016 – 2018, w ramach następujących Działań Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego: 8.1, 8.2, 8.3, 8.4, 8.5, 8.6, 8.7, 8.8, 8.9, 8.10. W 2019 roku w ramach powyższych Działań wsparciem objęte będą następujące typy projektów:

1. Tworzenie nowych miejsc wychowania przedszkolnego dla dzieci w wieku przedszkolnym, w tym dostosowanych do potrzeb dzieci z niepełnosprawnościami, w istniejących lub nowo utworzonych ośrodkach wychowania przedszkolnego.
2. Dostosowanie istniejących miejsc wychowania przedszkolnego do potrzeb dzieci z niepełnosprawnościami lub realizacja dodatkowej oferty edukacyjnej i specjalistycznej umożliwiającej dziecku z niepełnosprawnością udział w wychowaniu przedszkolnym poprzez wyrównanie deficytu wynikającego z niepełnosprawności.
3. Rozszerzenie oferty ośrodka wychowania przedszkolnego o dodatkowe zajęcia zwiększające szanse edukacyjne dzieci w zakresie stwierdzonych deficytów.
4. Finansowanie programów rozwojowych dla dzieci, w tym w zakresie kompetencji kluczowych (np. nauki języków obcych, programowania, kompetencji społecznych, matematycznych itp.) i uniwersalnych umiejętności, dostosowanych do wieku i możliwości dzieci w wieku przedszkolnym.
5. Wydłużenie godzin pracy ośrodka wychowania przedszkolnego.
6. Doskonalenie umiejętności, kompetencji lub kwalifikacji nauczycieli ośrodków wychowania przedszkolnego do pracy z dziećmi w wieku przedszkolnym, w tym w szczególności z dziećmi ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi oraz w zakresie współpracy nauczycieli z rodzicami, w tym radzenia sobie w sytuacjach trudnych.
7. Kształcenie u uczniów i słuchaczy kompetencji kluczowych oraz właściwych postaw i umiejętności niezbędnych na rynku pracy.
8. Doskonalenie umiejętności i kompetencji zawodowych nauczycieli prowadzących kształcenie w zakresie stosowania metod i form organizacyjnych sprzyjających kształtowaniu i rozwijaniu u uczniów kompetencji kluczowych niezbędnych na rynku pracy oraz właściwych postaw / umiejętności.

9. Indywidualizacja pracy z uczniem ze szczególnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym ucznia młodszego oraz ucznia zdolnego i wsparcie uczniów zagrożonych przedwczesnym zakończeniem nauki szkolnej.
10. Tworzenie warunków dla nauczania opartego na metodzie eksperymentu.
11. Korzystanie z technologii informacyjno – komunikacyjnych (TIK).
12. Podnoszenie umiejętności, kompetencji oraz uzyskiwanie kwalifikacji zawodowych przez uczniów i słuchaczy szkół lub placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe oraz osób dorosłych zainteresowanych z własnej inicjatywy zdobyciem, uzupełnieniem lub podnoszeniem kompetencji lub kwalifikacji zawodowych.
13. Tworzenie w szkołach lub placówkach systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe warunków odzwierciedlających naturalne warunki pracy właściwe dla nauczanych zawodów poprzez wyposażenie pracowni lub warsztatów szkolnych placówek szkolnictwa zawodowego.
14. Rozwój współpracy szkół lub placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe z ich otoczeniem społeczno – gospodarczym.
15. Doskonalenie umiejętności i kompetencji lub kwalifikacji nauczycieli, w tym nauczycieli kształcenia zawodowego i instruktorów praktycznej nauki zawodu, związanych z nauczaniem zawodem.
16. Tworzenie i rozwój ukierunkowanych branżowo centrów kształcenia zawodowego i ustawicznego (CKZiU).
17. Rozwój doradztwa zawodowego w szkołach i placówkach kształcenia zawodowego.
18. Szkolenia lub inne formy uzyskiwania kwalifikacji lub zdobywania i poprawy kompetencji cyfrowych, skierowane do osób dorosłych, które z własnej inicjatywy są zainteresowane nabyciem, uzupełnieniem lub podwyższeniem umiejętności, kompetencji lub kwalifikacji w powyższym zakresie.
19. Szkolenia prowadzące do uzyskiwania kwalifikacji językowych, skierowane do osób dorosłych, które z własnej inicjatywy są zainteresowane nabyciem kwalifikacji w powyższym zakresie.
20. Programy walidacji i certyfikacji kompetencji uzyskanych poza projektem w zakresie TIK i języków obcych.

Narzędzia realizacji

Działania w ww. obszarze będą realizowane w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego 2014 – 2020, Oś Priorytetowa VIII Edukacja, Działania: 8.1, 8.2, 8.3, 8.4, 8.5, 8.6, 8.7, 8.8, 8.9, 8.10.

Uczestnicy

Typy projektów 1 – 6: dzieci w wieku przedszkolnym, rodzice lub opiekunowie prawni dzieci w wieku przedszkolnym, nauczyciele i pracownicy pedagogiczni ośrodków wychowania przedszkolnego, istniejące ośrodki wychowania przedszkolnego, inne formy wychowania przedszkolnego.

Typy projektów 7 – 11: uczniowie i wychowankowie szkół i placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie ogólne (z wyłączeniem słuchaczy szkół dla dorosłych), rodzice lub opiekunowie prawni uczniów i wychowanków szkół i placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie ogólne (z wyłączeniem słuchaczy szkół dla dorosłych), szkoły oraz placówki systemu oświaty (instytucje i kadra pedagogiczna) realizujące kształcenie ogólne (z wyłączeniem szkół dla dorosłych) i ich organy prowadzące, nauczyciele i pracownicy pedagogiczni szkół i placówek systemu oświaty.

Typy projektów 12 – 17: uczniowie i słuchacze szkół i placówek prowadzących kształcenie zawodowe, młodociani pracownicy, osoby w wieku powyżej 18 r.ż., szkoły i placówki (instytucje i kadra pedagogiczna) prowadzące kształcenie zawodowe (z wyłączeniem szkół dla dorosłych), nauczyciele prowadzący kształcenie ogólne w szkołach i placówkach kształcenia zawodowego, nauczyciele przedmiotów zawodowych, instruktorzy praktycznej nauki zawodu, partnerzy społeczno – gospodarczy, pracodawcy.

Typy projektów 18 – 20: osoby w wieku 18 lat i więcej, zamierzające uczestniczyć z własnej inicjatywy w szkoleniach i kursach w zakresie kształtowania kompetencji informatycznych oraz porozumiewania się w językach obcych, w szczególności osoby w wieku powyżej 50. roku życia oraz osoby o niskich kwalifikacjach.

Przewidywane efekty

Działania realizowane w ramach projektów typu 1 – 6 przyczynią się m. in. do: zwiększenia liczby miejsc dla dzieci w istniejących lub nowo utworzonych ośrodkach wychowania przedszkolnego, rozszerzenia oferty ośrodków wychowania przedszkolnego o dodatkowe zajęcia edukacyjne dla dzieci, wydłużenia godzin pracy ośrodków wychowania przedszkolnego.

Działania podejmowane w ramach projektów typu 7 – 11 wykształcą u uczniów szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych (prowadzących kształcenie ogólne) kompetencje kluczowe oraz umiejętności niezbędne na rynku pracy, ponadto działania projektowe będą ukierunkowane na m. in. indywidualizację pracy z uczniem ze szczególnymi potrzebami edukacyjnymi, doskonalenie umiejętności nauczycieli prowadzących kształcenie ogólne, korzystanie z technologii informacyjno – komunikacyjnych.

Działania projektowe typu 12 – 17 przyczynią się m. in. do: podnoszenia umiejętności i kwalifikacji zawodowych uczniów szkół prowadzących kształcenie zawodowe, wyposażenia pracowni lub warsztatów szkolnych placówek szkolnictwa zawodowego, doskonalenia umiejętności i kompetencji zawodowych nauczycieli przedmiotów zawodowych i instruktorów praktycznej nauki zawodu.

Działania podejmowane w ramach projektów typu 18 – 20 wesprą rozwój kształcenia ustawicznego wśród osób dorosłych, poprzez szkolenia lub inne formy uzyskiwania kwalifikacji w obszarze technologii informacyjno – komunikacyjnych oraz porozumiewania się w językach obcych.

Wskaźniki produktu

Dla projektów RPO WZ w ramach Działań: 8.1, 8.2, 8.3, 8.4, 8.5

1. liczba dzieci objętych w ramach programu dodatkowymi zajęciami zwiększającymi ich szanse edukacyjne w edukacji przedszkolnej (wielkość planowana – cel końcowy na 2023 r. – 12 000),
2. liczba miejsc wychowania przedszkolnego dofinansowanych w programie (wielkość planowana – cel końcowy na 2023 r. – 12 000),
3. liczba nauczycieli objętych wsparciem w programie (wielkość planowana – cel końcowy na 2023 r. – 970),
4. liczba uczniów objętych wsparciem w zakresie rozwijania kompetencji kluczowych lub umiejętności uniwersalnych w programie (wielkość planowana – cel końcowy na 2023 r. – 6 427),
5. liczba nauczycieli objętych wsparciem z zakresu TIK w programie (wielkość planowana – cel końcowy na 2023 r. – 1 698),
6. liczba szkół i placówek systemu oświaty wyposażonych w ramach programu w sprzęt TIK do prowadzenia zajęć edukacyjnych (wielkość planowana – cel końcowy na 2023 r. – 80).

Dla projektów RPO WZ w ramach Działań: 8.6, 8.7, 8.8, 8.9

1. liczba osób uczestniczących w pozaszkolnych formach kształcenia w programie (wielkość planowana – cel końcowy na 2023 r. – 11 752),
2. liczba nauczycieli kształcenia zawodowego oraz instruktorów praktycznej nauki zawodu objętych wsparciem w programie (wielkość planowana – cel końcowy na 2023 r. – 1 175),
3. liczba uczniów szkół i placówek kształcenia zawodowego uczestniczących w stażach i praktykach u pracodawcy (wielkość planowana – cel końcowy na 2023 r. – 12 943).

Dla projektów w ramach Działania 8.10 RPO WZ

1. liczba osób o niskich kwalifikacjach, objętych wsparciem w programie (wielkość planowana – cel końcowy na 2023 r. – 14 690),
2. liczba osób w wieku 50 lat i więcej objętych wsparciem w programie (wielkość planowana – cel końcowy na 2023 r. – 4 197),
3. liczba osób w wieku 25 lat i więcej objętych wsparciem w programie (wielkość planowana – cel końcowy na 2023 r. – 20 986).

Wskaźniki rezultatu

Dla projektów RPO WZ w ramach Działań: 8.1, 8.2, 8.3, 8.4, 8.5

1. liczba nauczycieli, którzy uzyskali kwalifikacje lub nabyli kompetencje po opuszczeniu programu (wielkość planowana – cel końcowy na 2023 r. – 92%),
2. liczba uczniów, którzy nabyli kompetencje kluczowe lub umiejętności uniwersalne po opuszczeniu programu (wielkość planowana – cel końcowy na 2023 r. – 85%),
3. liczba szkół i placówek systemu oświaty wykorzystujących sprzęt TIK do prowadzenia zajęć edukacyjnych (wielkość planowana – cel końcowy na 2023 r. – 97%),
4. liczba szkół, w których pracownie przedmiotowe wykorzystują wyposażenie do prowadzenia zajęć edukacyjnych (wielkość planowana – cel końcowy na 2023 r. – 97%).

Dla projektów RPO WZ w ramach Działań: 8.6, 8.7, 8.8, 8.9

1. liczba osób, które uzyskały kwalifikacje w ramach pozaszkolnych form kształcenia (wielkość planowana – cel końcowy na 2023 r. – 31%),

2. liczba nauczycieli kształcenia zawodowego oraz instruktorów praktycznej nauki zawodu, którzy uzyskali kwalifikacje lub nabyli kompetencje po opuszczeniu programu (wielkość planowana – cel końcowy na 2023 r. – 92%),
3. liczba szkół i placówek kształcenia zawodowego wykorzystujących doposażenie zakupione dzięki EFS (wielkość planowana – cel końcowy na 2023 r. – 97%).

Dla projektów w ramach Działania 8.10 RPO WZ

1. liczba osób o niskich kwalifikacjach, które uzyskały kwalifikacje lub nabyły kompetencje po opuszczeniu programu (wielkość planowana – cel końcowy na 2023 r. – 61%),
2. liczba osób w wieku 50 lat i więcej, które uzyskały kwalifikacje lub nabyły kompetencje po opuszczeniu programu (wielkość planowana – cel końcowy na 2023 r. – 61%),
3. liczba osób w wieku 25 lat i więcej, które uzyskały kwalifikacje lub nabyły kompetencje po opuszczeniu programu (wielkość planowana – cel końcowy na 2023 r. – 61%).

Realizatorzy zadania

Podmioty realizujące projekty w ramach następujących Działań RPO WZ 2014 – 2020: 8.1, 8.2, 8.3, 8.4, 8.5, 8.6, 8.7, 8.8, 8.9, 8.10; WUP – Instytucja Pośrednicząca

Źródło finansowania

RPO WZ

2.5.3 Wsparcie rozwoju przedsiębiorczości

Cel: Promocja oraz wspieranie inicjatyw i rozwiązań zmierzających do tworzenia nowych miejsc pracy oraz budowy postaw kreatywnych służących rozwojowi przedsiębiorczości i samozatrudnienia. Rozwój aktywności zawodowej mieszkańców regionu w obszarze przedsiębiorczości.

Planowane działania

Działania w zakresie promocji postaw przedsiębiorczych i samozatrudnienia będą realizowane poprzez kampanie informacyjne oraz spotkania i warsztaty grupowe.

Zainteresowane osoby będą miały możliwość skorzystania z odpowiednich szkoleń / usług doradczych umożliwiających uzyskanie wiedzy z zakresu przedsiębiorczości oraz nabycie praktycznych umiejętności związanych z założeniem i prowadzeniem działalności gospodarczej. W ramach działań w omawianym obszarze osoby spełniające określone kryteria otrzymają dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej.

Pracodawcy zamierzający zatrudnić osoby bezrobotne będą mieli możliwość ubiegania się o dofinansowanie wyposażenia stanowiska pracy oraz o refundację kosztów zatrudnienia osoby bezrobotnej, co niewątpliwie również przyczyni się do wsparcia rozwoju przedsiębiorczości w regionie.

Wiele działań ułatwiających zainteresowanym osobom podejmowanie własnej działalności gospodarczej w 2019 roku będzie realizowanych w ramach projektów Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego oraz Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój.

W ramach Działania 6.5 RPO WZ w 2019 roku będą realizowane projekty pozakonkursowe, w ramach których zainteresowane osoby bezrobotne, po spełnieniu określonych kryteriów, otrzymają dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej. W ramach omawianych projektów pozakonkursowych dostępne będą również inne formy wsparcia, jak m. in. staże, szkolenia, refundacje kosztów wyposażenia stanowiska pracy. Szczegółowe informacje dot. realizacji projektów pozakonkursowych w ramach Działania 6.5 zostały opisane w podrozdziale pn. *Aktywizacja osób pozostających bez zatrudnienia na regionalnym rynku pracy*.

W ramach Poddziałania 1.1.1 PO WER w 2019 roku będą realizowane projekty pozakonkursowe, w ramach których zainteresowane osoby bezrobotne do 29. roku życia, po spełnieniu określonych kryteriów, otrzymają dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej. W ramach omawianych projektów pozakonkursowych dla osób młodych dostępne będą również inne formy wsparcia, jak m. in. staże, szkolenia, refundacje kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy. Szczegółowe informacje dot. realizacji projektów pozakonkursowych w ramach Poddziałania 1.1.1 zostały opisane w podrozdziale pn. *Aktywizacja osób pozostających bez zatrudnienia na regionalnym rynku pracy*.

Narzędzia realizacji

Realizacja wyżej wymienionych działań w obszarze przedsiębiorczości będzie odbywać się: poprzez wykonanie zapisów Ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach

rynku pracy; w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego, Działanie 6.5 oraz w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, Działanie 1.1, Poddziałanie 1.1.1.

Uczestnicy

Osoby bezrobotne zainteresowane rozpoczęciem własnej działalności gospodarczej, spełniające określone kryteria dla uzyskania powyższego wsparcia; pracodawcy zamierzający skorzystać z refundacji kosztów doposażenia stanowiska pracy lub refundacji kosztów zatrudnienia osób bezrobotnych.

Przewidywane efekty

Realizacja opisanych działań spowoduje wzrost zainteresowania możliwością rozpoczęcia i prowadzenia własnej działalności gospodarczej. Zainteresowane osoby wezmą udział w szkoleniach z zakresu przedsiębiorczości, gdzie uzyskają niezbędną wiedzę i umiejętności praktyczne dotyczące założenia działalności gospodarczej. Usługi doradcze przyczynią się do podwyższenia zdolności interpersonalnych, organizacyjnych i przedsiębiorczych wśród uczestników. Dzięki udzielanym dotacjom na rozpoczęcie działalności gospodarczej, dokonywanym refundacjom doposażenia stanowisk pracy oraz refundacjom kosztów zatrudnienia wiele osób bezrobotnych uzyska zatrudnienie.

Wskaźniki produktu

1. liczba osób skierowanych na szkolenia i kursy z zakresu przedsiębiorczości (wielkość planowana – nie określono),
2. liczba osób, którym udzielono dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej (wielkość planowana – 1 268),
3. liczba udzielonych refundacji na wyposażenie bądź doposażenie stanowiska pracy (wielkość planowana – 695).

Wskaźniki rezultatu

1. liczba osób, które uzyskały zatrudnienie dzięki otrzymaniu dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej (wielkość planowana – 1 268),
2. liczba osób, które uzyskały zatrudnienie dzięki wsparciu pracodawców poprzez wyposażenie bądź doposażenie stanowiska pracy (wielkość planowana – 695).

Realizatorzy zadania

PUP, WUP – Instytucja Pośrednicząca

Źródło finansowania

FP, RPO WZ, PO WER

2.5.4 Realizacja poradnictwa zawodowego

Cel: Przeciwdziałanie bezrobociu poprzez świadczenie i koordynowanie usług poradnictwa zawodowego; wsparcie rozwoju aktualnej informacji zawodowej w województwie; świadczenie poradnictwa zawodowego na rzecz pracodawców oraz ich pracowników; zapewnienie w regionie swobodnego dostępu do informacji o usługach Publicznych Służb Zatrudnienia; rozwój kompetencji zawodowych oraz interpersonalnych pracowników Publicznych Służb Zatrudnienia; podniesienie jakości i dostępności poradnictwa zawodowego w województwie.

Planowane działania

Wydział Poradnictwa Zawodowego Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Szczecinie będzie realizował szereg działań aktywizacyjnych skierowanych zarówno do osób bezrobotnych, jak również do osób niezarejestrowanych w urzędach pracy. Wsparciem objęci zostaną również pracodawcy i ich pracownicy. Szczegółowe działania, które będą realizowane w 2019 roku przez *Wydział Poradnictwa Zawodowego* to:

1. Przeciwdziałanie bezrobociu poprzez koordynowanie i świadczenie usług poradnictwa zawodowego w województwie, polegających na udzielaniu osobom zarejestrowanym i niezarejestrowanym w PUP pomocy w rozwiązywaniu problemów zawodowych, dotyczących trudności z wyborem lub zmianą zawodu, wyborem miejsca pracy, planowaniem rozwoju zawodowego, wyborem kierunku kształcenia lub szkolenia, a także braku umiejętności poszukiwania pracy oraz obniżonej motywacji w zakresie aktywności zawodowej. Usługi poradnictwa zawodowego będą realizowane w formie indywidualnych porad doradczych oraz grupowych zajęć warsztatowych, w połączeniu z przeprowadzaniem badań zainteresowań i uzdolnień zawodowych, a także badań psychologicznych. Kontynuowana będzie również współpraca z Powiatowymi Urzędami Pracy w obszarze poradnictwa zawodowego przez świadczenie wyspecjalizowanych

usług w zakresie planowania kariery zawodowej na rzecz bezrobotnych i poszukujących pracy, w tym pomoc w realizacji Indywidualnych Planów Działań, prowadzenie zajęć warsztatowych rozwijających umiejętności pozazawodowe oraz spotkań informacyjnych. W 2019 roku prowadzona będzie też współpraca z instytucjami rynku pracy oraz oświaty w celu integrowania działań doradczych kierowanych do różnych grup odbiorców. Łączenie działań doradców zawodowych ze szkół, struktur OHP, poradni psychologiczno – pedagogicznych, akademickich biur karier, urzędów pracy i innych instytucji w jedną lokalną sieć efektywnej współpracy, pozwoli na wymianę doświadczeń i dobrych praktyk oraz wdrażanie nowych metod pracy doradcy zawodowego.

2. Pomoc pracodawcy krajowemu w regionie, w jego własnym rozwoju zawodowym lub rozwoju zawodowym jego pracowników, poprzez świadczenie indywidualnych porad zawodowych, a także informowanie o możliwościach i zakresie pomocy świadczonej przez PSZ.
3. Zapewnienie systematycznego wsparcia dla rozwoju aktualnej informacji zawodowej w województwie zachodniopomorskim, poprzez gromadzenie, opracowywanie i aktualizowanie informacji zawodowych, pomocnych w aktywnym poszukiwaniu pracy i kształtowaniu własnej drogi zawodowej oraz udostępnianie ich między innymi klientom Powiatowych Urzędów Pracy i Akademickich Biur Karier, a także upowszechnianie ich na terenie województwa.
4. Upowszechnianie wiedzy na temat wsparcia oferowanego przez Wojewódzki Urząd Pracy i Powiatowe Urzędy Pracy osobom zarejestrowanym i niezarejestrowanym w urzędzie oraz pracodawcom; bieżące informowanie klientów o ofercie i usługach świadczonych przez Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie oraz o formach wsparcia i zakresie pomocy oferowanej przez Powiatowe Urzędy Pracy z terenu woj. zachodniopomorskiego.
5. Wspieranie rozwoju poradnictwa zawodowego na terenie województwa zachodniopomorskiego, w tym realizowanie działań o charakterze metodyczno – szkoleniowym w zakresie usług rynku pracy dla pracowników Wojewódzkiego Urzędu Pracy oraz Powiatowych Urzędów Pracy. W celu pogłębiania standaryzacji usług organów zatrudnienia oraz zapewnienia wysokiej jakości obsługi klientów, prowadzona będzie również diagnoza potrzeb o charakterze rozwojowym pracowników PSZ.

6. Realizacja działań zmierzających do podniesienia jakości, efektywności i dostępności poradnictwa zawodowego w województwie zachodniopomorskim, a także uświadomienia roli poradnictwa zawodowego w planowaniu kariery zawodowej, poprzez m. in.:
- wymianę doświadczeń zawodowych, informacji merytorycznych oraz tzw. dobrych praktyk w zakresie poradnictwa zawodowego,
  - bieżącą wymianę informacji o podejmowanych przedsięwzięciach i działaniach własnych w obszarze poradnictwa zawodowego,
  - wspieranie wspólnych przedsięwzięć i udział w organizowanych spotkaniach, warsztatach, konferencjach związanych z regionalnym rynkiem pracy.

Narzędzia realizacji

- Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (tekst jednolity Dz. U. z 2018 r. poz. 1265 i 1149 ze zm.);
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 14 maja 2014 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji oraz trybu i sposobów prowadzenia usług rynku pracy (Dz. U. poz. 667);
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy oraz zakresu jej stosowania z dnia 7 sierpnia 2014 r. (Dz. U. poz.1145);
- Rozporządzenia wykonawcze z zakresu instrumentów rynku pracy;
- Standaryzowane narzędzia diagnostyczne służące do badania uzdolnień, predyspozycji, zainteresowań i kompetencji;
- Bank programów porad grupowych i spotkań informacyjnych;
- Zasoby informacji zawodowych.

Uczestnicy

- Osoby zarejestrowane oraz niezarejestrowane w PUP (w tym m. in. studenci, absolwenci i doktoranci szkół wyższych, osadzeni oraz wychowankowie ośrodków penitencjarnych, klienci ośrodków pomocy społecznej, kobiety po urloпах macierzyńskich, osoby powracające z emigracji zarobkowych, osoby w wieku emerytalnym i okołiemerytalnym);
- Doradcy zawodowi zatrudnieni w Powiatowych Urzędach Pracy województwa zachodniopomorskiego;

- Pracodawcy działający na terenie województwa zachodniopomorskiego i / lub ich pracownicy;
- Akademickie Biura Karier;
- Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej;
- Pracownicy Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Szczecinie;
- Instytucje i partnerzy rynku pracy województwa zachodniopomorskiego.

Przewidywane efekty

Klienci korzystający z usług poradnictwa indywidualnego lub grupowego świadczonego przez Biura CliPKZ zdobędą praktyczne umiejętności poszukiwania pracy oraz wykształcą w sobie aktywne postawy ułatwiające poruszanie się po rynku pracy i podejmowanie indywidualnych decyzji edukacyjnych i zawodowych.

Rezultatem współpracy *Wydziału Poradnictwa Zawodowego* z instytucjami i organizacjami, które realizują usługi poradnictwa zawodowego, będzie usprawnienie systemu pomocy oraz szerokie wsparcie osób znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy, często zagrożonych trwałym bezrobociem i wykluczeniem społecznym.

W wyniku indywidualnych porad doradczych oraz przeprowadzonych badań zainteresowań i uzdolnień zawodowych, w tym badań psychologicznych, pracodawca oraz jego pracownicy nabędą umiejętność radzenia sobie w sytuacji dynamicznych zmian społecznych i gospodarczych, tj. umiejętności aktywnego i elastycznego planowania własnego rozwoju zawodowego oraz funkcjonowania na rynku pracy. Działania wspierające pracodawców będą polegały również na umożliwieniu pracodawcom w regionie dostępu do bieżących informacji o usługach urzędów pracy, w szczególności o zasadach pośrednictwa pracy oraz o możliwościach i zakresie pomocy, jaką można uzyskać we właściwym Powiatowym Urzędzie Pracy.

Odbiorcy usług w zakresie informacji zawodowej poszerzą wiedzę nt. świata zawodów, szeroko rozumianych potrzeb rynku pracy, możliwości zdobywania i podnoszenia kwalifikacji zawodowych. Dzięki temu zwiększą swoją świadomość na temat roli kształcenia we współczesnym świecie.

Klienci *Wydziału Poradnictwa Zawodowego*, w tym uczestnicy spotkań, targów, giełd, seminariów oraz innych imprez masowych, w których wezmą udział doradcy z WUP, na bieżąco będą informowani o ofercie i usługach świadczonych przez Wojewódzki Urząd Pracy oraz o formach wsparcia i zakresie pomocy oferowanej przez Powiatowe Urzędy Pracy.

Wsparcie dla pracowników Wojewódzkiego Urzędu Pracy oraz Powiatowych Urzędów Pracy z terenu woj. zachodniopomorskiego, polegające na objęciu ich działaniami o charakterze metodyczno – szkoleniowym w zakresie usług rynku pracy, przyczyni się do podniesienia kompetencji zawodowych pracowników PSZ.

Wskaźniki produktu

1. liczba osób korzystających z usług Centrów Informacji i Planowania Kariery Zawodowej (wielkość planowana – 15 000),
2. liczba przeprowadzonych rozmów doradczych w ramach porady indywidualnej (wielkość planowana – 850),
3. liczba przeprowadzonych porad grupowych (wielkość planowana – 80),
4. liczba wykonanych testów w zakresie diagnozy zawodowej (wielkość planowana – 280),
5. liczba pracodawców / związków pracodawców, którzy otrzymają propozycję świadczenia poradnictwa zawodowego na rzecz pracodawców oraz ich pracowników (wielkość planowana – 80),
6. liczba opracowanych / zaktualizowanych materiałów informacyjnych dot. informacji zawodowej (wielkość planowana – 10),
7. liczba osób korzystających z informacji zawodowej (wielkość planowana – 11 500),
8. liczba imprez masowych, tj. targów, giełd, spotkań, podczas których pracownicy CliPKZ będą informować o usługach PSZ (wielkość planowana – 11),
9. liczba opracowanych i zaktualizowanych materiałów informacyjnych o usługach organów zatrudnienia oraz innych partnerów rynku (wielkość planowana – 3),
10. liczba wydarzeń / spotkań / konferencji promujących m. in. idee całościowego poradnictwa zawodowego i ciekawych rozwiązań w tym obszarze, w których będą uczestniczyli pracownicy *Wydziału Poradnictwa Zawodowego* Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Szczecinie (wielkość planowana – 4).

Wskaźniki rezultatu miękkie

1. podniesienie wiedzy i zdobycie nowych umiejętności w zakresie poszukiwania pracy i autoprezentacji,
2. zmiana sposobu myślenia i wzrost motywacji do własnej aktywności zawodowej w obszarze rynku pracy i / lub kształcenia zawodowego,

3. poprawa jakości świadczonych usług w obszarze poradnictwa zawodowego i informacji zawodowej, dzięki wymianie doświadczeń pomiędzy doradcami zawodowymi i pracownikami instytucji rynku pracy, edukacji, pomocy społecznej, więziennictwa,
4. podwyższenie / uzupełnienie wiedzy i umiejętności doradców zawodowych z Powiatowych Urzędów Pracy w zakresie stosowania standaryzowanych narzędzi diagnostycznych służących do badania uzdolnień, predyspozycji, zainteresowań i kompetencji,
5. wzmocnienie rozwoju zawodowego pracodawców oraz ich pracowników,
6. zwiększenie świadomości pracodawców oraz ich pracowników w zakresie możliwości udzielania wsparcia przez PSZ,
7. poszerzenie wiedzy nt. świata zawodów, szeroko rozumianych potrzeb rynku pracy, możliwości zdobywania i podnoszenia kwalifikacji zawodowych,
8. zwiększenie świadomości na temat roli kształcenia ustawicznego we współczesnym świecie,
9. wzbogacenie warsztatu pracy pracowników Powiatowych Urzędów Pracy i Akademickich Biur Karier w zakresie zasobów informacji zawodowych,
10. poszerzenie wiedzy nt. usług i instrumentów świadczonych przez urzędy pracy,
11. wzrost popularności usługi poradnictwa zawodowego,
12. podwyższenie / uzupełnienie wiedzy i umiejętności wśród przedstawicieli instytucji i partnerów rynku pracy w zakresie usług rynku pracy i świadomego planowania oraz rozwoju własnej kariery zawodowej,
13. stworzenie elementów systemu identyfikującego działania poradnictwa zawodowego realizowanego w CliPKZ (np. poprzez stronę internetową WUP, newsletter, ulotki, foldery, itp.).

Realizatorzy zadania

WUP, PUP, Ochotnicze Hufce Pracy, Akademickie Biura Karier

Źródło finansowania

FP, Budżet WUP

2.5.5 Prowadzenie badań i analiz oraz diagnozowanie regionalnego rynku pracy

Cel: Prowadzenie, publikowanie i upowszechnianie badań i analiz na regionalnym rynku pracy, monitorowanie i udostępnianie wskaźników i zmiennych z zakresu regionalnego rynku pracy, systematyczna obserwacja rynku pracy pod kątem kształtowania się popytu i podaży siły roboczej w przekroju zawodowym, prognozowanie trendów rozwojowych w regionalnej gospodarce.

Planowane działania

Działania w omawianym obszarze będą realizowane przez wyspecjalizowane komórki Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Szczecinie – *Wydział Badań i Analiz* oraz funkcjonujące w ramach tego wydziału *Zachodniopomorskie Obserwatorium Rynku Pracy*, a także przez *Wydział Regionalnej Polityki Rynku Pracy*.

W 2019 roku *Wydział Badań i Analiz* będzie wykonywał następujące zadania:

1. Opracowywanie badań i analiz rynku pracy:
  - „Analiza rynku pracy województwa zachodniopomorskiego w 2018 roku”,
  - „Bezrobotni niepełnosprawni i niepełnosprawni poszukujący pracy niepozostający w zatrudnieniu w województwie zachodniopomorskim w 2018 roku”,
  - „Poradnictwo zawodowe, kluby pracy, szkolenie bezrobotnych i poszukujących pracy, staż i przygotowanie zawodowe w miejscu pracy w województwie zachodniopomorskim w 2018 roku”,
  - „Osoby będące w szczególnej sytuacji na rynku pracy województwa zachodniopomorskiego w 2018 roku”,
  - „Sytuacja osób młodych na rynku pracy w województwie zachodniopomorskim w 2018 roku”,
  - „Kobiety na zachodniopomorskim rynku pracy w 2018 roku”,
  - „Bezrobocie na terenach wiejskich województwa zachodniopomorskiego w 2018 roku”,
  - „Bezrobocie rejestrowane w gminach województwa zachodniopomorskiego w 2018 roku”,
  - „Analiza bezrobotnych według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy w województwie zachodniopomorskim w 2018 roku”,
  - „Zmiany bezrobocia w województwie zachodniopomorskim w 2018 roku”,

- „Osoby będące w szczególnej sytuacji na rynku pracy województwa zachodniopomorskiego w I półroczu 2019 roku”,
  - „Bezrobotni niepełnosprawni i niepełnosprawni poszukujący pracy niepozostający w zatrudnieniu w województwie zachodniopomorskim w I półroczu 2019 roku”,
  - „Analiza rynku pracy województwa zachodniopomorskiego w I półroczu 2019 roku”,
  - „Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych na zachodniopomorskim rynku pracy”.
2. Diagnozowanie sytuacji na rynku pracy i przygotowanie rekomendacji na podstawie analiz dotyczących sytuacji bezrobotnych na wojewódzkim rynku pracy.
  3. Przygotowanie analiz i prognoz dotyczących sytuacji bezrobotnych na rynkach pracy województwa, powiatów i gmin w związku z inicjowaniem programów regionalnych.
  4. Realizowanie i koordynacja programu badań statystyki publicznej w zakresie obowiązków sprawozdawczych wojewódzkiego i powiatowych urzędów pracy. W ramach obowiązków sprawozdawczych przekazywane będą do Urzędu Statystycznego sprawozdania MPiPS dotyczące regionalnego rynku pracy.
  5. Prowadzenie badań i analiz bezrobocia rejestrowanego wykraczających poza ustawową statystykę publiczną.
  6. Tworzenie kompleksowej bazy danych statystycznych dotyczących wojewódzkiego rynku pracy.
  7. Upowszechnianie opracowanych wyników badań i analiz z zakresu statystyki publicznej poprzez biuletyn, współpracę z różnymi instytucjami, przygotowywanie danych na potrzeby telewizji, prasy i radia.

Zachodniopomorskie Obserwatorium Rynku Pracy będzie realizowało w 2019 roku następujące zadania:

1. Realizacja działań badawczo – analitycznych rynku pracy:
  - Badanie pn. „Nastroje zatrudnieniowe pracodawców w województwie zachodniopomorskim w poszczególnych kwartałach roku 2019”,
  - Badanie pn. „Potrzeby i problemy pracodawców reprezentujących zachodniopomorską branżę stoczniową w kontekście rynku pracy”,
  - Badanie pn. „Potrzeby zachodniopomorskich pracodawców reprezentujących sektor usług przyszłości (branża ICT, IT, KPO, przemysły kreatywne)”,

- Badanie pn. „Diagnoza stanu przedsiębiorstw sektora odnawialnych źródeł energii (OZE) i instytucji wspierających rozwój sektora OZE na terenie województwa zachodniopomorskiego”.
2. Dostarczanie informacji niezbędnych do przygotowywania programów regionalnych poprzez diagnozowanie i prognozowanie zjawisk oraz procesów zachodzących na regionalnym rynku pracy.
  3. Współpraca na terenie województwa z powiatowymi urzędami pracy w zakresie organizacji badań, w tym badanie popytu na kwalifikacje i umiejętności zawodowe na wojewódzkim rynku pracy. Zadanie powyższe realizowane będzie w ramach Umowy Partnerstwa Lokalnego Na Rzecz Badań Rynku Pracy. Planowane działania:
    - Badanie pn. „Sytuacja społeczno – zawodowa osób bezrobotnych zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy województwa zachodniopomorskiego w 2019 r.”.
    - Zorganizowanie i przeprowadzenie spotkań roboczych z pracownikami powiatowych urzędów pracy z zakresu działań realizowanych w ramach Umowy Partnerstwa Lokalnego Na Rzecz Badań Rynku Pracy.
  4. Współpraca z organami oświatowymi, organizacjami pozarządowymi, związkami przedsiębiorców i pracodawców i innymi partnerami rynku pracy w określaniu i realizacji regionalnej polityki rynku pracy i rozwoju zasobów ludzkich. Zadanie będzie realizowane w ramach zawartego Partnerstwa Lokalnego na Rzecz Rozwoju Regionalnego Rynku Pracy w województwie zachodniopomorskim pomiędzy Wojewódzkim Urzędem Pracy w Szczecinie a uczelniami z terenu województwa zachodniopomorskiego. W ramach nawiązanej współpracy zostaną podjęte działania w postaci konsultacji społecznych, zmierzających do wypracowania narzędzia badawczego na potrzeby planowanego badania w 2020 roku pn. „Potrzeby zachodniopomorskich pracodawców reprezentujących sektor usług działalności B+R”.
  5. Gromadzenie i upowszechnianie wyników badań, analiz i informacji dotyczących rynku pracy.
  6. Współdziałanie z innymi instytucjami w zakresie prowadzenia badań dotyczących rozwoju społeczno – gospodarczego regionu, analizy ich wyników oraz formułowania opinii i postulatów dotyczących kierunków prowadzenia polityki rozwoju oraz polityki rynku pracy. Badania realizowane będą w ramach umowy zawartej pomiędzy Ministerstwem Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej oraz

Samorządem Województwa Zachodniopomorskiego, której realizatorem będzie Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie. Planowane badania:

- Badanie pn. „Barometr zawodów 2020”.

W 2019 roku *Wydział Regionalnej Polityki Rynku Pracy* będzie realizował wiele kluczowych zadań dotyczących zachodniopomorskiego rynku pracy, z których wpisujące się w obszar badań i analiz to:

1. Określenie wykazu zawodów, w których za przygotowanie zawodowe młodocianych pracowników może być dokonywana refundacja wynagrodzeń i składek na ubezpieczenie społeczne. W 2019 roku zaktualizowany zostanie ww. wykaz zawodów. W ramach konsultacji społecznych wykaz zostanie przedstawiony do akceptacji lub modyfikacji kluczowym instytucjom województwa zachodniopomorskiego, a następnie przedłożony do zaopiniowania Wojewódzkiej Radzie Rynku Pracy. Uaktualniona lista zawodów zostanie opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Zachodniopomorskiego.
2. Współdziałanie z właściwymi organami oświatowymi, szkołami i szkołami wyższymi w harmonizowaniu kształcenia i szkolenia zawodowego poprzez opracowanie projektu opinii w sprawach dotyczących kierunków kształcenia, szkolenia zawodowego oraz zatrudnienia w województwie zachodniopomorskim.
3. Opracowywanie analiz rynku pracy. Planowane w 2019 roku działania to:
  - monitoring szkoleń osób bezrobotnych i poszukujących pracy z terenu województwa zachodniopomorskiego, realizowanych w 2019 roku przez Powiatowe Urzędy Pracy województwa zachodniopomorskiego,
  - inne opracowania, odnoszące się do problematyki skuteczności aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych i poszukujących pracy.

Narzędzia realizacji

- Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2018 r. poz. 1265 i 1149),
- Ustawa z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej (Dz. U. z 2018 r. poz. 997),
- Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. prawo oświatowe (Dz. U. z 2018 r. poz. 996),
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 13 grudnia 2016 r. w sprawie klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego (Dz. U. z 2016 r. poz. 2094),

- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 sierpnia 2014 r. w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy oraz zakresu jej stosowania (Dz. U. z 2018 r. poz. 227).

Uczestnicy

1. Powiatowe Urzędy Pracy z terenu województwa zachodniopomorskiego,
2. Uczelnie z terenu województwa zachodniopomorskiego,
3. Instytucje Rynku Pracy krajowe i zagraniczne,
4. Związki pracodawców z terenu województwa zachodniopomorskiego,
5. Zachodniopomorski Urząd Wojewódzki,
6. Zachodniopomorska Wojewódzka Komenda OHP,
7. Izby rzemieślnicze szkolące młodocianych z terenu województwa zachodniopomorskiego,
8. Kluczowe instytucje środowiska oświatowego z terenu województwa zachodniopomorskiego,
9. Wojewódzka Rada Rynku Pracy,
10. Inni partnerzy społeczni regionu.

Przewidywane efekty

W wyniku przeprowadzonych badań i analiz możliwe będzie rozpoznanie trendów rozwojowych na rynku pracy w województwie zachodniopomorskim. Rozwój systemu monitoringu i informacji o rynku pracy wpłynie na poprawę efektywności i skuteczności funkcjonowania systemu instytucjonalnej obsługi rynku pracy, jak również zwiększy skuteczność działań podejmowanych w ramach aktywnej polityki rynku pracy.

Dostarczenie użytecznej wiedzy o sytuacji na rynku pracy ułatwi przygotowanie odpowiednich programów i działań na rzecz zatrudnienia na regionalnym rynku pracy. Przeprowadzone określone badania będą stanowiły rekomendacje dla lokalnej polityki rynku pracy na poziomie województwa i powiatów.

Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych będzie stanowił cenne źródło informacji dla młodzieży stającej przed koniecznością wyboru dalszego kierunku kształcenia. Dane zawarte w monitoringu mogą również wpływać na dokonywanie korekt profili i kierunków kształcenia w szkołach, jak też kreowania popytu na pracę wśród pracodawców.

Refundacja wynagrodzeń i składek na ubezpieczenie społeczne młodocianych pracowników będzie stanowiła wsparcie dla pracodawców oferujących miejsca przygotowania zawodowego młodocianych pracowników, jednocześnie zachęci podmioty do włączania się w przygotowanie młodzieży do wejścia na rynek pracy.

Opiniowanie kierunków kształcenia zawodowego będzie stanowiło element wspierający dostosowywanie oferty edukacyjnej do potrzeb rynku pracy. Wydawane opinie przyczynią się również do wsparcia rozwoju zasobów ludzkich w obszarach cieszących się największym zainteresowaniem z perspektywy rozwoju gospodarczego.

Wskaźniki produktu

1. liczba sporządzonych analiz (wielkość planowana – 14),
2. liczba powstałych raportów (wielkość planowana – 10),
3. liczba powstałych informacji sygnałnych (wielkość planowana – 54),
4. liczba przeprowadzonych badań (wielkość planowana – 7),
5. liczba sporządzonych sprawozdań statystycznych, w tym sprawozdań zbiorczych (wielkość planowana – 620),
6. liczba sporządzonych sprawozdań (wielkość planowana – 252),
7. liczba sporządzonych zbiorczych zestawień dot. monitoringu szkoleń osób bezrobotnych i poszukujących pracy (wielkość planowana – 4),
8. liczba wydanych opinii w sprawach dotyczących kierunków kształcenia (wielkość planowana – 25),
9. liczba sporządzonych wykazów zawodów, w których za przygotowanie zawodowe młodocianych pracowników może być dokonywana refundacja wynagrodzeń i składek na ubezpieczenie społeczne (wielkość planowana – 1),
10. liczba publikacji w Dzienniku Urzędowym Województwa Zachodniopomorskiego zaktualizowanego wykazu zawodów, w których może być dokonywana refundacja wynagrodzeń i składek na ubezpieczenie społeczne młodocianych pracowników (wielkość planowana – 1).

Realizatorzy zadania

WUP, PUP, Uczelnie

Źródło finansowania

Budżet WUP, Fundusz Pracy

2.5.6 Integracja zawodowa osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym

Cel: Aktywizacja społeczno – zawodowa osób i rodzin zagrożonych ubóstwem i / lub wykluczeniem społecznym oraz wsparcie otoczenia osób zagrożonych ubóstwem i / lub wykluczeniem społecznym.

Planowane działania

W 2019 roku będą realizowane / kontynuowane projekty (pochodzące z naborów z 2017 r. i 2018 r.) w ramach Działań: 7.1 RPO WZ oraz 7.2 RPO WZ.

W ramach Działania 7.1 RPO WZ wsparciem objęte będą następujące typy projektów:

Typ projektu nr 1 (projekty konkursowe)

Kompleksowe programy aktywizacji społeczno – zawodowej na rzecz integracji osób i rodzin zagrożonych ubóstwem i / lub wykluczeniem społecznym obejmujące następujące typy operacji:

- a) instrumenty aktywizacji zawodowej uwzględniające wsparcie osób i rodzin zagrożonych ubóstwem i / lub wykluczeniem społecznym w ramach usług Centrum Integracji Społecznej, Klubu Integracji Społecznej,
- b) instrumenty aktywizacji zawodowej uwzględniające wsparcie osób i rodzin osób niepełnosprawnych w ramach usług Zakładu Aktywności Zawodowej oraz Warsztatów Terapii Zajęciowej,
- c) kompleksowe programy, realizowane na podstawie indywidualnych planów działań, obejmujące co najmniej dwie formy wsparcia spośród następujących:
  - usługi wspierające aktywizację zawodową, w tym m. in.: finansowanie trenera pracy, doradcy zawodowego,
  - poradnictwo psychologiczne i psychospołeczne, prowadzące do integracji społecznej i zawodowej,
  - kursy i szkolenia umożliwiające nabycie, podniesienie lub zmianę kwalifikacji i kompetencji zawodowych oraz rozwijanie umiejętności i kompetencji społecznych, niezbędnych na rynku pracy,
  - poradnictwo zawodowe,
  - pośrednictwo pracy,

- zatrudnienie wspomagane obejmujące wsparcie osoby niepełnosprawnej przez trenera pracy / asystenta zawodowego u pracodawcy,
  - staże i praktyki zawodowe,
  - subsydiowane zatrudnienie,
  - skierowanie do pracy w Zakładzie Aktywności Zawodowej i sfinansowanie kosztów zatrudnienia w ZAZ,
  - usługi przewyższające indywidualne bariery w integracji społecznej i powrocie na rynek pracy, w tym usługi asystenta osobistego,
  - wyposażenie lub doposażenie stanowiska pracy (wyłącznie w połączeniu z subsydiowaniem zatrudnienia); specjalistyczne (wynikające z danej niepełnosprawności i indywidualnych potrzeb) wyposażenie lub doposażenie stanowiska pracy dla zatrudnionej osoby niepełnosprawnej,
  - jednorazowy dodatek relokacyjny,
  - wsparcie w zakresie przygotowania do uczestnictwa w warsztatach terapii zajęciowej,
- d) wsparcie realizowane przez środowiskowe domy samopomocy w celu przygotowania do podjęcia zatrudnienia.

Typ projektu nr 2 (projekty konkursowe i pozakonkursowe)

Rozwój form aktywnej integracji oraz upowszechnianie aktywnej integracji i pracy socjalnej przez ośrodki pomocy społecznej oraz powiatowe centra pomocy rodzinie z wykorzystaniem usług aktywnej integracji o charakterze:

- a) społecznym, których celem jest przywrócenie lub wzmocnienie kompetencji społecznych, zaradności, samodzielności i aktywności społecznej,
- b) zawodowym, których celem jest pomoc w podjęciu decyzji dotyczącej wyboru lub zmiany zawodu, wyposażenie w kompetencje i kwalifikacje zawodowe oraz umiejętności pożądane na rynku pracy (poprzez m. in. udział w zajęciach w CIS, KIS lub WTZ), pomoc w utrzymaniu zatrudnienia,
- c) edukacyjnym, których celem jest wzrost poziomu wykształcenia lub jego dostosowanie do potrzeb rynku pracy (m. in. edukacja formalna, kursy i szkolenia zawodowe),
- d) zdrowotnym, których celem jest wyeliminowanie lub złagodzenie barier zdrowotnych utrudniających funkcjonowanie w społeczeństwie lub powodujących oddalenie od rynku pracy.

Typ projektu nr 3 (projekty konkursowe)

Wzmocnienie potencjału społeczności lokalnych na obszarach rewitalizowanych schemat B dot. wsparcia procesu realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji.

Projekty typu 3 zakładają realizację działań dotyczących rewitalizacji. Zaplanowana rewitalizacja (w ramach Priorytetu Inwestycyjnego 9i) będzie polegała na animacji lokalnych środowisk – skierowanie do wybranych gmin animatora, którego zadaniem będzie pomoc w partypacyjnym przygotowaniu Lokalnego Programu Rewitalizacji (LPR), a następnie wsparcie lokalnych społeczności przy wdrażaniu LPR-u.

W ramach Działania 7.2 RPO WZ w 2019 roku realizowane / kontynuowane będą projekty dotyczące aktywnej integracji (społecznej, edukacyjnej, zawodowej, zdrowotnej) osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poprzez tworzenie podmiotów integracji społecznej, tj. Centrów Integracji Społecznej, Klubów Integracji Społecznej, Zakładów Aktywności Zawodowej, Warsztatów Terapii Zajęciowej oraz podmiotów działających na rzecz aktywizacji społeczno – zawodowej (których podstawowym zadaniem nie jest działalność gospodarcza).

W 2019 roku, oprócz realizacji ww. projektów, zaplanowano kolejny nabór na realizację projektów w ramach Działania 7.2 RPO WZ (projekty konkursowe typu 1).

Narzędzia realizacji

Działania w ww. obszarze będą realizowane w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego 2014 – 2020, Oś Priorytetowa VII Włączenie społeczne, Działanie 7.1 *Programy na rzecz integracji osób i rodzin zagrożonych ubóstwem i / lub wykluczeniem społecznym ukierunkowane na aktywizację społeczno – zawodową wykorzystującą instrumenty aktywizacji edukacyjnej, społecznej, zawodowej*, Działanie 7.2 *Wsparcie dla tworzenia podmiotów integracji społecznej oraz podmiotów działających na rzecz aktywizacji społeczno – zawodowej*.

Uczestnicy

- osoby zagrożone ubóstwem i / lub wykluczeniem społecznym, w tym osoby bezrobotne, które zgodnie z ustawą o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy znajdują się w trzeciej grupie osób – tzw. oddalonych od rynku pracy,

- otoczenie osób zagrożonych ubóstwem i / lub wykluczeniem społecznym (w takim zakresie, w jakim jest to niezbędne dla udzielanego wsparcia osobom zagrożonym ubóstwem i / lub wykluczeniem społecznym).

Przewidywane efekty

Formy wsparcia dostępne w ramach realizowanych projektów przyczynią się do zwiększenia aktywności i integracji zawodowej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Osoby uczestniczące w projektach zdobędą określone kwalifikacje zawodowe oraz nabędą umiejętności radzenia sobie w sytuacjach kryzysowych. Podejmowane działania umożliwią powrót na rynek pracy osób wykluczonych oraz wzmocnią ich integrację ze społeczeństwem.

Wskaźniki produktu

1. liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie (wartość docelowa na 2023 r. – 15 230),
2. liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie (wartość docelowa na 2023 r. – 3 504).

Wskaźniki rezultatu

1. liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu (wartość docelowa na 2023 r. – 31%),
2. liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poszukujących pracy po opuszczeniu programu (wartość docelowa na 2023 r. – 25%),
3. liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących po opuszczeniu programu, łącznie z pracującymi na własny rachunek (wartość docelowa na 2023 r. – 15%).

Realizatorzy zadania

Podmioty realizujące projekty w ramach Działań: 7.1 RPO WZ oraz 7.2 RPO WZ; WUP – Instytucja Pośrednicząca

Źródło finansowania

RPO WZ

2.5.7 Obsługa systemu zabezpieczeń społecznych w części dotyczącej rynku pracy

Cel: Realizacja zadań w zakresie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego w części dotyczącej rynku pracy, poprzez obsługę systemu nabywania korzyści socjalnych w myśl zasady swobodnego przepływu pracowników w ramach Unii Europejskiej, Europejskiego Obszaru Gospodarczego i Konfederacji Szwajcarskiej oraz państw, z którymi Rzeczpospolita Polska zawarła dwustronne umowy międzynarodowe o zabezpieczeniu społecznym, w zakresie świadczeń dla bezrobotnych; rozpowszechnianie informacji na temat przepisów prawa w zakresie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego z tytułu bezrobocia.

Planowane działania

Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie, jako instytucja właściwa do spraw koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego w zakresie świadczeń z tytułu bezrobocia, będzie realizować zadania poprzez:

1. wydawanie:
  - dokumentów przenośnych U1, potwierdzających okresy ubezpieczenia, zatrudnienia lub prowadzenia działalności na własny rachunek spełnione w Polsce, zaliczane przy przyznawaniu świadczeń dla bezrobotnych, osobom planującym ubieganie się o świadczenie z tytułu bezrobocia w krajach wspólnotowych;
  - dokumentów przenośnych U2, potwierdzających prawo do transferu zasiłku dla bezrobotnych osobom zarejestrowanym w powiatowym urzędzie pracy, planującym poszukiwanie pracy w krajach wspólnotowych albo decyzji o odmowie stwierdzenia zachowania prawa do zasiłku dla bezrobotnych nabytego w Polsce;
  - decyzji o przyznaniu bądź odmowie przyznania prawa do zasiłku dla bezrobotnych, w oparciu o dokumenty przenośne U1, SED U002, SED U017, wydane przez zagraniczne instytucje właściwe, potwierdzające okresy ubezpieczenia, zatrudnienia i prowadzenia działalności na własny rachunek spełnione w krajach wspólnotowych;
2. przyjmowanie do realizacji dokumentów przenośnych U2, dotyczących transferu świadczeń z tytułu bezrobocia z krajów wspólnotowych do Polski;
3. przyjmowanie do realizacji wniosków zagranicznych instytucji właściwych o wydanie informacji o rodzinie bezrobotnego;

4. współdziałanie z instytucjami właściwymi państw Unii Europejskiej, Europejskiego Obszaru Gospodarczego i Konfederacji Szwajcarskiej oraz państw, z którymi Rzeczpospolita Polska zawarła dwustronne umowy międzynarodowe o zabezpieczeniu społecznym, w zakresie świadczeń dla bezrobotnych;
5. udzielanie informacji osobom bezrobotnym i poszukującym pracy, udział w targach i giełdach pracy, udostępnianie ulotek informacyjnych i plakatów;
6. organizowanie spotkań informacyjnych dla pracowników powiatowych urzędów pracy w zakresie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego z tytułu bezrobocia;
7. przekazywanie do Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej półrocznych sprawozdań, dotyczących wnioskowanych kwot zasiłków do zwrotu, zasilających Fundusz Pracy.

Narzędzia realizacji

- Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (tekst jednolity Dz. U. z 2018 r. poz. 1265 i 1149);
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18 sierpnia 2009 r. w sprawie szczegółowego trybu przyznawania zasiłku dla bezrobotnych, stypendium i dodatku aktywizacyjnego (tekst jednolity Dz. U. z 2014 r. poz. 1189 ze zm.);
- Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004 z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (Dz. Urz. UE L 166 z dnia 30 kwietnia 2004 r. ze zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 5, t. 5 ze zm.);
- Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 987/2009 z dnia 16 września 2009 r. dotyczące wykonywania rozporządzenia (WE) nr 883/2004 w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (Dz. Urz. UE L 284 z dnia 30 października 2009 r.);
- Decyzja Komisji Administracyjnej ds. Koordynacji Systemów Zabezpieczenia Społecznego nr H1 z dnia 12 czerwca 2009 r. dotycząca zasad przechodzenia od rozporządzeń Rady (EWG) nr 1408/71 i (EWG) nr 574/72 do rozporządzeń Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004 i (WE) nr 987/2009 oraz stosowania decyzji i zaleceń Komisji Administracyjnej ds. Koordynacji Systemów Zabezpieczenia Społecznego (Dz. U. UE C 106 z dnia 24 kwietnia 2010 r.);

- Decyzja nr E1 z dnia 12 czerwca 2009 r. w sprawie praktycznych porozumień dotyczących okresu przejściowego dla wymiany danych drogą elektroniczną, o której mowa w art. 4 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 987/2009 (Dz. U. UE C 106 z dnia 24 kwietnia 2010 r.);
- Decyzja nr U4 z dnia 13 grudnia 2011 r. dotycząca procedur zwrotu zgodnie z art. 65 ust. 6 i 7 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004 i art. 70 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 987/2009.

Uczestnicy

- osoby niezarejestrowane w powiatowych urzędach pracy jako bezrobotne i poszukujące pracy, które były zatrudnione lub wykonywały działalność na własny rachunek w Polsce,
- osoby zarejestrowane jako bezrobotne w służbach zatrudnienia państw wspólnotowych, ubiegające się w tych państwach o przyznanie prawa do zasiłku dla bezrobotnych,
- osoby zarejestrowane jako bezrobotne w powiatowych urzędach pracy, ubiegające się o przyznanie prawa do zasiłku dla bezrobotnych, posiadające okresy ubezpieczenia, zatrudnienia i działalności na własny rachunek w innym niż Polska kraju Unii Europejskiej, Europejskiego Obszaru Gospodarczego i Konfederacji Szwajcarskiej oraz w państwach, z którymi Rzeczpospolita Polska zawarła dwustronne umowy międzynarodowe o zabezpieczeniu społecznym, w zakresie świadczeń dla bezrobotnych,
- osoby zarejestrowane w powiatowych urzędach pracy jako bezrobotne, poszukujące pracy w krajach wspólnotowych,
- osoby zarejestrowane jako bezrobotne w krajach wspólnotowych, poszukujące pracy w Polsce,
- Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, powiatowe urzędy pracy, zagraniczne instytucje właściwe i łącznikowe, pracownicy Publicznych Służb Zatrudnienia.

Przewidywane efekty

Zainteresowane osoby, na podstawie złożonych wniosków, otrzymają: decyzje w sprawie przyznania prawa do zasiłku, dokumenty przenośne U1 i U2.

Dzięki udzielanym informacjom nastąpi zwiększenie świadomości wśród osób bezrobotnych i poszukujących pracy, migrujących w celach zarobkowych, w zakresie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego z tytułu bezrobocia.

Nastąpi zasilenie Funduszu Pracy poprzez wnioskowanie za pośrednictwem MRPiPS do zagranicznych instytucji właściwych innym państw członkowskich Unii Europejskiej, EOG i Konfederacji Szwajcarskiej o częściowy zwrot wypłaconych zasiłków dla bezrobotnych.

Pracownicy powiatowych urzędów pracy podniosą swoją wiedzę w zakresie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego z tytułu bezrobocia, co spowoduje wzrost jakości usług oferowanych osobom bezrobotnym i poszukującym pracy.

Wskaźniki rezultatu

1. liczba wydanych dokumentów przenośnych U1 / SED U002 / SED U017 (wielkość planowana – 320),
2. liczba przekazanych informacji o rodzinie bezrobotnego na podstawie wniosków zagranicznych instytucji właściwych przesłanych na dokumentach SED U005 (wielkość planowana – 5),
3. liczba wydanych dokumentów przenośnych U2 (wielkość planowana – 10),
4. liczba wydanych decyzji w sprawie przyznania prawa do zasiłku dla bezrobotnych (wielkość planowana – 820),
5. liczba informacji o rejestracji osób poszukujących pracy w Polsce, przekazanych do zagranicznych instytucji właściwych (wielkość planowana – 530),
6. liczba sprawozdań, dotyczących wnioskowanych kwot wypłaconych zasiłków dla bezrobotnych (wielkość planowana – 2),
7. liczba spotkań informacyjnych zorganizowanych dla pracowników Publicznych Służb Zatrudnienia (wielkość planowana – 1),
8. liczba targów i giełd pracy, w których uczestniczyli pracownicy Wydziału Koordynacji i Obsługi Instytucji Rynku Pracy (wielkość planowana – 1).

Realizatorzy zadania

WUP

Źródło finansowania

Budżet WUP, Fundusz Pracy

2.5.8 Instytucjonalne wsparcie prywatnego pośrednictwa pracy poprzez obsługę Krajowego Rejestru Agencji Zatrudnienia

Cel: Instytucjonalne wsparcie prywatnego pośrednictwa pracy poprzez obsługę Krajowego Rejestru Agencji Zatrudnienia. Zwiększanie świadomości osób poszukujących pracy poprzez udzielanie informacji, udział w targach pracy, giełdach pracy, rozpowszechnianie ulotek i plakatów promocyjnych.

Planowane działania

Wojewódzki Urząd Pracy, w imieniu Marszałka Województwa, prowadzi Krajowy Rejestr Agencji Zatrudnienia – podmiotów prowadzących działalność gospodarczą w zakresie świadczenia usług pośrednictwa pracy, doradztwa personalnego, poradnictwa zawodowego i pracy tymczasowej. Wg stanu na dzień 1 stycznia 2019 r. w województwie zachodniopomorskim czynnych było 400 agencji zatrudnienia.

W 2019 roku czynności związane z prowadzeniem rejestru będą koncentrować się na przyjmowaniu wniosków składanych przez podmioty ubiegające się o uzyskanie wpisu do rejestru, a następnie, na ich podstawie, dokonywane będą wpisy do Krajowego Rejestru Agencji Zatrudnienia i wydawane certyfikaty uprawniające do prowadzenia agencji zatrudnienia. Osobom poszukującym pracy i chcącym skorzystać z usług agencji zatrudnienia, jak i podmiotom zainteresowanym prowadzeniem takiej działalności, na bieżąco udzielane będą informacje w trakcie rozmów indywidualnych. Dokonywana będzie weryfikacja sprawozdań z działalności agencji zatrudnienia. W I kwartale 2019 roku Ministrowi Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej przekazana zostanie w formie elektronicznej zbiorcza informacja o działalności agencji z terenu województwa zachodniopomorskiego za rok 2018. Prowadzone będą także kontrole wybranych jednostek wpisanych do rejestru, wg planu kontroli.

Ponadto, dokonywane będą czynności sprawdzające na koniec każdego kwartału, czy agencje zatrudnienia świadczące usługi pracy tymczasowej odprowadzają obowiązkowe składki na ubezpieczenia społeczne za pracowników.

Rejestr podmiotów prowadzących agencje zatrudnienia wprowadzony został głównie jako środek przeciwdziałający licznym nadużyciom ze strony nierzetelnych pośredników. Celem takiego systemu certyfikacji jest ochrona i bezpieczeństwo osób korzystających z usług agencji zatrudnienia. Rejestr ten spełnia również formę nadzoru nad działalnością niepublicznych instytucji rynku pracy.

Narzędzia realizacji

- Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (tekst jednolity Dz. U. z 2018 r. poz. 1265 i 1149).
- Ustawa z dnia 9 lipca 2003 r. o zatrudnianiu pracowników tymczasowych (tekst jednolity Dz. U. z 2018 r. poz. 594).
- Ustawa z dnia 6 marca 2018 r. Prawo przedsiębiorców (tekst jednolity Dz. U. z 2018 r. poz. 646).
- Rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 maja 2017 r. w sprawie wzorów dokumentów dotyczących działalności agencji zatrudnienia (Dz. U. z 2017 r. poz. 1064).
- System Teleinformatyczny Obsługi Rejestrów PSZ (STOR) – system teleinformatyczny, umożliwiający prowadzenie m. in. Rejestru Podmiotów Prowadzących Agencje Zatrudnienia. System umożliwia wprowadzanie podmiotów z województwa zachodniopomorskiego do rejestru, drukowanie certyfikatów, wprowadzanie danych z rocznej informacji o działalności agencji zatrudnienia, przekazywanie sprawozdawczości z WUP do MRPiPS, dostęp do rejestru dla użytkowników zewnętrznych do wyszukiwarki i przeglądarki podmiotów wpisanych do rejestrów, formularzy wniosków, aktów prawnych, danych kontaktowych urzędów.
- Centralna Ewidencja i Informacja o Działalności Gospodarczej w skrócie CEIDG, w której znajdują się informacje o wszystkich przedsiębiorcach prowadzących działalność na terenie całego kraju, w tym o posiadanych przez nich koncesjach, licencjach i zezwoleniach (obowiązek przekazywania informacji o przedsiębiorcach do CEIDG, objętych zakresem rejestru podmiotów prowadzących agencje zatrudnienia).

Uczestnicy

- osoby bezrobotne i poszukujące pracy korzystające z usług Publicznych Służb Zatrudnienia (PUP, WUP);
- osoby pracujące, zamierzające zmienić zawód bądź przekwalifikować się lub podjąć dodatkowe zatrudnienie;
- podmioty prowadzące działalność gospodarczą w zakresie świadczenia usług pośrednictwa pracy, doradztwa personalnego, poradnictwa zawodowego i pracy tymczasowej;

- Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

Przewidywane efekty

Zainteresowane wpisem do KRAZ podmioty zostaną umieszczone w rejestrze i otrzymają odpowiedni certyfikat uprawniający do prowadzenia agencji zatrudnienia. Osobom bezrobotnym, poszukującym pracy oraz innym, chcącym skorzystać z usług agencji zatrudnienia, jak i podmiotom zainteresowanym wpisem do KRAZ, na bieżąco udzielane będą informacje w przedmiotowym zakresie w trakcie rozmów indywidualnych. Na bieżąco prowadzone będą kontrole wybranych jednostek wpisanych do KRAZ (zgodnie z planem kontroli). Sporządzone zostanie roczne sprawozdanie dotyczące podmiotów prowadzących agencje zatrudnienia. Nastąpi podniesienie świadomości osób bezrobotnych w zakresie legalności zatrudnienia i prywatnego pośrednictwa pracy poprzez rozpowszechnianie informacji dotyczących działalności agencji zatrudnienia.

Wskaźniki rezultatu

1. liczba funkcjonujących agencji zatrudnienia na terenie województwa zachodniopomorskiego w bieżącym roku (wielkość planowana – 450);
2. liczba nowo wpisanych agencji zatrudnienia do KRAZ (wielkość planowana – 100);
3. liczba przeprowadzonych kontroli agencji zatrudnienia na terenie województwa zachodniopomorskiego (wielkość planowana – 23);
4. liczba wydanych decyzji o wykreśleniu z rejestru na podstawie naruszenia warunków prowadzenia agencji zatrudnienia (wielkość planowana – 50).

Realizatorzy zadania

WUP, Agencje Zatrudnienia

Źródło finansowania

Budżet WUP, Fundusz Pracy

2.5.9 Tworzenie polityki migracyjnej dla potrzeb rynku pracy – EURES

Cel: Wspieranie lepszego działania rynków pracy oraz zaspokojenie potrzeb gospodarczych ułatwiając transnarodową i transgraniczną mobilność geograficzną pracowników, zapewniając jednocześnie uczciwe warunki mobilności i poszanowanie mających zastosowanie norm pracy

Planowane działania

Usługi EURES realizowane w ramach struktur wojewódzkich i powiatowych służb zatrudnienia będą koncentrować się na 4 głównych obszarach:

1. międzynarodowe pośrednictwo pracy ze szczególnym naciskiem na wspieranie potrzeb kadrowych krajowych pracodawców;
2. działania informacyjne na temat warunków życia, pracy i edukacji oraz sytuacji na europejskich rynkach pracy;
3. współpraca międzynarodowa, ze szczególnym uwzględnieniem obszaru przygranicznego z Niemcami;
4. promocja usług EURES oraz przemyślanego i bezpiecznego podejmowania pracy.

Pośrednictwo pracy dla pracodawców zagranicznych będzie realizowane przez WUP poprzez przyjmowanie ofert pracy z innych wojewódzkich urzędów pracy oraz od przedstawicieli sieci EURES z państw UE/EOG i Szwajcarii, w razie potrzeby tłumaczeniu ich na język polski, zamieszczaniu w elektronicznej bazie danych (WUP Viator) oraz upowszechnianiu ich za pomocą strony internetowej urzędu. Oferty pracy realizowane przez WUP będą ponadto przekazywane do PUP z województwa zachodniopomorskiego w celu ich rozpowszechniania. Pośrednictwo pracy dla pracodawców krajowych będzie polegało na przyjęciu przez WUP otrzymanej przez PUP oferty pracy, w której pracodawca wskazał wybrany kraj lub kraje (UE / EOG i Szwajcaria), z którego pragnie pozyskać pracowników. Zadaniem WUP będzie tłumaczenie oferty, przekazanie jej do zagranicznych doradców EURES z wskazanych przez pracodawcę państw w celu jej rozpowszechnienia. Na życzenie pracodawcy WUP zbierze dokumenty aplikacyjne kandydatów oraz przeprowadzi wstępną selekcję. Ponadto WUP będzie brał udział w targach oraz dniach pracy organizowanych w Polsce i za granicą, gdzie będzie rozpowszechniał oferty krajowych i zagranicznych pracodawców.

Usługi informacyjne świadczone w ramach EURES będą polegały na udostępnianiu aktualnych danych na temat sytuacji na europejskich rynkach pracy oraz udzielaniu informacji w zakresie warunków życia, pracy i możliwości kształcenia w Europie. Duży nacisk zostanie również położony na udzielanie informacji na temat polskiego rynku pracy osobom planującym powrót do kraju z emigracji zarobkowej.

W celu poprawy warunków swobodnego przepływu pracowników wewnątrz UE/EOG i Szwajcarii, pogłębiana będzie współpraca w ramach międzynarodowej sieci pośrednictwa pracy. Poprzez działania transgraniczne wspierane będą procesy ułatwiające wolny przepływ pracowników w regionach przygranicznych wzdłuż wewnętrznych granic UE/EOG.

W celu usprawnienia działań w obszarach współpracy, odbywać się będą konsultacje i spotkania robocze z partnerami niemieckimi, podczas których będzie następować wymiana aktualnych informacji na temat rynków pracy obu państw oraz doświadczeń. Omawiane będą również plany dotyczące kierunków rozwoju współpracy w przyszłości.

Współpraca międzynarodowa będzie pogłębiana poprzez udział doradców EURES w spotkaniach, targach, konferencjach lub seminariach, których problematyka obejmować będzie swobodny przepływ osób w krajach europejskich.

Organizowane będą również spotkania dla osób zainteresowanych powrotem do Polski po stronie niemieckiej.

Na bieżąco będą prowadzone działania promocyjne, mające na celu kreowanie pozytywnego wizerunku sieci EURES jako wiarygodnego źródła informacji. Propagowane będą również zasady bezpieczeństwa, których należy przestrzegać rozważając podjęcie zatrudnienia za granicą.

Narzędzia realizacji

Zadania związane z pośrednictwem pracy i poradnictwem dla osób planujących wyjazd zagraniczny lub powracających z emigracji zarobkowej będą realizowane w oparciu o przepisy Ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (tj. Dz. U. z 2018 r. poz. 1265 z późn. zm.), Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 14 września 2010 r. w sprawie szczegółowych standardów i warunków prowadzenia usług rynku pracy (Dz.U.10.177.1193) oraz akty prawne Wspólnoty Europejskiej, tj.:

- Decyzja wykonawcza Komisji (UE) 2018/2021 z dnia 18 lipca 2018 r. w sprawie przyjęcia technicznych norm i formatów niezbędnych do funkcjonowania automatycznego dopasowywania ofert zatrudnienia i osób poszukujących pracy za pośrednictwem wspólnej platformy informatycznej z wykorzystaniem klasyfikacji europejskiej i interoperacyjności między systemami krajowymi a klasyfikacją europejską;
- Decyzja wykonawcza Komisji (UE) 2018/2020 z dnia 18 lipca 2018 r. w sprawie przyjęcia i aktualizacji listy umiejętności, kompetencji i zawodów w klasyfikacji europejskiej do celów automatycznego dopasowywania ofert zatrudnienia i osób poszukujących pracy za pośrednictwem wspólnej platformy informatycznej EURES;
- Decyzja wykonawcza Komisji (UE) 2018/170 z dnia 2 lutego 2018 r. w sprawie jednolitych szczegółowych specyfikacji, dotyczących gromadzenia i analizy danych w celu monitorowania i oceny funkcjonowania sieci EURES;
- Decyzja wykonawcza Komisji (UE) 2017/1257 z dnia 11 lipca 2017 r. w sprawie technicznych norm i formatów wymaganych na potrzeby jednolitego systemu w celu umożliwienia dopasowywania ofert zatrudnienia oraz wniosków o pracę i życiorysów na portalu EURES;
- Decyzja wykonawcza Komisji (UE) 2017/1256 z dnia 11 lipca 2017 r. w sprawie wzorów i procedur na potrzeby wymiany informacji o krajowych programach prac sieci EURES na poziomie unijnym;
- Decyzja wykonawcza Komisji (UE) 2017/1255 z dnia 11 lipca 2017 r. w sprawie wzoru opisu krajowych systemów i procedur dopuszczania organizacji do uczestnictwa w sieci EURES w charakterze członków i partnerów EURES;
- Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/589 z 13 kwietnia 2016 r. w sprawie europejskiej sieci służb zatrudnienia (EURES), dostępu pracowników do usług w zakresie mobilności i dalszej integracji rynków pracy oraz zmiany rozporządzeń (UE) nr 492/2011 i (UE) nr 1296/2013.

Uczestnicy

Osoby bezrobotne i poszukujące pracy planujące zarobkowy wyjazd zagraniczny lub powracające z migracji zarobkowej, osoby zainteresowane usługami w ramach sieci EURES, młodzież poszukująca oferty edukacyjnej.

Przewidywane efekty

W wyniku działań informacyjno – promocyjnych związanych z funkcjonowaniem sieci EURES osoby:

- planujące migrację zarobkową do krajów europejskich zdobędą wiedzę, która pozwoli im sprawnie poruszać się po rynku pracy w nowym kraju zamieszkania,
- powracające z migracji zarobkowej uzyskają fachowe porady, ułatwiające poruszanie się na regionalnym rynku pracy.

Wskutek prowadzonego międzynarodowego pośrednictwa pracy część odbiorców usług EURES uzyska satysfakcjonujące zatrudnienie, z kolei pracodawcy pozyskają pracowników o poszukiwanych umiejętnościach zawodowych.

W wyniku współpracy transgranicznej, ze szczególnym uwzględnieniem kooperacji polsko – niemieckiej, nastąpi wymiana ofert pracy co przyczyni się do wyrównywania niedoborów i nadwyżek na rynkach pracy współpracujących państw.

Poprzez odpowiednie przygotowanie do wdrożenia reformy sieci EURES, można oczekiwać szeregu pozytywnych zmian w skuteczności działania oraz strukturze i organizacji funkcjonowania sieci.

Wskaźniki produktu

1. liczba spotkań informacyjnych / targów / konferencji / seminariów, w których weźmie udział kadra EURES, związanych z międzynarodowym pośrednictwem pracy (wielkość planowana – 10),
2. liczba osób korzystających z usługi EURES (wielkość planowana – 800),
3. liczba ofert pracy realizowanych przez WUP (wielkość planowana – 800),
4. liczba szkoleń na temat działań EURES, w których weźmie udział kadra EURES z WUP (wielkość planowana – 1).

Wskaźniki rezultatu

1. liczba pracowników WUP, którzy podnieśli swoje kwalifikacje po odbyciu szkoleń z zakresu działań EURES (wielkość planowana – 2).

Realizatorzy zadania

WUP, PUP

Źródło finansowania

Fundusz Pracy, Budżet samorządu województwa

2.5.10 Świadczenie usług rozwojowych skierowanych do przedsiębiorców i pracowników przedsiębiorstw

Cel: Wzrost poziomu konkurencyjności i kondycji zachodniopomorskich przedsiębiorstw poprzez zapewnienie przedsiębiorstwu / przedsiębiorcy możliwości dokonania samodzielnego wyboru usług rozwojowych w ramach oferty dostępnej w Bazie Usług Rozwojowych, odpowiadających w największym stopniu na aktualne potrzeby przedsiębiorstwa

Planowane działania

W 2019 roku będą realizowane (kontynuowane) projekty w ramach Działania 6.1 RPO WZ *Usługi rozwojowe skierowane do przedsiębiorców i pracowników przedsiębiorstw na podstawie systemu popytowego*. Działania projektowe będą polegały na świadczeniu następujących usług rozwojowych skierowanych do przedsiębiorców i pracowników przedsiębiorstw:

- a) usługi szkoleniowe,
- b) usługi rozwojowe o charakterze zawodowym, w tym m. in.: kwalifikacyjny kurs zawodowy, kurs umiejętności zawodowych oraz inne, które umożliwiają uzyskiwanie i uzupełnianie wiedzy, umiejętności i kwalifikacji zawodowych,
- c) inne usługi rozwojowe:
  - usługi doradcze, w tym doradztwo, superwizja, facylitacja,
  - coaching,
  - mentoring,
  - studia podyplomowe,
  - projekt zmiany,
  - egzamin,
- d) usługi e-learningowe.

W 2017 roku Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie w drodze konkursu wybrał 3 jednostki / podmioty, które pełnią funkcję operatora w ramach Działania 6.1, tj. Polską

Fundację Przedsiębiorczości, Zachodniopomorską Agencję Rozwoju Regionalnego S.A. i Koszalińską Agencję Rozwoju Regionalnego S.A. Wszystkie trzy projekty rozpoczęły się 1 kwietnia 2017 r., a zakończą się 31 marca 2020 r. Realizacja wsparcia dla przedsiębiorców, przedsiębiorstw (MŚP) i ich pracowników w obecnej perspektywie finansowej ma zupełnie inny charakter niż poprzednio. Przedsiębiorstwa, które zdecydują się skorzystać ze wsparcia w ramach Działania 6.1 RPO WZ 2014 – 2020, samodzielnie i według własnych potrzeb wybierają usługi dla swoich pracowników. Niezwykle ważnym elementem funkcjonowania tego systemu jest *Baza Usług Rozwojowych*, gdyż wyłącznie za jej pośrednictwem przedsiębiorcy mogą szukać wybranych przez siebie usług rozwojowych (w postaci szkoleń, kursów, studiów podyplomowych, doradztwa i innych usług rozwojowych), na które chcą otrzymać dofinansowanie w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego. Istotnym elementem sprawnego funkcjonowania tego systemu wsparcia jest zapewnienie, aby w ww. Bazie zarejestrowało się jak najwięcej różnorodnych podmiotów mogących świadczyć usługi rozwojowe, działających w regionie.

W 2019 roku, oprócz realizacji ww. projektów, zaplanowano kolejny nabór na realizację projektów w ramach Działania 6.1 RPO WZ dotyczącego usług rozwojowych skierowanych do przedsiębiorców i pracowników przedsiębiorstw.

Narzędzia realizacji

Działania w ww. obszarze będą realizowane w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego 2014 – 2020, Oś Priorytetowa VI Rynek pracy, Działanie 6.1 – Usługi rozwojowe skierowane do przedsiębiorców i pracowników przedsiębiorstw na podstawie systemu popytowego.

Uczestnicy

Przedsiębiorcy i przedsiębiorstwa z sektora mikro, małych i średnich przedsiębiorstw oraz ich pracownicy, w szczególności pracownicy w wieku 50 lat i więcej, pracownicy o niskich kwalifikacjach oraz przedsiębiorstwa wysokiego wzrostu.

Przewidywane efekty

Działania realizowane w ramach omawianych projektów spowodują wzrost poziomu konkurencyjności i kondycji zachodniopomorskich przedsiębiorstw. Pracownicy MŚP nabędą określone kwalifikacje i umiejętności zawodowe niezbędne do wykonywania

swoich obowiązków pracowniczych, ponadto uzyskane uprawnienia spowodują wzrost ich atrakcyjności na regionalnym rynku pracy.

Wskaźniki produktu

1. liczba osób pracujących objętych wsparciem w programie, łącznie z pracującymi na własny rachunek (wartość docelowa na 2023 r. – 17 061),
2. liczba osób pracujących (łącznie z pracującymi na własny rachunek) w wieku 50 lat i więcej objętych wsparciem w programie (wartość docelowa na 2023 r. – 4 265),
3. liczba osób pracujących o niskich kwalifikacjach objętych wsparciem w programie (wartość docelowa na 2023 r. – 5 118),
4. liczba mikroprzedsiębiorstw oraz małych i średnich przedsiębiorstw objętych usługami rozwojowymi w programie (wartość docelowa na 2023 r. – 5 687).

Wskaźniki rezultatu

1. liczba mikroprzedsiębiorstw oraz małych i średnich przedsiębiorstw, które zrealizowały swój cel rozwojowy dzięki udziałowi w programie (wartość docelowa na 2023 r. – 60%),
2. liczba osób, które uzyskały kwalifikacje lub nabyły kompetencje po opuszczeniu programu (wartość docelowa na 2023 r. – 80%).

Realizatorzy zadania

Polska Fundacja Przedsiębiorczości, Zachodniopomorska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A., Koszalińska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A., WUP – Instytucja Pośrednicząca

Źródło finansowania

RPO WZ

2.5.11 Wsparcie rozwoju ekonomii społecznej

Cel: Wzrost poziomu zatrudnienia w sektorze ekonomii społecznej; wzrost udziału podmiotów ekonomii społecznej w zachodniopomorskim rynku pracy, w tym w rynku usług użyteczności publicznej poprzez zwiększenie efektywności działania PES i instytucji otoczenia ekonomii społecznej

Planowane działania

W 2019 roku będą realizowane projekty w ramach Działania 7.3 RPO WZ, pochodzące z naboru z 2018 roku. Zgodnie z regulaminem konkursu, wsparciem objęte będą następujące typy projektów:

1. Komplementarne usługi wsparcia ekonomii społecznej składające się z następujących typów operacji:
  - a) Usługi animacji lokalnej, w tym działania o charakterze animacyjnym, edukacyjnym i integracyjnym, umożliwiające tworzenie podmiotów obywatelskich, wsparcie dla ich rozwoju, tworzenie partnerstw publiczno – społecznych na rzecz rozwoju ekonomii społecznej i partycypacji społecznej, tworzenie klastrów ekonomii społecznej.
  - b) Usługi rozwoju ekonomii społecznej, w tym działania zmierzające do inicjowania tworzenia nowych podmiotów ekonomii społecznej, w tym szkolenia, doradztwo indywidualne i grupowe, prowadzenie działań edukacyjnych na temat możliwości tworzenia podmiotów ekonomii społecznej oraz przygotowywanie grup założycielskich.
  - c) Usługi wsparcia istniejących podmiotów ekonomii społecznej, w tym wsparcie na etapach tworzenia i działania podmiotu ekonomii społecznej, w formie doradztwa prawnego, księgowego, wsparcie z zakresu podatków, biznesowe (budowanie szerokich powiązań kooperacyjnych w ramach partnerstw lokalnych, marketing, planowanie strategiczne) oraz wsparcie z zakresu zasobów ludzkich. W ramach usług możliwe jest przyznawanie dodatkowego wsparcia związanego z wdrażaniem innowacji lub planów rozwoju.
2. Tworzenie miejsc pracy w sektorze ekonomii społecznej m. in. poprzez wsparcie na tworzenie przedsiębiorstw społecznych. Działania realizowane w ramach projektów to:

- a) Szkolenia, warsztaty, doradztwo, mentoring, coaching, tutoring, współpraca, wizyty studyjne umożliwiające podnoszenie wiedzy i umiejętności potrzebnych do założenia i/lub prowadzenia i/lub rozwijania przedsiębiorstwa społecznego (w tym nabycie i rozwijanie kompetencji i kwalifikacji zawodowych potrzebnych do pracy w przedsiębiorstwie społecznym, adekwatnie do potrzeb i roli danej osoby w przedsiębiorstwie społecznym).
- b) Przyznanie środków finansowych dla przedsiębiorstwa społecznego na stworzenie miejsca pracy.
- c) Wsparcie pomostowe (w formie finansowej lub w formie zindywidualizowanych usług).

W 2019 roku będzie również kontynuowany projekt pozakonkursowy pn. „Ekonomia społeczna kluczem do sukcesu”, realizowany w ramach Działania 7.5 RPO WZ przez Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego – Regionalny Ośrodek Pomocy Społecznej. W ramach działań projektowych realizowane są następujące formy wsparcia:

- a) spotkania Zachodniopomorskiego Komitetu Rozwoju Ekonomii Społecznej wraz z jego grupami roboczymi,
- b) regionalne tematyczne spotkania sieciujące Ośrodki Wsparcia Ekonomii Społecznej,
- c) spotkania sieciujące podmioty ekonomii społecznej o charakterze reintegracyjnym (Centra Integracji Społecznej, Kluby Integracji Społecznej, Zakłady Aktywności Zawodowej, Warsztaty Terapii Zajęciowej),
- d) spotkania w zakresie tworzenia partnerstw lokalnych na rzecz ekonomii społecznej oraz tworzenia lokalnych planów rozwoju ekonomii społecznej,
- e) wizyty studyjne poza region w celu poznania dobrych praktyk funkcjonowania podmiotów ekonomii społecznej,
- f) warsztaty dotyczące współpracy pomiędzy nauką, biznesem i ekonomią społeczną.

Ponadto, w 2019 roku w końcowej fazie realizacji będą projekty w ramach Działania 7.3 RPO WZ pochodzące z naboru z 2016 roku.

Narzędzia realizacji

Działania w ww. obszarze będą realizowane w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego 2014 – 2020, Oś Priorytetowa VII Włączenie społeczne, Działanie 7.3 *Wsparcie dla utworzenia i/lub funkcjonowania (w tym wzmocnienia potencjału) instytucji wspierających ekonomię społeczną zgodnie z Krajowym Programem Rozwoju Ekonomii Społecznej*, Działanie 7.5 *Koordinacja rozwoju sektora ekonomii społecznej oraz wsparcie rozwoju sieci kooperacji i partnerstw ekonomii społecznej w województwie*.

Uczestnicy

Dla projektów w ramach Działania 7.3 RPO WZ:

- osoby fizyczne ukierunkowane na założenie przedsiębiorstwa społecznego,
- podmioty uprawnione do założenia przedsiębiorstwa społecznego,
- podmioty ekonomii społecznej.

Dla projektu w ramach Działania 7.5 RPO WZ:

- podmioty ekonomii społecznej,
- jednostki sektora finansów publicznych,
- partnerzy społeczni i gospodarczy,
- instytucje rynku pracy oraz pomocy i integracji społecznej w zakresie rozwoju ekonomii społecznej (zatrudnienia w sektorze ekonomii społecznej oraz rozwoju partnerstwa),
- jednostki samorządu terytorialnego, przedstawiciele lokalnych przedsiębiorstw i mediów w zakresie rozwoju ekonomii społecznej (zatrudnienia w sektorze ekonomii społecznej oraz rozwoju partnerstwa).

Przewidywane efekty

Realizacja zadań powinna przyczynić się do tworzenia nowych podmiotów ekonomii społecznej na terenie województwa zachodniopomorskiego. Ponadto, realizowane w omawianym obszarze działania wesprą już istniejące podmioty ekonomii społecznej. Działania projektowe powinny przyczynić się również do wzrostu poziomu zatrudnienia w sektorze ekonomii społecznej. Powyższe działania przyczynią się także do upowszechnienia wiedzy o ekonomii społecznej i wzrostu świadomości społeczeństwa na temat potrzeb tworzenia i wspierania podmiotów ekonomii społecznej.

Wskaźniki produktu

1. liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie (wartość docelowa na 2023 r. – 4 289),
2. liczba podmiotów ekonomii społecznej objętych wsparciem (wartość docelowa na 2023 r. – 600).

Wskaźniki rezultatu

1. liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących po opuszczeniu programu, łącznie z pracującymi na własny rachunek (wartość docelowa na 2023 r. – 18%),
2. liczba miejsc pracy utworzonych w przedsiębiorstwach społecznych (wartość docelowa na 2023 r. – 300).

Realizatorzy zadania

Podmioty realizujące projekty w ramach Działania 7.3 RPO WZ, UMWZ – ROPS (dot. projektu w ramach Działania 7.5), WUP – Instytucja Pośrednicząca

Źródło finansowania

RPO WZ

2.5.12 Wsparcie osób sprawujących opiekę nad dzieckiem w wieku do lat 3 w ich powrocie na rynek pracy

Cel: Wzrost zatrudnienia oraz powrót na rynek pracy 700 osób, którym utrudnia to sytuacja rodzinna wynikająca z obowiązku sprawowania opieki nad dzieckiem w wieku do lat 3

Planowane działania

Projekt pn. „Zachodniopomorskie Małe Skarby” realizowany przez Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego 2014 – 2020. Termin realizacji projektu obejmuje okres od 1 lipca 2018 r. do 31 grudnia 2020 r. Projekt swoim zasięgiem obejmuje całe województwo zachodniopomorskie, a uczestnikami mogą być rodzice lub opiekunowie

dzieci w wieku do lat 3, którzy aktualnie nie wykonują pracy zarobkowej ze względu na opiekę nad dzieckiem. Projekt zakłada refundację 95% kosztów pobytu dziecka w żłobku publicznym i niepublicznym, klubie dziecięcym, u opiekuna dziennego albo u niani. Rodzice muszą zapewnić jedynie 5% wkładu własnego tych kosztów. Wsparcie jest przyznawane przez maksymalnie 12 miesięcy względem konkretnego dziecka, licząc od dnia rozpoczęcia świadczenia opieki nad dzieckiem lub do końca roku szkolnego, w którym dziecko ukończy 3. rok życia (w przypadku, gdy niemożliwe lub utrudnione jest objęcie dziecka wychowaniem przedszkolnym do 4. roku życia), ale nie dłużej niż do końca grudnia 2020 roku. Projekt adresowany jest do 700 osób.

Narzędzia realizacji

Projekt realizowany przez WUP w Szczecinie w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego 2014 – 2020, Oś Priorytetowa VI Rynek pracy, Działanie 6.6 *Programy zapewnienia i zwiększenia dostępu do opieki nad dziećmi w wieku do lat 3.*

Uczestnicy

Projekt adresowany jest do osób, które:

1. aktualnie nie wykonują pracy zarobkowej (w tym nie przebywają na urlopie wypoczynkowym) ze względu na obowiązek opieki nad dzieckiem do lat 3, tj.:
  - są bezrobotnymi / biernymi zawodowo;
  - przebywają na urlopie macierzyńskim / rodzicielskim / wychowawczym;
2. sprawują opiekę nad dzieckiem, które od ukończenia 20 tygodnia życia do momentu złożenia formularza rekrutacyjnego do projektu „Zachodniopomorskie Małe Skarby”, nie było objęte opieką instytucjonalną.

Przewidywane efekty

Uczestnicy projektu dzięki otrzymanemu wsparciu powrócą na rynek pracy. W przypadku uczestników będących osobami bezrobotnymi lub biernymi zawodowo nastąpi wzrost ich motywacji do znalezienia pracy i podjęcia zatrudnienia.

Wskaźniki produktu

1. liczba osób zakwalifikowanych do udziału w projekcie (wielkość planowana – 700).

Wskaźniki rezultatu

1. liczba osób, które dzięki uczestnictwu w projekcie powróciły na rynek pracy / podjęły zatrudnienie (wielkość planowana – 700).

Realizator zadania

WUP

Źródło finansowania

RPO WZ

3. Monitorowanie wykonania zadań i sprawozdawczość

Monitorowanie można zdefiniować jako proces systematycznego zbierania i analizowania ilościowych i jakościowych informacji na temat wdrażanych poszczególnych projektów i całego planu w aspekcie finansowym i rzeczowym.

Monitorowanie i ocena realizowanych zadań stanowi jedną z podstaw doskonalenia polityki rynku pracy i rozwoju zasobów ludzkich w kolejnych latach. Monitoring i ocena działań dotyczy przede wszystkim:

- zmian sytuacji na regionalnym rynku pracy w województwie zachodniopomorskim oraz w jego otoczeniu społeczno – gospodarczym,
- działań podejmowanych przez podmioty uczestniczące w realizacji polityki oraz zmian w dziedzinach, do których te działania się odnoszą.

Monitorowanie jest procesem ciągłym i niezwykle ważnym we wdrażaniu założeń. Przerwanie procesu monitorowania jest stanem niebezpiecznym. Skutkować może dużymi opóźnieniami w realizacji poszczególnych zadań, a nawet poważnie zagrozić realizacji całego planu.

Regionalny Plan Działań na rzecz Zatrudnienia na 2019 rok jest dokumentem operacyjnym określającym planowane kierunki działań, które wpisują się w priorytety i kluczowe zadania państwa w obszarze rynku pracy określone w strategicznych dokumentach rządowych. Wyszczególnione w dokumencie działania w obszarze regionalnego rynku pracy będą realizowane w 2019 roku m. in. przez publiczne służby zatrudnienia, jednostki samorządu terytorialnego, pracodawców, beneficjentów środków z EFS oraz inne instytucje szczebla regionalnego.

Instytucją monitorującą, która odpowiada za monitorowanie wdrażania Regionalnego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia oraz za opracowanie raportów zbiorczych z wykonanych działań, jest Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie. Monitorowanie realizacji zadań prowadzone będzie, podobnie jak w latach ubiegłych, w oparciu o zestaw wskaźników ogólnych odnoszących się do sytuacji na zachodniopomorskim rynku pracy oraz zestaw wskaźników szczegółowych przypisanych poszczególnym działaniom. W tym celu WUP będzie współpracował z podmiotami i instytucjami realizującymi poszczególne zadania w ramach RPDZ/2019. Współpracę Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Szczecinie z partnerami rynku pracy w zakresie

opracowania, a następnie monitorowania „Regionalnego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia na 2019 rok” przedstawia poniższy schemat.

Schemat 2. Współpraca WUP w Szczecinie z partnerami rynku pracy w zakresie opracowania i monitorowania RPDZ/2019

Źródło: Opracowanie WUP

Podmioty zgłaszające (realizujące) określony program, projekt lub przedsięwzięcie wpisujące się w założenia Regionalnego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia na 2019 rok są odpowiedzialne za prawidłowy przebieg jego realizacji oraz osiągnięcie zakładanych rezultatów. Wszelkie zmiany zagrażające osiągnięciu planowanych wartości i celów powinny być niezwłocznie sygnalizowane do WUP.

Realizatorzy poszczególnych zadań ujętych w ramach danego działania przedkładają informacje roczne z realizowanych przedsięwzięć do Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Szczecinie. Przewiduje się, iż pełne dane o zrealizowanych przedsięwzięciach i innego typu działaniach partnerów zebrane zostaną w I kwartale 2020 roku. Po ich

weryfikacji i analizie opracowane zostanie sprawozdanie z realizacji i wdrażania RPDZ/2019. Sporządzony dokument zostanie przedłożony Zarządowi Województwa oraz Wojewódzkiej Radzie Rynku Pracy.

Załączniki

Spis schematów

Schemat 1. Planowane działania na rzecz zatrudnienia w woj. zachodniopomorskim w 2019 roku	43
Schemat 2. Współpraca WUP w Szczecinie z partnerami rynku pracy w zakresie opracowania i monitorowania RPDZ/2019	110

Spis tabel

Tabela 1. Stopa bezrobocia w kraju	9
Tabela 2. Dynamika zmian bezrobocia w kraju	10
Tabela 3. Stopa bezrobocia w powiatach woj. zachodniopomorskiego na koniec 2017 r. i 2018 r.	12
Tabela 4. Liczba bezrobotnych w powiatach województwa zachodniopomorskiego	13
Tabela 5. Wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej w woj. zachodniopomorskim w latach 2017 – 2018	18
Tabela 6. Rejestracje i wyłączenia z ewidencji bezrobotnych w woj. zachodniopomorskim w latach 2017 – 2018	19
Tabela 7. Liczba osób niepełnosprawnych bezrobotnych w województwie zachodniopomorskim na koniec 2017 r. i 2018 r.	21
Tabela 8. Liczba planowanych osób do zwolnienia oraz zwolnionych w ramach zwolnień grupowych w powiatach woj. zachodniopomorskiego w 2017 r. i 2018 r.	23
Tabela 9. Liczba osób długotrwale bezrobotnych w województwie zachodniopomorskim na koniec 2017 r. i 2018 r.	24
Tabela 10. Liczba osób bezrobotnych pobierających zasiłek w województwie zachodniopomorskim na koniec 2017 r. i 2018 r.	26

Spis wykresów

Wykres 1. Liczba ludności w województwie zachodniopomorskim w latach 2001 – 2017	7
Wykres 2. Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych w woj. zachodniopomorskim w I półroczu 2018 roku	8
Wykres 3. Stopa bezrobocia w powiatach województwa zachodniopomorskiego – stan na koniec 2018 r.	11
Wykres 4. Struktura bezrobotnych wg wieku w woj. zachodniopomorskim w 2018 r.	15
Wykres 5. Struktura bezrobotnych wg wykształcenia w woj. zachodniopomorskim w 2018 r.	15
Wykres 6. Struktura bezrobotnych wg czasu pozostawania bez pracy w woj. zachodniopomorskim w 2018 r.	16
Wykres 7. Struktura bezrobotnych wg stażu pracy w woj. zachodniopomorskim w 2018 r.	16
Wykres 8. Zgłoszenia zwolnień grupowych i dokonane zwolnienia grupowe w województwie zachodniopomorskim w 2017 r. i 2018 r.	22
Wykres 9. Stopa bezrobocia (%) w Polsce i w woj. zachodniopomorskim w latach 2000 – 2018	27

Indeks używanych skrótów

Ilekoć w dokumencie używane są skróty to ich znaczenie jest następujące:

CEIDG – Centralna Ewidencja i Informacja o Działalności Gospodarczej

CliPKZ – Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej

CIS – Centrum Integracji Społecznej

EFS – Europejski Fundusz Społeczny

EOG – Europejski Obszar Gospodarczy

EWG – Europejska Wspólnota Gospodarcza

EURES – Europejskie Służby Zatrudnienia

FP – Fundusz Pracy

GUS – Główny Urząd Statystyczny

ICT – Technologie Informacyjno – Komunikacyjne

IT – Technologie Informacyjne

KFS – Krajowy Fundusz Szkoleniowy

KIS – Klub Integracji Społecznej

KPDZ – Krajowy Plan Działań na rzecz Zatrudnienia

KPDZ/2019 – Krajowy Plan Działań na rzecz Zatrudnienia na 2019 rok

KPDZ/2015-2017 – Krajowy Plan Działań na rzecz Zatrudnienia na lata 2015-2017

KPO – scentralizowane procesy dotyczące zarządzania wiedzą, które można przekazać zewnętrznemu dostawcy lub rozwijać w centrach zarządzanych bezpośrednio przez firmy

KRAZ – Krajowy Rejestr Agencji Zatrudnienia

LPR – Lokalny Program Rewitalizacji

MRPiPS – Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

MŚP – Małe i Średnie Przedsiębiorstwa

NEET – osoby młode w wieku 15 – 29 lat, które nie uczestniczą w kształceniu i szkoleniu

OHP – Ochotnicze Hufce Pracy

OZE – Odnawialne Źródła Energii

PES – Podmioty Ekonomii Społecznej

PKD – Polska Klasyfikacja Działalności

PO WER 2014-2020 – Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój na lata 2014-2020

PSZ – Publiczne Służby Zatrudnienia

PUP – Powiatowy Urząd Pracy

ROPS – Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej

RPDZ – Regionalny Plan Działań na rzecz Zatrudnienia

RPDZ/2019 – Regionalny Plan Działań na rzecz Zatrudnienia na 2019 rok

RPO WZ 2014-2020 – Regionalny Program Operacyjny Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2014-2020

STOR – System Teleinformatyczny Obsługi Rejestrów Publicznych Służb Zatrudnienia

UE – Unia Europejska

UMWZ – Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego

WE – Wspólnota Europejska

WTZ – Warsztaty Terapii Zajęciowej

WUP – Wojewódzki Urząd Pracy

ZAZ – Zakład Aktywności Zawodowej